

Apokarip

Juãw kot Jejus nhỹ hã mẽmoj kukamã harẽnh

Juãw na pre mẽ pamã kagàja nhĩpêx. Juãw Paxis kêt axtem Jejus nhỹ hã hkrajê jahkre ho mẽ pa xwýnhjê hõ pê Juãw na pre hipêx. Na pre Jejus ã mẽ kãm hkurê xwýnhjaja unê nê ma gô hipôk pê Patos wýr kumê nhũm kêp prês nê gô hipôk kãm pa ho pa nê aa kurũm kator kêt rãhã ty.

Jakamã kormã htĩr ri nhũm Tĩrtũm kapêr o wrýk xwýnhjê hõ gô hipôkja wýr wrý nê kãm mẽmoj kukamã awjarẽ nhũm kuma nê hkôt mẽmoj pumu. Te hpimtir kãm mẽmoj pumunh pyræk. Hãmri nê omu nê kuma nê amnhĩ xô ri mẽ pamã hã kagà. Na pre mẽmoj to axkrunêpxi nê hã kagà. Mẽ kot Jejus kutã amnhĩ xunhwýr xwýnhjaja kot Jejus ã tanhmã kêp hkwýjê to ho pa nhũm mẽ hkwýjaja pikaprãr ã kagà. Nê Jejus kêp Pahi Maati hã kot nhỹrmã mẽ kot Tĩrtũm kutã amnhĩ xunhwýr xwýnh piitã ma mẽ kot amnhĩ xà htýx kamã hamak tũm xà hwýr mẽ rẽnh par ã kagà. Nê Tĩrtũm kot nhỹrmã hkrajê ho mex kumrêx ã nhũm mããnẽn hã kagà. Hãmri nê mẽ pamã hã kagà o:

¹⁻² E kot paj mẽ amã awjarẽ nê hã kagà. Ixpê Juãw ixte Tĩrtũm mã tanhmã amnhĩ anhĩpêx to ho ixpa xwýnh kot paj mẽmoj jarẽ nê hã kagà. Na pre Tĩrtũmja Jejus mã mẽmoj kukamã tanhmã ujarẽnh to ho ra kãm ho amnhĩrĩt pa. Kot amnhĩ xô ri mẽ pahte hkôt amnhĩ xunhwýr xwýnhjê mã harẽnh

kaxyw. Hāmri nhūm kuma nē kot amnhī xō ri inhmā ujarēnh kaxyw man ixwỳr kapēr o wrỳk xwỳnh mẽ nhūm man ixwỳr wrỳ nē ô ri inhmā mẽmoj to amnhĩrīt pa. Ām hāmri ā inhmā mẽmoj to amnhĩrīt anē. Tā kot paj amnhī xwar mẽ apē Jejus kōt ri mẽ apa xwỳnhjê mã harē nē hã kagà. Mẽ ate mar nē axkām ajamak rom nē ri apa kaxyw. Nà ixte hã kagà mã xwỳnhja koja tanhmā amnhī to nē tokyx mẽ pahwỳr wrỳ.

³ Jakamā kwa kêr ka mẽ aprĩ hã kagàja kamā harē nē ama nē hkōt pix mã amnhī nhĩpêx nē mẽ piitā mẽ kām kamā harēnh o ri mẽ hkōt apa. Kot kaj mẽ ā amnhī nhĩpêx anē nhūm Tĩrtũm ja hã mẽ ato mex ka mẽ akĩnh nē apa ho apa. Nē mẽ kot mẽ axujarēnh mar nē hkōt amnhī nhĩpêx xwỳnhjaja koja Tĩrtũm ja hã mẽ omu nē mẽ ho mex nē nhūm mẽ apyrà nē hkĩnh nē pa ho pa.

Juāw kot krĩ pê 7 kōt Jejus kwỳjê hwỳr kagà rēnh

⁴ E ixpê Juāw kot paj atar pika pê As kamā krĩ pê 7 piitā hkōt mẽ apē Jejus kwỳ hã axpēn wỳr mẽ apikuprōnh xwỳnhjê hwỳr kagà nē kurē ka mẽ kamā harē nē ama.

Na pa hte mẽ ato Tĩrtũm wỳr rāhã ho ri ixpa. Nē mẽ ato hwỳr o:

—Pa Tĩrtũm. Kwa kêr ka pika pê As kamā akrajê ho mex nē mẽmoj to mẽ kutā anojarêt rāhã ho apa. Kê mẽ hamakêtkati nē àmnhĩx ri pa ho pa. Ja na inhmā hprām. Anē.

Tĩrtũmja rāhã ho rāhã. Amnepêm kormã mẽmoj kêt ri nhūm pre ra rāhã ho rāhã. Nē koja nhỹrmã mẽmoj akupỹm hapêx par tã nhūm Tĩrtũm aa hapêx kêt kumrêx. Koja arĩ rāhã ho rāhã. Na hte kaxkwa

kamã kot mẽ pahto amnhĩptàr ã hkrĩ xà kamã mẽ papytâr rãhã ho hkrĩ.

Ně Tĩrtũm Karõ te kot Tĩrtũm kot mẽ pahto amnhĩptàr xà hã hkrĩ xà kapem kanê maati pixi kamã kwrýt pê 7 xãm xwýnhta pyræk. Na hte Tĩrtũm nhĩhkõ hã hkrĩ ho hkrĩ. Tã kê mẽ ato mex rãhã ho pa.

⁵ Ně Jejusja na pre hte Tĩrtũm kapër o mẽ ahkre mex o pa nẽ aa hkaga hkêt nẽ. Tã nhũm prem axtem nẽ kupĩ. Hãmri nhũm Tĩrtũm akupỹm ho htĩr. Jejus kumrẽx ho htĩr nhũm htĩr o htĩr. Ně kêp pika piitã hkõt pahi piitã nhõ Pahihti. Kãm mẽ pajapê htýx jakamã na pre mẽ panê ty nẽ hkamrõja te mẽ panê hpikapĩr pyræk o amnhĩ nhĩpêx. Ně htyk o mẽ pahte amnhĩ tomnuj pãnhã amnhĩre. Jao te mẽ pahte amnhĩ tomnuj pê mẽ papytâr par pyræk o mẽ panhĩpêx.

⁶ Ně na pre mẽ pahpê patre nẽ mẽ piitã mẽ ho Hipêêxà Tĩrtũm wýr o papa kaxyw mẽ paxunhwý. Ně kêp mẽ panhõ Pahi Maati hã kãm hprãm xà hkõt mẽ pahte kãm tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho papa kaxyw mẽ paxunhwý. Jakamã kwa kêr pu mẽ kãm mex o mex nẽ hihtýx o hihtýx ã mãn harẽnh rãhã ho papa.

⁷ Ně koja tokyx akupỹn mẽ pahwýr kakrã kamã wrý pu mẽ pahpiitã wrýk kãm omu. Nhũm mẽ kot hpĩr xwýnhjaja tee ri amnhĩ wýr omu. Ně pika piitã hkõt ri mẽ pa xwýnhjaja omu nẽ mẽ kot amnhĩ tomnuj jakamã tee ri amnhĩ kukamã hamaxpër o kãm ma htýx kumrẽx. Hãmri nẽ kãm ma xàj mur nẽ htertet o kuhê. Kojã nhỹrmã Jejus akupỹn wrý nhũm mẽ amnhĩ wýr omu nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ.

⁸ Nē Tīrtūm na hihtỳx o hihtỳx nē àhpumunh o àhpumunh. Nē aa kot mēhõ ni rŭm kator kêt. Na hte amnhĩ jarēnh o:

—Ixrahã ixpa xwỳnh na pa. Amnepê mã kormã mēmoj piitã hkêt ri pa pre ra ixrahã ri ixpa ho ixpa. Nē koja nhỹrmã mēmoj akupỹm hapêx tã pa arĩ ixrahãã. Anē.

Juãw kot Jejus akupỹm htĩr ã omunh

⁹ Nē ixpê Jejus kôt mē atõ Juãw na pa hte mē apyrà nē Jejus kôt amnhĩ nhĩpêx nhũm hte mē kãm Jejus kurê xwỳnhjaja mē apyrà nē hã inhĩpêx kati ho pa. Mē pahte hkôt ri amnhĩ nhĩpêx o papa jakamã na htem hã mē pahtomnuj tỳx rãhã ho pa. Tã pu htem y hã mē kutã amnhĩ to htỳx nē arĩ hkôt amnhĩ nhĩpêx. Jakamã na pa pre Tīrtūm kapêr o mē ajahkre rãhã ho ri mē akôt ixpa. Nē Jejus kêp mē panhõ Pahihti hã mē amã harê. Mỳrapê na prem hã ixpynê nē man amnê ixto tẽ nē jar gô hipôk pê Patos kãm inhmẽ pa kamã ixpê prês nē ixpa ho ixpa.

¹⁰ Tã nhũm tômĩk pa Tīrtūm mã amnhĩ jarēnh o nhỹ. Hãmri nhũm Karõ tanhmã ixkrã hto pa te ixpimtir kãm mēmoj pumunh pyrà nē amnhĩ katut kôt mēhõ kapêr ma. Te kot pifti kakôr tỳx pyràk pa kuma.

¹¹ Hãmri nhũm inhmã kapêr nē inhmã:

—Pa Juãw? E kot paj amã mēmoj to amnhĩrĩt ka omu nē akwỳjê mã hã kagà. Nē hã kagà hpa hãmri nē ahpỹnhã krĩ hkwyỳ hkôt mē kêp ixkwỳ hã axpẽn wỳr mē pikuprõnh xwỳnhjê hwỳr arẽ. Mē kot kamã harēnh nē mar nē axkãm hamak rom nē ri pa kaxyw. Epes wỳr nē Emĩnã hwỳr nē Pekamõ hwỳr nē Xijaxir wỳr nē Satre hwỳr nē

Pirate hwỳr nẽ Raxisej wỳr. Krĩ pê 7ja piitã hwỳr ixkapẽr ã kagà nẽ mẽ hwỳr arẽ kê mẽ apyrà nẽ mẽmoj jarẽnhja ma. Anẽ.

¹² Hãmri pa ixte mẽhõja pumunh kaxyw ho ijakẽx nẽ kanê hkwy pumu. Kanê kêp 7 nẽ piitã ôr o.

¹³ Nẽ kanê nhĩpòk ri mẽhõja te panhĩ pyrà nẽ pahi hã ê mex kãm xa. êja hpar kôn kôt hitep nhũm xa. Nẽ pahi hã mẽ hinô hpre xà ho amnhĩ nhĩnô hpre nẽ xa. Hinô pre xàja ôr pix o.

¹⁴ Nẽ hkrã hkĩ te kaxat nhĩ jaka pyrà nẽ hakaa-jre. Nẽ no te kuwy hpòk pyrà nẽ hkarỳr tỳx nẽ.

¹⁵ Nẽ hpar te mẽmo kàx karỳr tỳx pyràk. Nẽ kapẽr te gò hprõt tỳx koko pyràk.

¹⁶ Na pre upòk rũm kanhêti ho 7 nẽ hamỳ nẽ o xa. Nẽ hakwa rũm wapo pòm kato nẽ akutã wa gixre nẽ ajêt. Nẽ hkuk kamã hirã htỳx kumrẽx. Te myt kot mẽ pano hã harir nhũm gêk tỳx pyràk. ã mẽhõja kot anhỳr.

¹⁷ Pa tee ri tanhmã kute hã omu nẽ inhmã ma htỳx kumrẽx nẽ umaj tẽm nẽ hpar pê te ixtyk pyrà nẽ nõ. Hãmri nhũm ixtã upòk rũm ìhkraja xi nẽ inhmã kapẽr nẽ inhmã:

—Kwa amã ixpuma hkêt nẽ. Pa na pa. Amnepê mã kormã mẽmoj kator kêt ri pa pre raa. Nẽ ixrãhãã. Koja nhỹrmã mẽmoj akupỹm hapêx pa arĩ ixrãhã ixpa ho ixpa.

¹⁸ —Na pa pre ty tã akupỹm ixtĩr. Nẽ ixtĩr o ixtĩr. Kam ixpumu. Kot paj axte ixtyk kêt nẽ. Ixpê mẽhtykjê hpãm jakamã papxipix na pa hte mẽ htyk ã arĩgro jarẽ nhũm mẽ hã ty nẽ ma mẽhtykjê papxà hwỳr ma pa.

19 —E kêr ka ate mẽmoj pumunh xwỳnhta pumunh tỳx nễ akwỳjê mã hã kagà. Nễ mẽmoj kormã kot amnhĩ nhĩpêx kêt nhũm ate omunh mã xwỳnhta ka inhỹ hã mẽ kãm hã kagà. Mễ kot kamã harênh nễ mar tỳx kaxyw.

20 —Nễ kot paj axte ixprĩ hã ate mẽmoj pumunh xwỳnhta jarê ka inhma. Nà kanê pê 7ta te mẽ kot krĩ hkwỳ pê 7 kamã mẽ kêp ixkwỳ hã axpên wỳr mẽ pikuprõnh xwỳnhjê pyràk. Nễ inhĩhkra kamã kanhêti pê 7ta te kêp inhmã mẽ kot mẽ hamãr xwỳnhjê pyràk. Anễ.

2

Epes kamã Jesus kwỳjê hwỳr kagà

¹ Nhũm Jesus arĩ inhmã kapêr nễ inhmã:

—E kêr ka krĩ pê Epes kamã ixkwỳjê jamãr xwỳnh wỳr kagà nễ amễ. Nễ kagàja kamã mẽ kãm ixkapêr jarê nễ mẽ kãm:

Pa Epes kamã ixkapêr mar kaxyw axpên wỳr apikuprõnh xwỳnhjaja. Ot pa mẽ awỳr ixpêr mẽ. Ixpê ixupôk o kanhêti ho 7 nễ hamỳnh nễ ho ixãm xwỳnhta na pa. Nễ ixpê ôr o kanê pê 7 nhĩpôk ri ixpa xwỳnhta na pa ã mẽ awỳr ixpêr mẽnh anễ.

² Na pa hte tanhmã mẽ ate amnhĩ nhĩpêx to ho apa hã mẽ apumunh mex o ixpa. Na ka htem inhmã amnhĩ nhĩpêx mex nễ pa ja hã mẽ apumu. Mễ kot ixtã mẽ anhĩpêx kati htã ka mẽ kutã amnhĩ to htỳx nễ ixkaga hkêt nễ. Nễ mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnhjê hkôt amnhĩ nhĩpêx o ri apa hkêt nễ. Nhũm ixte mẽ awỳr mẽ rênh ã amnhĩ to hêx xwỳnhjaja mẽ awỳr pan pôj ka mẽ aprĩ hã mẽ kot amnhĩ to hêx ã mẽ omu. Hãmri nễ

tee ri mẽ kot amnhĩ nhĩpêx ã mẽ omu nẽ amnhĩ nẽ mẽ ãnor kurê kumrêx. ãm hãmri na ka htem ã mẽ hipêx anẽ.

³ Nẽ mẽ kãm ixkurê xwýnhjaja kot tanhmã ixtã mẽ atomnuj tỳx to htã ka mẽ kutã amnhĩ to htỳx nẽ aa ixkaga hkêt nẽ. Nẽ ixkôt amnhĩ nhĩpêx mex rãhã ho ri apa. ãm hãmri na ka htem ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri apa.

⁴ ãm mẽmoj pixi na ixpê omnuj. Amnepê mã kormã mẽ ate ixkôt amnhĩ xunhwýr nyw ri na ka prem amã axpên kĩnh nẽ axpên to mex o ri apa. Nẽ mẽ amã axpên tã ma ho te mẽ amã amnhĩ tã ma pyrãk o axpên nhĩpêx. Tã tanhmã ajamaxpêr to nẽ axte ã axpên nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Jao te mẽ amã ixkĩnh kêt pyrãk o amnhĩ nhĩpêx. Pa tee ri ja hã mẽ apumu nhũm ja inhmã mex kêt nẽ.

⁵ Kwa mẽ tokyx ja hã amnhĩ pumu nẽ akupỹm mẽ ate ixkôt amnhĩ xunhwýr nyw ri mẽ ate axpên nhĩpêxta o akupỹm axpên nhĩpêx o apa. Kot kaj mẽ anhỹr kêt kot paj te mẽ apê mẽ anhõ kanê hpyr nẽ kapôt ã mẽnh pyrãk o mẽ anhĩpêx ka mẽ ri apa nẽ gaa nẽ apikaprãr pa. Tã mẽhõ koja mẽ amỹr pẽ mẽ anhõ krĩ kamã mẽ kãm ijarênh o pa?

⁶ Nẽ mẽ kêp Nikoraw nhõ xwýnhjaja na ka htem mẽ kot tanhmã amnhĩ tomnuj to hã mẽ omu nẽ ixpyrà nẽ apê ja hprãm nõkati nẽ mẽ hkôt ri amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ. Pa ja hã mẽ apumu nẽ ixkĩnh nẽ.

⁷ Tã ixte mẽ amã ixkapêr jatur xà na ja. Kot kaj mẽ amã ixkapêr mar prãm hã kot kaj mẽ ã Tĩrtũm mẽ wa Ixkarõ nhỹ hã ixte mẽ amã

ixkapêr anhÿrja ma nê kãm ajamaxpêr tÿx rãhã ho ri apa.

Tÿrtÿm nhõ krÿ kamã mêmõ pÿ hpàr kuhê xwÿnh. Mê kot ô hkur nê axte htyk kêt nê pa ho pa mã xwÿnhãta. Kot kaj mê ate amnhÿ tomnuj nê amnhÿ to htÿx nê arÿ inhmã hprãm xà hkôt amnhÿ nhÿpêx rãhã ty pa akupÿm mê ato mê atÿr nê ma pÿ hpàrta wÿr mê arê. Ka mê ma hwÿr mra nê ô hõ hta nê akrê nê axte atyk kêt kumrêx nê apa ho apa.

E ãm ja pix na hapêx. Anê.

—E Juãw. Kêr ka Epes kamã ixkwÿjê jamãr o pa xwÿnhãta wÿr ã ixkapêr ã kagà anê nê mê hwÿr amê. Anê.

Hãmri pa kuma nê ô ri mê kãm hã kagà hpa.

Emĩnã kamã Jejus kwÿjê hwÿr kagà

⁸ Hãmri nhÿm hpãnhã Emĩnã nhõ xwÿnhjê kaxyw inhmã kapêr nê inhmã:

—Nê hpãnhã Emĩnã kamã ixkwÿjê jamãr xwÿnh wÿr kagà nê mê hwÿr amê. Nê mê kãm ixkapêr jarê nê nê mê kãm:

Pa Emĩnã kamã ixkapêr mar kaxyw axpên wÿr mê apikuprõnh xwÿnhjaja. Ot pa mê awÿr xpêr mê. Ixrãhã ho ixrãhã ixpa xwÿnhãta na pa. Amnepêm kormã mêmõj piitã hkêt ri na pa pre ixrãhã nê ri ixpa. Koja nhÿrmã mêmõj akupÿm hapêx pa arÿ ixrãhã ho ixrãhã nê ri ixpa. Na pa pre ty no ãm akupÿm ixtÿr o ixtÿr. Tã pa ã mê awÿr xpêr mênh anê.

⁹ Nà na pa hte mê ate tanhmã amnhÿ nhÿpêx to ho apa hã mê apumunh rãhã ho ixpa. Na hte mê kãm ixkurê xwÿnhjaja ixtã mê atomnuj to ka

mē apê amrakati nē ri apa. Nom mē ate tām amnhĩ nhĩpêx jakamã te mē apê mē hikukrêx rũnh kumrêx xwÿnhjê kot amnhĩ nhĩpêx pyrã nē ixkukwak ri akĩnh rãhã ri apa. Na hte mē kêp Ijaew ã amnhĩ to hêx xwÿnhjaja mē ato kapêr punuj rũnh o pa. Mē kot Tĩrtũm kôt amnhĩ nhĩpêx ã amnhĩ jarênh tã no ãm hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt nē. ãm Satanasti kôt pix mã na htem amnhĩ nhĩpêx o pa.

10 Tã mē kãm ixkurê xwÿnhjaja kot ixtã mē atomnuj tÿx o pa htã kêr ka mē amnhĩ tã mē omu nē tee ri amnhĩ kukamã ajamaxpêr kêt nē. Nē arĩ mē kutã amnhĩ to htÿx nē. Koja Satanasti mē akwÿjê pynê nē mē ajagjê. Hãmri nē mē ate ixkaga hprãm xaj tanhmã mē anhĩpêx kati hto ka mē hagjênh xà kamã amnhĩ xà htÿx kamã ajamak o atã arĩgro pê 10. Nom kêr ka mē kutã amnhĩ to htÿx nē ixkaga hkêt nē. Mē kot mē apar mã tã ka mē kutã amnhĩ to htÿx nē. Kot kaj mē aa ixkaga hkêt nē ixkôt ri amnhĩ nhĩpêx rãhã ty pa akupÿm mē ato mē atĩr nē ma amnhĩ wÿr mē ato api. Hãmri ka mē Tĩrtũm mē wa ixri amex nē atĩr tũm nē apa ho apa nē axte atÿk kêt nē apa.

11 E ixkrajaja. Kot kaj mē amã ixkapêr mar prãm hã kot kaj mē ã Tĩrtũm mē wa Ixkarõ nhÿ hã ixte mē amã ixkapêrja anhÿr ma nē kãm ajamaxpêr tÿx rãhã ho ri apa. Kot kaj mē ate amnhĩ tomnuj nē amnhĩ to htÿx nē inhmã hprãm xà hkôt pix mã amnhĩ nhĩpêx rãhã ty. Hã kot paj akupÿm mē ato mē atĩr ka mē ma kuwyta wÿr apa hkêt nē.

E. ãm ja pix. Na hapêx. Anē.

—E Juãw. Kêr ka Emĩnã kamã ã ixkrajê mã ixkapêr ã kagà anê. Anê.

Hãmri pa kuma nê ô ri mẽ kãm hã kagà.

Pekamõ kamã Jejus kwỳjê hwỳr kagà

Sikũn Korõt 6.14-7.1

¹² Nhũm Jejus arĩ inhmã kapêr nê hpãnhã inhmã:

—E hpãnhã Pekamõ kamã ixkrajê jamãr o pa xwỳnhja wỳr kagà nê mẽ hwỳr amê. Nê mẽ kãm ixkapêr jarê nê mẽ kãm:

Pa Pekamõ kamã ixkapêr mar kaxyw axpên wỳr mẽ apikuprõnh xwỳnhjaja. Ot pa mẽ awỳr ixpêr mẽ. Ixpê ijakwa rũm pòm wapo akutã wa gix nê kator nê ãm xwỳnhhta na pa mẽ awỳr ixpêr mẽ.

¹³ Na pa hte mẽ anhõ krĩ nhõ xwỳnhjaja kot tanhmã amnhĩ tomnuj to ho pa hã mẽ omunh mex nê. Mẽ kot Satanasti kôt pix mã ri amnhĩ nhĩpêx o pa jakamã mẽ anhõ krĩ te kêp Satanasti nhõ krĩ pyræk. Æxipas kot mẽ hkôt mẽ kãm ixkapêr o mẽ ahkre ho pa nê aa hkaga hkêt tã nhũm prem axtem nê ixtã kupĩ. Ka mẽ ja hã mẽ omunh tã mẽ umaj ixkaga hkêt nê arĩ ixkôt amnhĩ nhĩpêx rãhã ho ri apa. Æm hãmri na ka htem ã amnhĩ nhĩpêx anê.

¹⁴ Mẽmoj pixi na ixpê omnuj. Na hte mẽ akwỳjaja axtem nê Paraãw kapêr kôt amnhĩ nhĩpêx o pa. Na pre Paraãwja Parak mã tanhmã kapêr to nhũm kuma nê amnhĩ xô ri tanhmã mẽ anhĩgêt mã kapêr to ho pa. Nom ixkapêr kôt kêt ixkapêr kuhpa hã tanhmã mẽ kãm kapêr to nê mẽ kãm: “Mẽ mãmrĩ ma sãnti hã mẽ hkĩnh mã xwỳnhjê hkôt mra nê sãnti hã apku nê hã akĩnh.

Ně mẽ uràk ně axpě̃n pē axpě̃n prō ho amnhĩkati
 ně axpě̃n pē ri axpě̃n mjēn o amnhĩkati ně mẽ ã
 ri amnhĩ nhĩpē̃x anhỹr o ri apa. Ja mex kēnã.”
 Anhỹr o mẽ anhĩgēt mã kapēr o pa nhũm mẽ
 kuma ně mẽ hkôt amnhĩ nhĩpē̃x. Tã ka mẽ
 akwỳjaja mẽ uràk ně ã amnhĩ nhĩpē̃x anhỹr o
 apa. Kwa ja mex kēt.

¹⁵ Na hte mẽ akwỳjaja Nikorawjē kapēr kôt
 ixkapēr kuhpa hã tanhmã amnhĩ nhĩpē̃x to ho
 pa. Ja mãñnēn mex kēt.

¹⁶ Tã ra mẽ akwỳjaja ã amnhĩ tomnuj anhỹr
 o pa ka mẽ ja hã mẽ omu ně ãm mẽ omu ně nē
 tanhmã mẽ kãm akapēr to hkēt ně. Kwa mẽ ate ã
 amnhĩ nhĩpē̃x anhỹr xwỳnhjaja. Kēr ka mẽ tokyx
 ja kaga ně akupỹm ixkôt ri amnhĩ nhĩpē̃x mex
 ně. Kot kaj mẽ anhỹr kēt kot paj tokyx mẽ awỳr
 wrỳ ně te ijakwa rũm pōm wapo kator xwỳnhta o
 mẽ hkanhwỳr pyràk o mẽ anhĩpē̃x. Nom ixkapēr
 xihtỳx pix o tanhmã mẽ anhĩpē̃x to.

¹⁷ E kot kaj mẽ amã ixkapēr mar prãm hã kot
 kaj mẽ ã Tĩrtũm mẽ wa Ixkarō nhỹ hã ixte mẽ
 amã ixkapēr anhỹrja ma ně kãm ajamaxpēr tỳx
 rãhã ho ri apa.

Ně kot kaj mẽ ate amnhĩ tomnuj nē amnhĩ
 to htỳx ně inhmã hprãm xà hkôt amnhĩ nhĩpē̃x
 rãhã ty. Hã kot paj akupỹm mẽ ato mẽ atĩr hãmri
 ně ra pam mẽ amã mẽ anhõ ka mẽ hkur o apa.
 Te amnepēm Ijaew kapôt ã pa nhũm ixte mẽ
 hwỳr “manã” anhỹr xwỳnhta rēnh nhũm mẽ kot
 hkur o pata pyràk. Nom ixte mẽ amã mẽ anhõja
 na hpimxur. ãm papxipix na pa hte mẽ kãm òr
 o ixpa.

Ně kot paj mẽ atã mẽ anhĩxi nyw rě. Jao kěn jakare hkwȳ hã ahp̄ȳnhã mẽ anhĩxi nyw jaxwȳ nẽ mẽ amã kugõ. Ka mẽ hamȳ nẽ kapxipix amnhĩ nhĩxi nyw pumunh o apa.

E ãm ja pix. Na hapêx. Anẽ.

—E Juãw. Kêr ka Pekamõ kamã ixkrajê hwỳr ã ixkapêr anhỳr ã kagà nẽ mẽ hwỳr amẽ. Anẽ.

Hãmri pa kuma nẽ ô ri mẽ kãm hã kagà.

Xijaxir kamã Jejus kwỳjê hwỳr kagà

Jutre 3-23

¹⁸ Nhũm Jejus arĩ inhmã kapêr nẽ inhmã:

—E hpãnhã Xijaxir kamã ixkwỳjê jamãr xwỳnh wỳr kagà nẽ amẽ nẽ mẽ kãm ixkapêr jarẽ nẽ mẽ kãm:

Pa Xijaxir kamã ixkapêr mar kaxyw mẽ apikuprõnh xwỳnhjaja. E ot pa mẽ awỳr ixpêr mẽ. Ixpê Tĩrtũm Kra na pa. Ixpê inhno te kot kuwy hpõk karỳr tỳx pyrãk xwỳnhhta na pa. Nẽ ixpê ixpar te kot kãx karỳr tỳx pyrãk xwỳnhhta na pa mẽ awỳr ixpêr mẽ.

¹⁹ Na pa hte mẽ ate amnhĩ nhĩpêx kôt mẽ apumunh mex o ri ixpa. Na ka htem amnhĩ kaxyw inhmã ajamaxpêr pê inhmã amnhĩ to mex o ri apa. Mẽ akwỳ kot ixtã tanhmã mẽ anhĩpêx to htã ka mẽ umaj aa ixkaga hkêt nẽ. Nẽ arĩ amã ixkĩnh tỳx kãm tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ri apa. Nẽ axpên to mex nẽ ixkôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o ri apa. Jao ra ixkôt amnhĩ nhĩpêx mex o wam mẽ ate ixkôt amnhĩ nhĩpêxta jakre. Nà ja inhmã mex kumrêx.

²⁰ ãm mẽmoj pixi na ixpê omnuj. Mẽ akôt niti ri pa xwỳnh Jejapewtita. Kêp Tĩrtũm nhỹ hã kapêr

jarënh o pa xwÿnh ã amnhĩ to hêx xwÿnhtita. Na hte ixkapêr kupa hã tanhmã mẽ ajahkre hto ka htem ama nê nê tanhmã kãm nê hkêt nê. Na hte mẽ amã: “Xê mẽ mãmri ri mẽ hkuprÿjê hwÿr mra nê mẽ ho amnhĩkati. Nê axpên pê mẽ aprô nê mẽ amjên o amnhĩkati. Nê mẽ kot sãnti hã mẽ hkĩnh nê hã apkur xwÿnhjê hkôt mra nê mẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx. Tĩrtũm kãm ja mex kênã.” Anhÿr o mẽ amã kapêr o pa. Nê inhmã ja mex ã ijarê nom inhmã ja mex kêt. Tã ra mẽ akwÿjaja kapêr ma nê hkôt amnhĩ nhĩpêx ka mẽ ja hã mẽ omunh tã amnhĩ nê nitita janor kêt nê nhũm arĩ ri mẽ amã hêx o ri mẽ akôt pa.

²¹ Ra kot ã amnhĩ nhĩpêx anhÿr o mẽ akôt pa ry rax kumrêx tã pa kormã ja hã tanhmã ho hkêt nê kormã amnhĩ tã hamã. Kot ã amnhĩ nhĩpêx anhÿr kaga kaxyw na pa kormã hamãr o ri ixpa. No nhũm aa hkaga hkêt nê.

²² Mÿrapê kot paj tokyx tanhmã ho nhũm amnhĩ xà htÿx kamã hamak o hikwÿ. Tã mẽ kot kapêr mar nê hkôt amnhĩ nhĩpêx xwÿnhjaja kot amnhĩ tomnuj ã amnhĩ pumu nê hkaga hkêt hã kot paj mã mẽ ho anê nê. Mãänên tanhmã mẽ homnuj to nhũm mẽ nitita pyrã nê amnhĩ xà htÿx kamã hamak o hikwÿ.

²³ Nê nitita kot paj kêp hkrajê nhĩmex pa. Ka mẽ apê ixkrajaja ja hã ixpumu nê ixte mẽ apiitã ahpÿnhã tanhmã mẽ ajamaxpêr to hkôt mẽ apumunh ã ixpumu. Nê ixte ahpÿnhã mẽ apiitã tanhmã mẽ ate amnhĩ nhĩpêx to ho apa hã mẽ apumunh xà hkôt tanhmã mẽ anhĩpêx to hã ixpumu.

²⁴ Na hte mẽ akwÿjaja akwÿjê rom nita kapêr

ma nē ãm kuma nē hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt nē. Nē mẽ kapêrja mẽ kot kãm: “Satanasti kapêr pimxur” anhÿr xwÿnhhta kôt nhũm mẽ amnhĩ nhĩpêx kêt nē. Na htem ixkôt pix mã amnhĩ nhĩpêx mex o ri pa. Tã ã mẽ ate ixkôt amnhĩ nhĩpêx anhÿr o apa xwÿnhjaja kot paj mẽ amã ja pix ã karõ ka mẽ inhma.

²⁵ Kêr ka mẽ arĩ ixkôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o ri apa rãhã pa akupÿn mẽ awÿr wrÿ. ãm ja pix ã kot paj mẽ amã karõ.

²⁶ Nē kot kaj mẽ ate amnhĩ tomnuj nē amnhĩ to htÿx nē arĩ inhmã hprãm xà hkôt amnhĩ nhĩpêx rãhã ty. Hãmri pa ja hã mẽ apumu nē nhÿrmã mẽ ate krĩ hkwỳ hkôt mẽ pa xwÿnhjê ho amnhĩptàr o apa kaxyw mẽ axunhwÿ. Ka mẽ apê mẽ õ pahihtĩ nē inhmã mẽ ho amnhĩptàr o ri apa.

²⁷ Na pre Inhipeêxà ixte pika piitã hkôt ri mẽ pa xwÿnhjê ho amnhĩptàr kaxyw ixãm.

Tã kot paj nhÿrmã amnhĩ pyrà nē mẽ kaxyw mẽ axunhwÿ ka mẽ inhmã mẽ hamãr o apa.

Nhũm mẽhõ ixkapêr kwÿm ri tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ka mẽ ja hã omu nē hã tanhmã ho. Te mẽ kot poti punuj mÿnh nē mẽnh nē hkrakrak pyræk.

²⁸ Kot paj ã mẽ ate mẽ hipêx anhÿr o apa kaxyw mẽ axunhwÿ. No ãm ja pix kêt. Kot paj te ixte mẽ amã kanhêti hõ nhõr pyræk o mẽ anhĩpêx. Arĩgro hkôt kanhêti no hpòk rax japòx xwÿnhhta kot paj te ixte mẽ amã õr pyræk ka mẽ ixri atĩr tũm nē apa ho apa.

²⁹ E ixkrajaja. Kot kaj mẽ amã ixkapêr mar prãm hã kot kaj mẽ ã Tĩrtũm mẽ wa Ixkarõ

nhỹ hã ixte mẽ amã ixkapêr anhỹrja ma nẽ kãm
ajamaxpêr tỳx rãhã ho ri apa. Anẽ.

—E Juãw. Kêr ka ã Xijaxir kamã ixkrajê kaxyw
ixkapêr ã kagà nẽ mẽ hwỳr mẽnh anẽ. Anẽ.

Hãmri pa kuma nẽ ô ri mẽ kãm hipêx nẽ mẽ hwỳr
kumẽ.

3

Satre kamã Jejus kwỳjê hwỳr kagà

Rukre 12.35-40

¹ Nhũm Jejus arĩ inhmã kapêr nẽ inhmã:

—E hpãnhã Satre kamã ixkwỳjê jamãr xwỳnh
wỳr kagà nẽ mẽ kãm ixkapêr jarẽ nẽ mẽ kãm:

Pa Satre kamã ixkrajaja. E ot pa mẽ awỳr
ixpêr mẽ. Ixpê inhĩhkra ho kanhêti pê 7 jamỳnh
nẽ xãm xwỳnhhta na pa. Nẽ ixpê inhĩhkra ho
Tĩrtũm Karõ ãm pyxi htã te kamã kêp 7 jamỳnh
nẽ ho ixãm xwỳnhhta na pa mẽ amã ixkapêr.

Na pa hte mẽ ate tanhmã ri amnhĩ nhĩpêx
to hã mẽ apumunh rãhã ho ixpa. Mẽ piitã
kot axpẽn mã mẽ ate ixkôt amnhĩ nhĩpêx ã mẽ
ajarênh tã ã mẽ ate amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt. Na
ka htem ixkuhpa hã pix mã amnhĩ nhĩpêx o apa.
Jakamã te inhmã ra mẽ atyk nẽ mẽ anhĩkwỹ
pyràk.

² Na ka htem ãm akrành mã ixkôt ri amnhĩ
nhĩpêx nom Tĩrtũm mẽ wa ixkôt amnhĩ nhĩpêx
mex kêt nẽ. Ra Tĩrtũm mẽ wa ixte ja hã mẽ
apumunh mex. Mẽ ate kormã wa inhnoo mã
tãm ri amnhĩ nhĩpêx kêt jakamã kwa mẽ tokyx
ja hã amnhĩ pumu nẽ ate amnhĩ tomnuj mã
anhũre nẽ wa ixkôt amnhĩ xunhwỳr tỳx nẽ.

³ Kêr ka mẽ amnepê mã kormã mẽ ate ixkôt amnhĩ nhĩpêx nyw ri mẽ kot ixkapêr o tanhmã mẽ ajahkre htoja mã ajamxpêr nê amnhĩ tomnuj mã anhũre. Nê ixkapêr kôt pix mã mãn amnhĩ nhĩpêx o ri apa. Kot kaj mẽ anhỹr kêt kot paj nhỹrmã mẽ ajaêr pê akupỹn mẽ awỹr wry nê ja hã tanhmã mẽ ato.

⁴ ãm mẽ agrêre nê amã ixkôt amnhĩ nhĩpêx prãm. Jao tãm ri amnhĩ nhĩpêx nê mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỹnhjê hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt nê. Te mẽ axê jakare kamã apa nê tanhmã amnhĩ pê htyk to hkêt pyræk. Tã kot kaj mẽ nhỹrmã ixri mẽ axê jakare kamã apa ho apa. Ra mẽ ate ja ho anhỹr mã tãm kênã. Ja na Tĩrtũm kãm hprãm.

⁵ Nê krĩ piitã hkôt mẽ ate amnhĩ tomnuj nê amnhĩ to htỹx nê inhmã hprãm xà hkôt amnhĩ nhĩpêx rãhã atyk xwỹnh piitã kot ka mẽ nhỹrmã Tĩrtũm mẽ wa ixri amex nê atĩr tũm nê apa ho apa. Ra mẽ hixija Mẽpahpãm Maati nhõ kagàja kamã na. Kamã mẽ atĩr o mẽ atĩr mã xwỹnhjê nhĩxi piitã hã kagà. Kot paj kagàta kamã aa mẽ anhĩxi grành kêt nê. Hãmri nê Inhĩpêêxà mẽ kapêr o mẽ wryk xwỹnhjê mã mẽ ajarênh o: “E mẽ jajê pumu. Ixkwỹ na mẽ.” Anhỹr o mẽ kãm mẽ ajarê.

⁶ E ixkwỹjaja. Kot kaj mẽ amã ixkapêr mar prãm hã kot kaj mẽ ã Tĩrtũm mẽ wa Ixkarõ nhỹ hã ixte mẽ amã ixkapêr anhỹrja ma nê kãm ajamxpêr tỹx rãhã ho ri apa.

Tã ãm ja pix. Na hapêx. Anê.

—E Juãw. Kêr ka ã Satrejê mã ixkapêr ã kagà nê mẽ hwỹr mẽnh anê. Anê.

Hãmri pa kuma nê ô ri mẽ kãm hã kagà.

*Pirate kamã Jejus kwỳjê hwỳr kagà
Wam Tesarõn 2.13-16*

⁷ Nhũm Jejus arĩ inhmã kapêr nê inhmã:

—E hpãnhã Pirate kamã ixkwỳjê jamâr xwỳnh hwỳr kagà nhĩpêx nê amê nê mẽ kãm ixkapêr jarê nê mẽ kãm kãm:

Pa Pirate kamã mẽ ate ixkapêr mar kaxyw mẽ apikuprõnh xwỳnhjaja. E ot pa mẽ awỳr ixpêr mẽ. Inhmex o inhmex xwỳnh na pa. Aa ixêx kêt nê ixpa xwỳnh. Amnepê mã na pre mễhõja pahi Tawi mã õrkwỳ mex ã saf jamâr o pa. Tã pa hte uràk nê Inhĩpêxà Tĩrtũm nhõ krĩ hwỳr mẽ gjêx xà hã saf jamỳ nê ho ixpa. ãm papxipix inhõ saf jakamã papxipix na pa hte mẽ ate ixkõt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjaja mẽ agjêx kaxyw mẽ amã kahê xà rê nê ixkra hkêt xwỳnhjê pê kahê. Kot paj mẽ apê ixkrajê mã kahê xà rê ka mẽ hwỳr agjê. Hãmri pa mẽ atã kahê nhũm ixkra hkêt xwỳnhjaja tee ri kãm mẽ akõt gjêx prãm kaprỳ.

⁸ Na pa hte tanhmã mẽ ate amnhĩ nhĩpêx to ho apa hã mẽ apumunh mex o ri ixpa. Mễ agrêre htã na ka htem ixkapêr kõt amnhĩ nhĩpêx mex nê aa ixkaga hkêt nê. Jakamã kot paj te ixte mẽ amã Tĩrtũm nhõ hakwakre kahê xà mễnh pyràk o mẽ anhĩpêx ka mẽ axãmnhĩx ajamakêtkati nê ma mẽ kãm Tĩrtũm kapêr o mẽ ahkre ho ri mẽ hkõt apa. Nhũm mẽ hkwỳjaja tee ri ã mẽ ate amnhĩ nhĩpêx anhỳrja nê mẽ amã kapêr kaprỳ ka mẽ arĩ ho mẽ ahkre ho ri mẽ hkõt apa.

⁹ Nê mẽ anhõ krĩ kamã mẽ akwỳjaja na prem ra Satanasti hkõt amnhĩ xunhwỳ nê hêx rom mẽ amã amnhĩ to hêx nê mẽ amã: “E mẽ ixpê Ijaew mex jakamã kwa mẽ ixkapêr ma nê mẽ ixkõt

amnhĩ nhĩpêx.” Anhÿr o mẽ amã karõ htã no ãm mẽ kot Satanasti hkôt amnhĩ nhĩpêx xwÿnh na mẽ. Tã kot paj nhÿrmã tanhmã mẽ homnuj to nhũm mẽ tee ri amnhĩ pumu nẽ akupÿm mẽ awÿr mra nẽ mẽ akutã hkõnkrã ho rôrôk nẽ hkrĩ nẽ mẽ amã: “Nà mẽ kajaja na ka pěr mẽ ixrom Jejus kôt amnhĩ nhĩpêx. Mãn kãm mẽ ajapêê.” Anẽ.

¹⁰ Mẽ kot ixtã mẽ atomnuj tÿx nhũm mẽ ate amnhĩ xà htÿx kamã ajamak tã aa mẽ umaj ixkaga hkêt nẽ. Nẽ arĩ ixte mẽ amã mẽmoj tã karõ xà hkôt mẽ kutã amnhĩ to htÿx rãhã arĩ ixkôt ri amnhĩ nhĩpêx o apa. Jakamã mẽ kot nhÿrmã mẽ kãm ixkurê xwÿnhjaja pika piitã hkôt tanhmã mẽ homnuj tÿx to nhũm mẽ amnhĩ xà htÿx kamã ama. Tã kot paj mẽ anê mẽ omunh mex nẽ nhũm mẽ tanhmã mẽ ato hkêt nẽ ka mẽ amex nẽ ri apa ho apa.

¹¹ E kot paj tokyx akupÿn mẽ awÿr wrÿ nẽ mẽ ate ixkôt pix mã amnhĩ nhĩpêx ã mẽ ato mex rax kumrêx. Jakamã kwa mẽ mãmrĩ ã amnhĩ nhĩpêx anhÿr o inhmã hprãm xà hkôt pix mã amnhĩ nhĩpêx rãhã ty. Kot ka mẽ anhÿr kêt kot pa mẽ amã mẽmoj mex nhõr kêt nẽ.

¹² Nẽ kot kaj mẽ kot amnhĩ tomnuj xwÿnhjê kutã amnhĩ to htÿx nẽ inhmã hprãm xà hkôt pix mã amnhĩ nhĩpêx rãhã ty. Hã kot paj amnhĩ kôt mẽ ato mẽ axihtÿx nẽ ka mẽ aa ixkaga hkêt nẽ. Nẽ kot paj nhÿhÿnh mẽ atã mẽ inhÿxi ho axkrunêpxi nẽ haxwÿ. Inhĩpêêxà nhÿxi nẽ inhÿxi nyw nẽ Inhĩpêêxà nhõ krĩ nhÿxija kot paj nhÿhÿnh mẽ atã haxwÿ. Tĩrtũm nhõ krĩ mẽ kot kãm: “Jerujarẽ nyw” anhÿr xwÿnhhta koja

nhỹrmã tanhmã amnhĩ to nẽ ra kaxkwa rũm pika wỳr wỳr.

¹³ E ixkwỳjaja. Kot kaj mẽ amã ixkapěr mar prãm hã kot kaj mẽ ã Tĩrtũm mẽ wa Ixkarõ nhỹ hã ixte mẽ amã ixkapěr anhỹrja ma nẽ kãm ajamaxpěr tỳx rãhã ho ri apa.

Tã ãm ja pix. Na ra hapêx. Anẽ.

—E Juãw. Kêr ka ã Pirate kamã ixkrajê mã ixkapěr ã kagà anẽ. Anẽ.

Hãmri pa kuma nẽ ô ri mẽ kãm hã kagà.

Raxisej kamã Jesus kwỳjê hwỳr kagà

¹⁴ Nhũm pre Jesus arĩ inhmã kapěr nẽ inhmã:

—E hpãnhã krĩ pê Raxisej kamã ixkrajê jamãr xwỳnh wỳr kagà nhĩpêx nẽ amẽ. Nẽ mẽ kãm ixkapěr jarênh o:

Pa Raxisej kamã ixkrajaja. Ot pa mẽ awỳr ixpěr mẽ. ãm hãmri ixkapěr o ixpa nẽ aa ixêx kêt xwỳnhhta na pa. Jakamã ãm hãmri na pa hte Tĩrtũm kapěr o mẽ ajahkre o ixpa nẽ aa ja kaga hkêt nẽ. Pa na ixpê mẽmoj piitã hpàr krax.

¹⁵⁻¹⁶ Na pa hte mẽ ate tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho apa hã mẽ apumunh rãhã ho ixpa. Kop apu mẽ ate ixkõt amnhĩ nhĩpêx mex ronhỹx pa ja hã mẽ apumu nẽ ixkĩnh nẽ. Nom mẽ ate ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt. No mããnẽn aa ixkaga hkêt nẽ. Na ka htem ri atỳx amnhĩ krã hkõt pix mã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho apa nhũm ja ixpê omnuj nẽ. Kot kaj mẽ arĩ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o apa pa hpãnhã amnhĩ nẽ mẽ akurê. Te mẽ kot gô xenh nõkati janhir nẽ tee hkakininh nẽ akupỹm hkapĩr pyræk.

17 Mě ate inhmã hprãm xà hkôt amnhĩ nhĩpêx ã amnhĩ jarēnh tã ã amnhĩ nhĩpêx anhÿr kêt nē. Nē ixkapēr mar tỳx nē amnhĩ kaxyw inhmã ajamaxpēr mex kêt nē.

18 Kwa mẽ tokyx ja hã amnhĩ pumu nē akupÿm ixkôt amnhĩ xunhwÿr tỳx nē. Kēr pa ja hã mẽ apumu nē amnhĩ katut kôt mẽ ate amnhĩ tomnuj rē nē tanhmã mẽ akrã hto ka mẽ inhnoo mã tãm amnhĩ nhĩpêx mex o ri apa. Hãmri pa mẽ amã tanhmã amnhĩ to amnhĩrīt to ka mẽ aprĩ hã ixte amnhĩ nhĩpêx ã ixpumunh mex nē ixkôt amnhĩ nhĩpêx mex rãhã o ri apa.

19 Xà inhmã mẽ ajapê hkêt ã na pa ã mẽ amã ixkapēr anē? Nà inhmã mẽ apiitã mẽ ajapê htỳx kēnã. Nom inhmã mẽ ajapê htã ka htem ixkôt amnhĩ nhĩpêx kêt nē. Na pa tee ri amnhĩ tã mẽ apumu nē ja hã tanhmã mẽ atomnuj tỳx to. Tokyx mẽ ate amnhĩ tomnuj mã anhürer nē hpãnhã tãm amnhĩ nhĩpêx kaxyw. Jakamã kwa mẽ tokyx ate amnhĩ tomnuj kaga nē akupÿm amnhĩ kaxyw inhmã ajamaxpēr ho ri apa.

20 Na htem hkwÿjê nhõrkwÿ hwÿr gjêx kaxyw hakwa krem kãm àkjêr o kuhê nhũm mẽ kuma nē mẽ kãm anē nhũm mẽ hwÿr agjê. Nē mẽ ixkre hkre kamã axpēn mã kapēr o hkrĩ rỳ axpēn mã kapēr pē mẽmoj to hkõm o hkrĩ. Ja pyrã nē ot pa mẽ ajamãr o ixpa. Mě ate inhmã anhÿr nhũm ixte mẽ akôt ixpa ho ixpa nhũm mẽ pahte axpēn to mex o papa kaxyw.

21 Kormã mẽ kot ixpĩr kêt ri na pa pre mẽ kot amnhĩ tomnuj xwÿnhjê kutã amnhĩ to htỳx o ixpa. Amnhĩ to htỳx nē ri ixpa kamã ixtyk

jakamã nhũm Inhĩpêêxà akupỹm ixto ixtĩr nẽ akupỹm amnhĩ wỳr ixto api. Hãmri nẽ amnhĩ nhĩhkô hã mẽ ho amnhĩptàr ã hkrĩ xà kamã inhỹr pa ixkrĩ ho ixkrĩ nẽ ìhkô hã mẽ piitã mẽ ho amnhĩptàr o ixkrĩ. Tã kot kaj mẽ atõ ixpyrà nẽ ate amnhĩ tomnuj nê amnhĩ to htỳx nẽ. Nẽ inhmã hprãm xà hkôt pix mã amnhĩ nhĩpêx rãhã ty. Hã kot paj amnhĩ pyrà nẽ wa ixte mẽ ato amnhĩptàr ã ixkrĩ xàja kamã amnhĩ nhĩhkô hã mẽ akrĩ ka mẽ wa inhĩhkô hã wa inhmã mẽ ho amnhĩptàr o akrĩ.

²² E ixkwỳjaja. Kot kaj mẽ amã ixkapêr mar prãm hã kot kaj mẽ ã Tĩrtũm mẽ wa Ixkarõ nhỹ hã ixte mẽ amã ixkapêr anhỹrja ma nẽ kãm ajamaxpêr tỳx rãhã ho ri apa.

Tã ãm ja pix. Na hapêx. Anẽ.

—E Juãw. Kêr ka Raxisej kamã ixkrajê mã ixkapêr ã kagà nẽ mẽ hwỳr amẽ. Nẽ kagàja piitã krĩ hkwỳ kamã ahpỹnhã ixkwỳjê hwỳr arẽ kê mẽ kamã harẽ nẽ ixkapêr ma. Anẽ.

Nhũm pre ã Jesus inhmã kapêr anẽ. Pa kuma nẽ ô ri mẽ piitã mẽ kãm hã kagà hpa.

4

Tĩrtũm kot mẽ ho amnhĩptàr ã hkrĩ xà jarênh

¹ Tã pa axte mẽmoj pumu nhũm kaxkwa hwỳr mẽ gjêx xà hã hakwakreja amnhĩ kahê xà mẽ pa omu. Hãmri nhũm axte mẽhõ kapêr tỳx xwỳnhhta. Te kot pifti kakôr tỳx pyràk xwỳnhhta axte inhmã kapêr nẽ inhmã:

—E amnẽ ixwỳr api pa mẽmoj nhỹrmã kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hkukamã amã ho amnhĩrĩt ka omu. Anẽ.

² Hāmri nhũm Tĩrtũm Karõ tanhmã ixto nẽ ixto api pa kaxkwa kamã mẽmoj pumunh o xa. Tĩrtũm kot mẽ ho amnhĩptàr ã hkrĩ xà maatita pa pre omu. Nhũm kamã mẽhõja nhỹ.

³ Kuk kamã hirã htỳx kumrẽx. Te mẽmo kẽn kamrêk karỳr jaxênh tỳx pyræk. Nẽ kot mẽ ho amnhĩptàr ã hkrĩ xà puhã màxwỳxti grãgrãreja kãm hipòk nẽ harir pa omunh o xa.

⁴ Nhũm hkrĩ xà maati puhã mẽ ho amnhĩptàr o hkrĩ xà kêp 24. Kamã mẽ àptàr tũmjaja hkrĩ. Mẽ piitã òr o mẽ ahkà htu nẽ ê jakare nẽ hkrĩ.

⁵ Nẽ Tĩrtũm hkrĩ xà maati rũm na katõtòk nẽ hkrakrak nẽ haxênh japà nẽ hikwỹ. Nẽ hkrĩ xà kapem kanê maati pixi kamã kwryt pê 7ja pòk rãhã ho kuhê. Kanêja te Tĩrtũm Karõ pyræk.

⁶ Nẽ hkrĩ xà kapem mẽmo te gò rax pyrækja hkarỳr jaxênh tỳx kumrẽx nẽ nõ. Te ho kàx karỳr jaxênh tỳx pyrà nẽ hkarỳre. Nẽ hkrĩ xà puhã mẽmoj tĩr nẽ kuhê pê kwat kuhê. Nẽ òkwa nẽ katut piitã hkòt no. ãm no xohtò rax kumrẽx. Na pre ã mẽmoj kêp kwatja no xohtò anê pa omu.

⁷ Wamta te kot mry pê rêãwti pyræk. Nẽ hkòt ja te kot mòx myti pyræk. Nẽ hapu hã hkuk te panhĩ hkuk pyræk. No hapu hã ja te kot àànhàhti htor kaxyw hara koror pyræk.

⁸ Nẽ piitã hara kêp 6. Nẽ ì piitã kamã no. Nhũm prem Tĩrtũm mã mex o mex ã grer rãhã ho kuhê nẽ aa pinhkrênh kêt nẽ. Nẽ kãm grer o:

Amex o amex Tĩrtũm.

Nẽ axihtỳx o axihtỳx.

Nẽ aa ate amnhĩ tomnuj kêt kumrẽx.

Amnepê mã kormã mẽmoj kêt ri ka ra arãhã ri
apa. Tã arĩ arãhã ri apa xwýnh na ka. Kot kaj aa
ajapêx kêt nê.

ãm hãmri na ka hte mẽ ixto mex rãhã ho apa.

Nê amex o amex Tĩrtũm. Anê.

⁹⁻¹⁰ Nhũm prem xatã mẽ ho amnhĩptàr hkrĩ xà
kamã hkrĩ xwýnhja mẽ kot kãm “Rãhã pa xwýnh”
anhỹr xwýnhhta mã ã grer anhỹr o kuhê. Kãm mex
o mex ã grer pê tanhmã kot mẽ ho mex to hã
harê. Hãmri nhũm mẽ àptàr tũm pê 24jaja mãânên
kutã hkõn krã ho rôrôk nê hipô hpa nê hkrĩ. Nê
amnhĩ krã rũm ôr o mẽ ahkàja kwry nê hpar pê
haxwý. Kêp mẽ õ Pahi Maati hã hã hpijaàm kaxyw
wamtajê pyrã nê mex o mex ã harênh o hkrĩ nê
kãm:

¹¹ ãm hãmri na pa htem amex o amex ã ajarê Tĩrtũm
Apê mẽ inhõ Pahi Maati na ka.

Nê apê mẽ inhõ Tĩrtũm na ka.

Na ka pre mẽmoj piitã ho akato. Axàhpumunh tỳx
nê ajamaxpêr tỳx o mẽmoj piitã amã hprãm
xà hkôt ho akator pa.

Jakamã na pa htem ã amex o amex ã ajarênh anê.
Mê ixrom axihtỳx mex kumrêx na ka hte
apa Tĩrtũm. Anê.

5

*Mê pahte amnhĩ tomnuj pãnhã amnhĩrer xwýnh
jarênh*

Juãw 1.29; Piripos 2.5-11

¹ Tã pa pre arĩ te kaxkwa kamã mẽmoj pumu. Mẽ
ho amnhĩptàr ã hkrĩ xà maatita kamã hkrĩ xwýnh
nhĩhkra kamã kagà pa omunh o xa. Upôk rũm omu.

No ãm axtem kagà kaxkep na pre. Nẽ akutã hã kagà nẽ menh ê ho htỳx xàja kệp 7.

² Hãmri nhũm Tĩrtũm kapêr o wryk xwỳnh xihtỳx xwỳnhja kapêr tỳx kãm kapêr o:

—E mẽ atõ na ate kagà mũj pyr nẽ ho htỳx xà hpôt mã tãm? Anẽ.

³ Hãmri nẽ tee ri mẽ piitã mẽ hkapi nom nhũm ja kaxyw mẽhõ amrakati kumrẽx. Kaxkwa kamã amrakati nẽ pika kamã mããnẽn amrakati nẽ pika hkarak ri amrakati. Nhỹri mẽhõ kot kagà kaxkepta pyr nẽ hpôt nẽ omunh mã tãm xwỳnhja amrakati ho amrakati.

⁴ Nhũm tee ri mẽhõ japêr nom mẽhõ pumunh kêt nẽ. Pa tee ri ja hã omu nẽ ixkaprĩ htỳx nẽ inhmỳr o xa.

⁵ Hãmri nhũm pahi hõja ixpumu nẽ inhmã:

—Kwa amỳr kêt nẽ. E mẽhõ mũj pumu. Juta kanrêhã htãmnhwỳ xihtỳx xwỳnhnta. Pahi Tawi kanrêhã htãmnhwỳ te kệp mry pê rêaw xihtỳx pyræk o hihtỳx xwỳnh mũj pumu. Kot mẽ kãm hkurê xwỳnhjê kutã amnhĩ to htỳx nẽ mẽmoj punuj piitã ho hapêx kaxyw mã xwỳnh jakamã tapxipix na kot kagàta hpyr nẽ ho htỳx xà hpôt par mã tãm. E ka omu. Anẽ.

⁶ Hãmri pa kuma nẽ hwỳr rĩt nẽ Jejusja pumu. Kot mẽ pahte amnhĩ tomnuj pãnã amnhĩrer xwỳnhnta mẽ ho amnhĩptàr o hkrĩ xà maati kapem xa. Mẽmoj htĩr pê kwat mẽ àptàr tũm pê 24jê nhĩpòk ri xa. Mẽ kãm hkurê xwỳnhjaja kot hpĩr nhũm ra akupỳm htĩr nẽ xa. Nom ra axtem nẽ xa. àhpumunh tỳxja te kot pahi xàhpumunh pyræk. Nẽ hpàr kệp 7. Nẽ no mããnẽn kệp 7. Noja te Tĩrtũm Karõ pyrà nẽ

kêp pika piitã hkôt pa xwÿnh. ã Jesusja axtem nê ãm anê pa omu.

⁷ Hãmri nhũm mẽ pahto amnhĩptàr o hkrĩ xwÿnhhta wÿr tẽ nê ìhkra kamã kêp kagà kaxkepta py.

⁸ Hãmri nhũm mẽ htĩr pê kwat mẽ mẽ àptàr tũmjaja hpar pê hkõn krã ho rôrôk nê hkrĩ hpa nê hipô nê hkrĩ. Piitã wiorãwti jamÿ nê ôr o xijere kamã mẽhkuxwa xà jamÿ nê o hkrĩ. Nhũm Tĩrtũm krajaja Tĩrtũm mã tanhmã amnhĩ jarênh to nhũm mẽ mar o hkrĩ. Te xijere kamã mẽhkuxwa xà hpãr o hkrĩ pyrã nê mẽ kuma.

⁹⁻¹⁰ Jakamã nhũm mẽ hkõn krã ho hkrĩ xwÿnhjaja mẽ pahte amnhĩ tomnuj pãnhã amnhĩrer xwÿnhhta kutã kãm grer o hkrĩ. Mẽ grer nyw o kãm gre nê kãm:

Na prem apĩ ka atyk o mẽ piitã mẽ kot amnhĩ tomnuj pãnhã amnhĩrer pa.

Ahpÿnhã pika piitã hkôt mẽ urojê piitã hpãnhã amnhĩrer pa.

Nê ahpÿnhã ri mẽ kapêr xwÿnh kwÿjê piitã mẽ hpãnhã amnhĩrer pa. Atyk o mẽ kot amnhĩ tomnuj piitã hpãnhã amnhĩrer pa.

Jakamã nhũm mẽ kot akôt amnhĩ xunhwÿr xwÿnhjaja kêp Tĩrtũm kra nê ri pa.

Ka ra mẽ panhõ Tĩrtũm mã mẽ kêp patre kaxyw mẽ unhwÿ nhũm htem pika piitã hkôt mẽ ho amnhĩptàr o pa.

Tã atyk o ate pika piitã hkôt mẽ hpãnhã amnhĩrer jakamã kapxipix na ate kagàta pyr nê ho htÿx xà hpôt mã tãm. Anê.

¹¹ Hãmri nhũm Tĩrtũm kapêr o mẽ wrÿk xwÿnhjaja nhÿhÿnh hapôj nê kuhê. Mẽ ohtô rax o ohtô rax.

Ohtô rax o mẽ pajamaxpêr jakrenh. Hãmri nê Tĩrtũm kot mẽ ho amnhĩptàr ã hkrĩ xà maatija wỳr mra nê kãm hipôk pa. Nê mẽmoj tĩr nê kuhê xwỳnhjê mẽ mẽ àptàr tũmjê mã hipôk pa nê mẽ pahte amnhĩ tomnuj pãnhã amnhĩrer xwỳnhnta mã kapêr.

¹² Kàx pê kãm kapêr nê kãm:

Ãm hãmri na pa htem amex o amex ã inhgrer o ixkuhê.

Mẽ ixrom axihtỳx o axihtỳx.

Nê mẽmoj piitã anhõõ.

Nê ate mẽmoj piitã hkukamã axàhpumunh par.

Nê amex o amex jakamã na pa htem amã amex pix ã inhgrer o ri ixpa. Anê.

¹³ Tã nhũm mẽmoj piitã Tĩrtũm mẽ Jesus wa kãm wa mex o wa mex ã harê. Pika hkôt panhĩ nê mry nê àk nê mẽmoj piitãã. Nê pika hkrak ri nê gô hkrak ri mẽmoj piitãã. Nê mẽ htykjaja. Nhũm mẽ piitã wa kãm wa mex o wa mex ã wa harê nê wa kãm:

E ate mẽ ixto amnhĩptàr ã akrĩ xà kamã akrĩ xwỳnh mẽ kot mẽ ixte amnhĩ tomnuj pãnhã amnhĩrer xwỳnh mẽ war amex o wa amex.

Nê war axihtỳx o war axihtỳx.

Nê war axàhpumunh o war axàhpumunh.

Na pa htem ã war ajarênh anhỳr rãhã ixpa ho ixpa. Anê.

¹⁴ Hãmri nhũm mẽmoj tĩr pê kwatjaja mẽ kuma nê mẽ kãm:

—Nà ãm hãmri na ka mẽ ã wa harênh anê.

Wa mex o wa mex kumrêx. Anê.

Hãmri nhũm mẽ àptàr tũmjaja Tĩrtũm mẽ Jesus wa hpar pê hkõn krã ho rôrôk nê hkrĩ hpa nê haxwỳja wa kãm wa mex o wa mex ã wa harê.

6

Kagà ho htỳx xà pé 7 jarēnh

Matêwre 24.3-14; Sikũn Tesarõn 2.3; Wam Juãw 2.18

¹ Tã pa arĩ kaxkwa kamã mẽ pahte amnhĩ tomnuj pãnhã amnhĩrer xwỳnh kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã omunh o xa. Nhũm kagà kaxkepta py nẽ wam ho htỳx xà pôt. Hãmri nhũm mẽmo tĩr pê kwatjê hõja kapêr tỳx kumrêx. Te na katõtøk tỳx pyràk o mẽhõj mã kapêr nẽ kãm:

—E amnẽ mẽ ixwỳr tẽ. Anẽ.

² Hãmri nhũm kawar jakajre nhỹhỹnh hwỳr hpôx o tẽ. Nhũm mẽhõja õ kuxê mỳ nẽ hã nhỹ nẽ tẽ. Hãmri nhũm nhãm mẽhõja hwỳr tẽ nẽ kãm pahi hã mẽ ahkà htu. Hãmri nẽ kãm tanhmã kapêr to nhũm kuma nẽ mẽ kot kãm Tĩrtũm mẽ Jesus wa kurê xwỳnhjê nhĩmex par kaxyw hakêx nẽ ma pika hwỳr tẽn wrỳ.

³ Hãmri nhũm mẽ pahte amnhĩ tomnuj pãnhã amnhĩrer xwỳnhja wam kagà ho htỳx xàta kôt axte ja pôt. Hãmri nhũm mẽmoj tĩr pê kwatjê hõja axtem mẽhõj mã kapêr nẽ kãm:

—E amnẽ mẽ ixwỳr tẽ. Anẽ.

⁴ Hãmri nhũm kawar kamrêk mẽ hwỳr hpôx o tẽ. Nhũm mẽhõ hã nhỹ nẽ tẽ. Nhũm nhãm mẽhõja kãm wapo gõ nẽ ma pika hwỳr htêm nẽ wrỳk kaxyw hano. Kot hwỳr wrỳk nẽ pikap mẽ pa xwỳnhjê kurê huk kaxyw. Mẽ kot axpẽn par kaxyw ma mẽ hwỳr kumẽ. Hãmri nhũm kuma nẽ wapota py nẽ hakêx nẽ ma mẽ hwỳr tẽn wrỳ.

⁵ Hãmri nhũm mẽ pahte amnhĩ tomnuj pãnhã amnhĩrer xwỳnhja kagà ho htỳx xà hõ pôt. Na pre

ra ho axkrut nê hpôt tâ hpãnhã axte hkôt ja pô. Hãmri nhũm mẽmoj tĩr pê 4jê hõta mẽhõj mã kapêr nê kãm:

—E amnê mẽ ixwỳr tẽ. Anẽ

Hãmri nhũm kawar tykre mẽ hwỳr hpôx o tẽ. Nhũm hã ỹr xwỳnhja mẽmoj to peja xà hã parãs mỳ nê o tẽ.

⁶ Hãmri nhũm mẽ htĩr pê kwatjê rũm mẽhõja kãm kapêr nê kãm:

—E kêr ka ma pika hwỳr mẽ hwỳr tẽn wrỳ nê mẽ kãm myt pyxi kamã mẽ àpênh pãnhã mẽ kãm mẽmoj to hkryre nê anhõ parãsta kamã ho peja nê mẽ kãm õr o apa. Nom mẽ apkur xà hã orti nê wĩhti ka mẽ kêp tanhmã ho hkêt nê. Anẽ.

Hãmri nhũm kuma nê hakêx nê ma tẽn mẽ hwỳr wrỳ.

⁷ Tã nhũm mẽ pahte amnhĩ tomnuj pãnhã amnhĩrer xwỳnhja axte kagà ho htỳx xà hõ hpôt. Na pre ra ho axkrunêpxi nê hpôt tâ hpãnhã axte hkôt ja pô. Hãmri nhũm mẽmoj tĩr pê kwat kot hitep xwỳnhja mẽhõj mã kãm:

—E amnê mẽ ixwỳr tẽ. Anẽ.

⁸ Hãmri nhũm kawar ràrààre mẽ hwỳr hpôx o tẽ. Nhũm mẽhõ hã nhỹ nê tẽ. Hã ỹr xwỳnh nhĩxi na pre kêp “Mẽhtyk” anẽ. Hãmri nhũm mẽhõja kãm kapêr nê kãm:

—E ma pika hwỳr wrỳ nê tanhmã mẽ ho kê mẽ ohtô nê tanhmã amnhĩ to nê axkaprã. Kê mẽ hkwỳjaja pijapu kamã axpên pa nê mẽ hkwỳjaja prãm xàj ty nê mẽ hkwỳjaja tanhmã à htỳx kute kamã ty. Nê mẽmo mry xoprêja mẽ hkwỳjê pa. E ma mẽ hwỳr wrỳ nê tanhmã mẽ ho ho apa. Anẽ.

Hāmri nhũm kuma nẽ hakẽx nẽ ma pika hwÿr tẽn wrÿ. Hāmri nhũm mẽ htykjẽ papxája tanhmã amnhĩ to nẽ te kot hã jêt nẽ ma hkôt mör nẽ pika hwÿr wrÿk pyræk pa pre arĩ omunh o xa.

⁹ Hāmri nhũm mẽ pahte amnhĩ tomnuj pãnhã amnhĩrer xwÿnhja axte kagà ho htÿx xà hõ hpôt. Na pre ra ho kwat nẽ hpôt tã hpãnhã axte ja pôt. Hāmri nẽ hpôtja kôt pa ra mẽ kot Tĩrtũm mã mẽmoj nhõr xà hã mẽsti pumu. Nẽ hkrak ri mẽ hkarõjẽ pumu. Mẽ kot hkwÿjẽ hkôt ri mẽ kãm Tĩrtũm kapër jarënh nẽ Jesus kęp mẽ õ Pahihti hã harënh o pa nhũm mẽ kot hã mẽ hpar xwÿnhjẽ karõja pa pre mẽ omu. Nhũm mẽ mẽsti hkrak ri amnhĩ to Tĩrtũm wÿr o hkrĩ.

¹⁰ Kÿx pê kãm kapër nẽ kãm:

—Ăm hāmri amex o amex Pahi Maati. Aa ate mẽmoj tã tanhmã amnhĩ to axẽx to hkêt kumrẽx. Kwa xà kot kaj tokyx pika hkôt mẽ kot mẽ inhĩmex xwÿnhjaja tanhmã mẽ ixtã mẽ ho nà? Anẽ.

¹¹ Hāmri nhũm mẽhõja mẽ hwÿr tẽn nẽ mẽ kãm mẽ ê jakajre gõ nhũm mẽ hagjẽ. Hāmri nhũm mẽ kãm:

—E mẽ mamrĩ atar akôkôt o akrĩ. Koja Tĩrtũm kormã tanhmã mẽ kot mẽ atomnuj xwÿnhjẽ ho hkêt nẽ. Kẽ mẽ axte mẽ apyrà nẽ mẽ akwÿjẽ nhĩmex mãn. Koja mẽ Tĩrtũm jamaxpër xà hkôt axte mẽ akwÿjẽ pa nhũm rĩ kormã mẽ ato hpim-ràatã tanhmã mẽ atã mẽ hipẽx to. Jakamã e mẽ atar kutêp mãmri akôkôt o akrĩ. Anẽ.

¹² Hāmri nhũm mẽ pahte amnhĩ tomnuj pãnhã amnhĩrer xwÿnhhta axte kagà ho htÿx xà hõ hpôt pa omu. Na pre ra ho 5 nẽ hpôt tã hpãnhã hkôt axte ja pôt. Hāmri nhũm pika htertet tÿx kumrẽx.

Ně myyti ahtyk ně mytwrýre te kêp mẽ hkamrô kamrêk tỳx pyrà ně ajêt.

13 Ně kanhêti tanhmã amnhĩ to ně axrê ně pikap rôrôk pa. Te kôk xàpêr tỳx ně kot pàrerekre kormã ràx tã kot kãm hikranh par pyrà ně piitã rênh pa nhũm rôrôk.

14 Hãmri nhũm kaxkwaja te kagà kaxkep pyrà ně amnhĩ to kaxkep o tẽ. Ně pika piitã hkôt kên prêk ně hixêt prêk maati piitã te hkrĩ xà rũm hapôx ně mrar ně nhãm hkrĩ pyràk. Nhũm gô hipôk piitã haxwýja te hikwý xà rũm hapôx ně mrar ně nhãm hikwý pyràk. Pika htertet tỳx nhỹ hã ã mẽmoj amnhĩ nhĩpêx anẽ.

15 Hãmri nhũm pika hkôt mẽ piitã tee ri mẽmoj ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã omu ně kãm ma ně htertet tỳx kumrêx. Mẽ ho amnhĩptàr xwýnhjaja ně pôristi krãhtũmjaja ně mẽ kot amnhĩ to rũnh xwýnhjaja ně mẽ hihtỳx xwýnhjaja ně mẽ kãm mẽ àpênh xwýnhjaja ně amnhĩ mã mẽ àpênh xwýnhjaja. ãm piitã mẽmoj ã kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã omu ně tee ri amnhĩ kukamã hamaxpêr ně kãm ma ho kãm ma. Hãmri ně hpimxur kaxyw ma kên prêk kre japêr o hprôt ně mra.

16-17 Hãmri ně amnhĩ to kên prêk wý ně kãm:

—Kwa na ra mẽ ixto amnhĩptàr ã hkrĩ xà maati kamã hkrĩ xwýnh mẽ kot mẽ ixte amnhĩ tomnuj pãnhã amnhĩrer xwýnhhta wa mẽ ixkamã gryk tỳx kumrêx. Ra wa kot tanhmã mẽ ixtomnuj to xà hã arĩgrota kato. Kojã wa mẽ ixtomnuj tỳx ně pa mẽ kutã hkêt ně. Kwa tokyx mẽ inhĩpy arôrôk ně wa kêp mẽ ixto amũxu. Anẽ.

7

Mě kot Tĩrtũm mã hkrajê kagà

Apokarip 9.4

¹ Tã pa arĩ kaxkwa kamã mẽmoj pumu. Nhũm Tĩrtũm kapêr o mẽ wrỳk xwỳnh pê kwatja piitã ahpỳnhã pika nhĩtep xà hkôt kôk jatur xà hã hamỳ nẽ ho kuhê. Pika piitã hkôt kôk hpinhkrênh par nẽ àpêr kêt nẽ gô xujanãr kôt àpêr kêt kaxyw hatur xà hã hamỳ nẽ ho kuhê. Nẽ pà piitã hkôt àpêr nẽ tanhmã pĩ hkwỳ ho pymaj nhũm mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nẽ nẽ hatur xà hã hamỳ nẽ ho kuhê.

² Na pre ra Tĩrtũm ja hã mẽ kãm karõ nẽ mẽ kãm:

—E kêr ka mẽ ma pika hwỳr wrỳ nẽ pika nẽ gô xujanãrja tanhmã wa homnu hto. Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ hwỳr wrỳ nẽ kormã nê kôk ho htỳx. Hãmri nhũm Tĩrtũm kapêr o wrỳk xwỳnhjê hõja myt japôx xà rũm mẽ hwỳr hpôx o tẽ. Nẽ ìhkra kamã mẽ kot Tĩrtũm kra hã mẽ hixi jarênh xà hã kagàta py nẽ o tẽ. Hãmri nẽ kàx pê mẽ kot pika mẽ gô xujanãr homnu mã xwỳnhjê mã kapêr nẽ mẽ kãm:

³ —Kwa taxi pa Tĩrtũm krajê nhõkrã kagà hpa mãn. Kêr ka mẽ omu nẽ mẽ tapxipixjaja tanhmã mẽ ho hkêt nẽ. Anẽ.

⁴⁻⁸ Hãmri nẽ mẽ hkagà pa. Ahpỳnhã Ijaew pigranh xwỳnhjaja mẽ ho ohtô rax kumrêx nẽ tanhmã mẽ hkagà hto. Pa tanhmã mẽ kute hã mẽ harênh ma nhũm xep mẽ ohtô rax kumrêx.

Juta kamã mẽ kêp 12.000.

Nẽ Rupê kamã mẽ kêp 12.000.

Nẽ Gax kamã mẽ kêp 12.000.

Nẽ As kamã mẽ kêp 12.000.

Nẽ Natari kamã mẽ kêp 12.000.

Ně Manase kamã mẽ kêp 12.000.

Ně Simeãw kamã mẽ kêp 12.000.

Ně Rewi kamã mẽ kêp 12.000.

Ně Isaka kamã mẽ kêp 12.000.

Ně Jepurõ kamã mẽ kêp 12.000.

Ně Juje kamã mẽ kêp 12.000.

Ně Pějamĩ kamã mẽ kêp 12.000.

Ã mẽ ohtõ rax kot anhÿr. Hãmri nẽ mẽ piitã mẽ pikamÿr par kãm mẽ kêp 144.000. Piitã kêp Apraãw kanrêhã htãmnhwÿ na pre mẽ. Tã ã axpẽn kaxyw mẽ ohtõ rax kumrẽx kot anhÿr tã nhũm mẽ hkagà pa.

Tĩrtũm kra hkwyjê jarẽnh

Apokarip 14.1-5

⁹ Tã pa axtem mẽmoj pumu. Nhũm mẽ ohtõ rax nẽ Tĩrtũm nhõ krĩ kamã kuhê. Ahpÿnhã ri pika piitã hkõt mẽ urojaja. Nẽ ahpÿnhã ri mẽ kapêr xwÿnhjaja nhũm prem pika piitã kurũm kot mẽ ho amnhĩptàr ã hkrĩ xà maatija kamã hkrĩ xwÿnh pê Tĩrtũm mẽ mẽ pahte amnhĩ tomnuj pãnhã amnhĩrer xwÿnhja wa kutã kuhê. Mẽ ohtõ rax kumrẽx jakamã pa tee ri mẽ piitã mẽ ho kõta hpar prãm kaprÿ. Nẽ piitã ê jakare kamã kuhê. Nẽ hkĩnh nẽ hkĩnh xaj pô hkwy jamÿ nẽ ho àpêr o kuhê.

¹⁰ Hãmri nẽ kÿx pêê Tĩrtũm mẽ Jejus wa kãm kapêr nẽ wa kãm:

Hêxta waa nẽ. War amex o war amex Pahi Maati. Na ka pre Akra Jejus kukwak ri mẽ ixte amnhĩ tomnuj ã tanhmã mẽ ixto hkêt nẽ.

War ajamẽ mẽ ixkamã axukaprĩ rãhã ho apa xwÿnh na ka wa.

Jakamã pa mẽ inhmex nẽ war awỹr api nẽ war akuri inhmex nẽ ijamakêtkati nẽ ixpa ho ixpa.

Ãm hãmri na ka hte wa mẽ ixto mex rax kumrẽx o apa. War amex o war amex. Anẽ.

¹¹ Hãmri nhũm Tĩrtũm kapẽr o mẽ wrỳk xwỳnhjaja Tĩrtũm krĩ xà mã hipôk nẽ hkõn krã ho rôrôk nẽ hkrĩ hpa. Nẽ mẽ àptàr tũmjê mẽ mẽ htĩr nẽ kuhê xwỳnhjaja mẽ ìhkô hã kãm hipôk nẽ wam tajê pyrak nẽ hkõn krã ho rôrôk nẽ hkrĩ. Hãmri nẽ mẽ ohtô kot Tĩrtũm mẽ Jesus wa kãm kapẽr ã mẽ kuma hãmri nẽ Tĩrtũm ã hpijaàm kaxyw hpar pẽ htu mỳr pẽ hikwỹ hpa nẽ kãm mex o mex ã harẽ nẽ kãm:

¹² “Ãm hãmri na mẽ ã ajarẽnh anẽ Tĩrtũm. Amex o amex.

Na ka hte mẽ ixto mex o apa.

Mẽ ixrom axàhpumunh o axàhpumunh.

Nẽ mẽ ixrom axihtỳx o axihtỳx.

Jakamã na ka hte mẽ xpiitã mẽ ixto mex kumrẽx rãhã ho apa.

Ã ate anhỹr rãhã o rãhã jakamã na pa htem amã amex o amex ã ajarẽnh rãhã ho ixpa.” Anẽ.

¹³ Hãmri pa mẽ omunh o ixãm rôm nhũm mẽ àptàr tũmjê hõja ixwỳr tẽ nẽ mẽ ê jaka kamã mẽ hkĩnh xà pô jamỳnh nẽ ho kuhê xwỳnhjê hã ixkukja nẽ inhmã:

—E mãn ate mẽ ê jakare kamã mẽ kuhê xwỳnh mũjê pumunh nà? Tanhmã na prem amnhĩ nhĩpêx to nẽ amnẽ api? Xà ate mẽ omunh? Anẽ.

¹⁴ Hãmri pa kuma nẽ kãm:

—Nà ixte mẽ omunh kêt. Kêt ka na ixrom ate mẽ omunh. Anẽ.

Hãmri nhũm inhmã mẽ harẽnh o:

—Nà na pre mẽ hkwyjaja Jejus ã mẽ homnuj tỳx kumrẽx nẽ mẽ kupa. Tã mẽ kêp Jejus kwỳ jakamã na pre mẽ nê mẽ kot amnhĩ tomnuj o hapêx nẽ te amnhĩ kamrô ho mẽ nê mẽ kot amnhĩ tomnuj piitã kuhõnh par pyràk o mẽ hipêx. Jakamã nhũm mẽ ê jaka kamã mex nẽ hkĩnh tỳx nẽ pa.

¹⁵ Nẽ Tĩrtũm kot mẽ pahto amnhĩptàr ã hkrĩ xà maati kutã kãm mex o mex ã harẽnh rãhã ho kuhê.

Na hte mẽ ho mex rãhã ho pa. Mẽ hkôt pa ho pa jakamã koja mẽmoj tanhmã kêp mẽ ho hkêt nẽ.

¹⁶⁻¹⁷ Nẽ mẽ pahte amnhĩ tomnuj pãnhã amnhĩrer xwỳnh kot Tĩrtũm krĩ xà maati kamã ãm xwỳnhhta na hte mẽ hamãr mex rãhã ho mẽ hkôt pa.

Te mẽ kot mẽ hkrit jamãr mex pyràk.

Nẽ te mẽ kot mẽ hkrit kôm o pa nhũm htĩr nẽ pa pyràk.

Koja mẽ kuri htĩr tũm nẽ hkôt pa ho pa.

Nẽ axte kãm prãm kêt nẽ.

Nẽ axte kãm kôr kêt nẽ.

Nhũm arĩgro htỳxja axte mẽ hkà ho hxêt kêt nẽ.

Koja Tĩrtũm te mẽ kot mẽ hkra no kagô nhĩnhĩnh par pyràk o mẽ hipêx nhũm mẽ axte hkaprĩ nẽ mỳr o pa hkêt nẽ.

Pãnhã hkĩnh nẽ mex rãhã kuri pa ho pa. Anẽ.

8

Kagà kaxkep o htỳx xà kot hitep jarẽnh

¹ Tã pa arĩ kaxkwa kamã mẽmoj pumu nhũm mẽ pahte amnhĩ tomnuj pãnhã amnhĩrer xwỳnhja kagà kaxkep o htỳx xà kot hitepta pôt. Hãmri nhũm

kaxkwa kamã mẽmoj piitã hpinhkrênh pa nhũm mẽhõ kapêr kêt kumrêx. Nê hpinhkrênh par o ra hã ahtũm ry mex nê.

² Hãmri nhũm Tĩrtũm kutã kapêr o wrỳk xwỳnh pê 7 nê mẽ kuhê xwỳnhjaja. Nhũm kapêr o wrỳk xwỳnhjê hõja mẽ hwỳr tẽ nê mẽ piitã mẽ kãm pifti gõ.

³⁻⁴ Hãmri nhũm kapêr o wrỳk xwỳnhjê hõja ôr o xijere py nê Tĩrtũm mã mẽhkuxwa xà ho xêt xà hã mês kunĩhti hwỳr o tẽ. Mẽ ho amnhĩptàr ã hkrĩ xà maati kutã ôr o mêtija wỳr o tẽ nê kuri o xa. Hãmri nhũm mẽ kãm kamã mẽhkuxwa xà hkwy runh rax nê nhũm mêtija hã ho xêt o xa. Rôm nhũm Tĩrtũm krajaja Tĩrtũm mã tanhmã amnhĩ jarênh to. Jakamã nhũm mẽhkuxwa xà xêt kũm mẽ mẽ kot Tĩrtũm mã amnhĩ jarênh xàja mẽ nhũm ahkà nê Tĩrtũm kapêr o wrỳk xwỳnh nhĩhkra kamã xijere rũm Tĩrtũm kutã kàx mã àpir o pa.

⁵ Hãmri nhũm kapêr o wrỳk xwỳnhja xijere kamã kuwy hpôk kwỳ ho nỳt nê ahpar mã pika hwỳr kumẽ nhũm ma tẽ nê pikap tẽm nhũm pika htertet tỳx nê kamã na katõtõk nê haxênh nê hkrakrak.

Mẽ kot pifti kakôr ã mẽ harênh

⁶ Hãmri nhũm Tĩrtũm kapêr o wrỳk xwỳnh pê 7 kot pifti jamỳnh xwỳnhjaja ra kot pifti kakôr mã.

⁷ Jakamã nhũm wamta õ pifti kakô nhũm na mẽ te kot jêr krã jakot pyràk xwỳnh mẽ kuwy te kot mẽmo kamrô kamrêk pyràk xwỳnhhta pikap rôrôk pa. Nê nhỹhỹnh pika hkwy ho rax nê ho kaxàr pa. Nê pôti nê akunĩ hkwy ho rax kumrêx nê ho kaxàr pa.

⁸ Hāmri nhūm wam ãm xwýnh nhĩjuk ri ãm xwýnhja õ pifti kakô nhūm mẽmoj te kën krã hprêk pòk pyrà nē kaxkwa rūm ahpar mã tē nē gô xujanār nhĩkjê kamã hpòk rãhã tēn mrõ. Hāmri nhūm gô nhĩkjê kamã gôja mẽmo hkamrô hã amnhĩ jahkre hpa.

⁹ Jakamã nhūm gôx kãm mẽmoj htĩr nē ri mrar xwýnhjaja pikaprār pa. Nē gôx kãm pàr gô krãhkã hã pa xwýnhja haxwýja gjêx pa. Nē pàr kãm mẽ pa xwýnhjaja haxwýja hagjê nē pikaprār pa. No nhūm gô mex kãm pàr kãm mẽ pa xwýnhjaja mẽ kurom arĩ htĩr nē.

¹⁰ Tã nhūm wam ãm xwýnhta wa hijuk ri ãm xwýnhja õ pifti kakô. Hāmri nhūm kanhêti rax kumrêxja axta nē hpòk o ma ahpar mã tēn pikap tēm nē pyhti nē hino hkwý ho ohtô nē homnu hpa.

¹¹ Kanhêti nhĩxi pê na pre “mẽmoj xý xà” anhỹr jakamã nhūm tēm nē pyhti nē hino hkwý ho ohtô nē homnu pa. Nhūm prem hwýr mra nē hkwý janhi nē ho ixkõ nhūm ý nē nhūm mẽ ohtô nē ho ixkõ nē axkaprã.

¹² Hāmri nhūm hpãnhã Tĩrtũm kapēr o wrýk xwýnhjê hõja õ pifti kakô. Na pre ra ho axkrunẽpxi nē hkakôr tã hpãnhã ra axte hõ ja kakô. Hāmri nhūm mẽhõja tē nē myyti kura nhūm hkwý ahtyk nē hirã hkêt nē. Nhūm mytwrýre nē kanhêti mã ho anē nē myyti pyrà nē hkwý ahtyk nē hirã hkêt nē harir. Jakamã nhūm kamàt kãm hirã mex kêt nē. Nē arĩgro hã myytija haxwýja hirã mex kêt nē.

¹³ Hāmri pa kaxkwa kamã àanhãhti pumu nhūm kýx pê ri htor o pa pê tanhmã kapēr to nē kapēr o:
—Hêxta waa nē. Kormã kot pifti kakôr xwýnhjaja axkrunẽpxi nē kormã hkakôr kêt nē. Kojã mẽ

tokyx hkakô nhũm pika hkôt ri mẽ pa xwỳnhjaja amnhĩ xà htỳx kamã hamak tỳx o pa. Na pa tee ri mẽ hkukamã ijamaxpěr nễ inhmã mẽ hkaprĩ htỳx nễ. Hêxta waa nễ. Kojã mẽ omnuj tỳx kumrêx. Anễ.

9

¹ Tã pa axte mẽmoj pumu. Nhũm Tĩrtũm kapěr o wrỳk xwỳnhjê hõ õ pifti kakô. Na prem ra ho kwat nễ hkakôr tã hpãnhã axte hõja ja kakô. Hãmri nhũm kanhêti hõ axta nễ pikap tẽm kurê kumrêx nhũm mẽhõja omu nễ hwỳr tẽ nễ kãm mẽmoj tã saf gõ. Satanasti jagjênh xà hã ahkre xupỳm o htỳx xà hã safja nhũm kanhêti mã kugõ.

² Hãmri nhũm kupy nễ ahkrehtita wỳr o tẽ nễ kahê xà mẽ nhũm kurũm kuwy hkũm hapôx rax nễ. Nễ ma kàx mã àpir o pa nễ myyti hpro hpa nhũm kamàt kô rax kumrêx.

³⁻¹¹ Nễ kuwy hkũmja rũm mẽmoj te krit pyràk xwỳnh kwỳjaja pikap rôrôk nễ kuhê. Te kot krit pyràk tã mẽ hkuk te panhĩ hkuk pyràk. Nễ mẽ hkrã hkĩ te mẽnijê hkrã hkĩ japjê pyràk. Nễ ôr o mẽ ahkà jagjê. Nễ mẽ wa japjê htỳx kumrêx. Te rêãwti xwa japjê pyràk. Nễ kàx o mẽ hinô hkà. Nhũm mẽ htor o hara hkoko htỳx o mra. Te ho kawar xohtô pijapu kaxyw kot mẽ hkjênh xà kamã mẽ htur nễ mẽ hkjênh o hprôt nhũm hkoko htỳx pyràk. Nễ mẽ hkamnhwỳr o pa kaxyw mẽ hanhyja te kot makre janhy pyràk. Ấ kriitija kot anhỳr. Nễ te nhỹhỹm oprê kaxyw nojarêt nễ mẽ hkrit kawar hã hĩkukrêx mex rênh pyràk. Mễõ pahija ahkre xupỳmta kamã kêp mẽ hkrãhtũm. Ijaew kapěr kãm hixi pê “Apatõ.” No Gres kapěr kãm kêp “Aporiãw.”

No mẽ pakapěr kãm kêp “mẽ hpar o pa xwỳnh.”
Hãmri nhũm Tĩrtũm kriiti mã kapěr nẽ mẽ kãm:

—E kêr ka mẽ ma pika piitã hkôt te makre kot amnhĩ nhĩpêx pyrã nẽ ri mẽ hkôt mẽ hkamnhwỳr o apa. ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o mẽ atã mytwrỳ pê sĩk. No ãm kêr ka mẽ hpar kumrêx kêt nẽ. ãm mẽ kot amnhĩ xà htỳx kãm hamak pix kaxyw tanhmã mẽ ho ho apa. Te makre kot mẽ hkamnhwỳr nhũm à htỳx kumrêxta pyrãk. No mẽ ate mẽ hkamnhwỳr nhũm mẽ hkamnhwỳr xàja koja à htỳx o makre kot mẽ hkamnhwỳr jakre. Nom ra mẽ kot Tĩrtũm kra hã mẽ hkagà xwỳnhjaja kêr ka mẽ omu nẽ ãm mẽ omu nẽ tanhmã mẽ ho hkêt nẽ. Mẽ kêp ixkwỳ na mẽ. Nẽ põ nẽ prãt ka mẽ ãm omu nẽ tanhmã ho hkêt nẽ. ãm mẽ kot panhĩ nhõkrã kagà hkêt xwỳnh pixjaja ka ã mẽ hipêx anhỹr o ri mẽ hkôt apa. Nom kêr ka mẽ hpar kêt nẽ. Kê mẽ tee ri amnhĩ xà hã maj kãm tokyx htyk nẽ hapêx prãm hkaprỳ ho pa. E ma mẽ hwỳr mra nẽ ã mẽ hipêx anhỹr o ri apa. Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ ma mẽ hwỳr mra.

¹² Na ra pika hkôt wam mẽ homnu xà pyxi nẽ hapêx. No ãm arĩ hamêxkrut.

¹³ Jakamã nhũm Tĩrtũm kapěr o wrỳk xwỳnhjê hõja axte õ pifti kakô. Na prem ra ho sĩk nẽ hkakôr tã axte hkôt hõja hkakô. Nhũm Tĩrtũm kutã ôr o mêsti rũm mễhõja tanhmã kapěr to. Mêsti janhã rũm kapěr.

¹⁴ Pifti kakôr xwỳnhhta mã kapěr nẽ kãm:

—E na ra mẽ kot mẽ hkwỳjê nhĩmex ã arĩgrota kato. Jakamã kêr ka ma pyhti pê Erax wỳr wrỳ nẽ gô mỳ ri Satanasti mã mẽ àpênh xwỳnh pê kwatja

pumu. Na prem ra mẽ hpa hpre nhũm mẽ gô mỳr ri arĩ hkrĩ ho hkrĩ. Ka mẽ omu nẽ mẽ kãm mẽ hpa hpre xà hpôt pa kê mẽ ma mẽ hkôt ri mẽ hpar o pa. Anẽ.

¹⁵ Na pre ra Tĩrtũm mẽ kot mẽ hkwỳjê nhĩmex o pa kaxyw mẽ kurê nẽ gô mỳ ri mẽ unhwỳ nhũm mẽ kormã mẽ hpar xà hã arĩgro jamãr o hkrĩ. Jakamã nhũm ã pifti kakôr xwỳnhta mã mẽ harẽnh anẽ nhũm kuma nẽ ma tẽ nẽ mẽ hwỳr wrỳ nẽ mẽ kãm mẽ hpa hpre xà hpôt pa. Hãmri nhũm mẽ ma pika piitã hkôt ri mẽ hpar o mẽ hkôt pa. Nẽ mẽ ho ohtô rax kumrẽx nẽ mẽ himex.

¹⁶ Nẽ ma amnhĩ kôt pôristi ho ohtô rax nẽ o pa. Piitã kawar ã hkrĩ nẽ mẽ hkôt hprôt nẽ hkoko ho mra. Mẽ kệp 200.000.000 hã mẽ harẽ pa mẽ harẽnh ma. Mẽ ohtô rax o mẽ ohtô rax.

¹⁷ Na pa pre arĩ te ixpimtir kãm mẽ omunh pyræk. Nhũm kawar ã mẽ hkrĩ xwỳnhjaja. Mẽ hinô kàja axtem kàx o. Nẽ hkamrêkja te kuwy hpôk kamrêk pyræk. Nẽ ràràrja te mẽ hkurôt kane xà pẽ ãsôf ràràr pyræk. Nẽ kakrã htyk. ã kàx o mẽ hinô hkà kot anhỳr. Nẽ mẽ hkrit kawarti hkrãja te rããwti krã pyræk. Nẽ mẽ hakwa rũm kuwy hpôk mẽ ãsôfti mẽ kuwy hkũm axpẽn kôt hapôx o pa.

¹⁸⁻¹⁹ Nẽ kawarti jamy axtem te kệp kagã xoprê hkrã pyræk nhũm mẽ hamy ho mẽ hkamnhar o mẽ kupa. Nẽ mẽ hakwa rũm kuwy hkũm mẽ kuwy hpôk mẽ ãsôfti hapôx xwỳnhta mã mẽ ho anẽ nẽ. Jakamã nhũm kawartijaja mẽ hkôt ri hamy mẽ hakwa ho mẽ hpar o pa nẽ mẽ ohtô rax kumrẽx nẽ mẽ himex.

²⁰⁻²¹ Tã nom nhũm arĩ mẽ htĩr nẽ ri mẽ pa xwỳnhjaja. Mẽ kot mẽ hkwỳjê hpar kêt xwỳnhjaja

hāmri ja hã mẽ omunh tâ arĩ amnhĩ tomnuj o pa nẽ kãm urer kêt nẽ. Arĩ tanhmã amnhĩ tomnuj to ho pa. Axpẽn pẽ hprõ nẽ mjên o amnhĩkati nẽ axpẽn pẽ ahkĩ. Nẽ axpẽn par o ri pa nẽ tanhmã axpẽn xy hto ho pa. ã htỳx ri amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa nẽ kãm urer kêt nẽ. ãm Satanasti hkôt pix mã ri amnhĩ nhĩpêx o pa. Nẽ amnhĩm sãnti hkwỳ nhĩpêx. Pĩ ho hipêx nẽ kàx o hipêx nẽ kẽn o hipêx. Nẽ hipêx pa nẽ amnhĩ to hwỳr o pa. Nom mo kot mẽ mar kaxyw sãnti jamak kre? Nẽ kot mẽ omunh kaxyw mo no? Nẽ ri mrar nẽ mẽ ho utàr kaxyw mo hte? Na htem arĩ ã amnhĩ to hwỳr kaprỳ anhỹr o pa.

10

Kagà kaxkep grire jarẽnh

¹ Tã pa arĩ mẽmoj pumu. Nhũm axte Tĩrtũm kapër o wrỳk xwỳnh xihtỳxjê hõja pika hwỳr wrỳk o tẽ. Nẽ êja kakrã ho na pre. Nẽ hkrã mỳ ri màxwỳxti ajêt. Nẽ hkuk te myt no kamã hirã htỳx pyræk. Nẽ akutã hte kamã te kuwy hpôk pyræk.

² Nẽ ìhkra kamã kagà kaxkep grire ra pipôt nhũm ma o tẽ nẽ o wrỳ nẽ o xa. Nẽ gô xujanãr kãm upôk rũm hte xãm nẽ kỳx pẽ amgrà kamã apke rũm hte xãm nẽ o xa pa ixprĩ hã omu.

³ Hãmri nhũm kàx pêê amỹra. Te rêãw hkàr tỳx pyræk. Nhũm hpãnhã kaxkwa kamã mẽhõja kãm kapër. Te na katõtøk o 7 wês pyræk pa ixprĩ hã tanhmã kapër to hã kuma.

⁴ Hãmri nẽ ra mẽ amã ã kagà kaxyw nhũm mẽ ja nê inhmã kapër nẽ inhmã:

—Kwa nà kwarĩ ja kot kaj hã kagà hkêt nê. ãm ja pix kot kaj akwỳjê mã hã kagà hkêt nê. ãm kapxipix mãn ama nê ri hã apa.

Anhỹr jakamã pa mẽ amã hã kagà hkêt nê. ãm papxipix kuma nê ri hã ixa.

⁵ Tã nhũm Tĩrtũm kapêr o wrỳk xwỳnh kot gô xujanãr kãm upôk rũm hte xãm nê apke amgrà kamã ãm xwỳnhhta hãmri Tĩrtũm nhỹ hã kapêr kaxyw nê kànhmã ãhkra pẽ.

⁶⁻⁷ Tĩrtũm pẽ kaxkwa nê pika nê gô xujanãr o kator nê kamã kot mẽmoj piitã ho kator xwỳnhja. Nê htĩr rãhã nê pa ho pa xwỳnhja. Nhũm ỹ hã kapêr nê kapêr o:

—E hãmri. Amnepê mã na pre Tĩrtũm ỹ hã mẽ kãm kapêr o ri mẽ pa xwỳnhjê mã tanhmã amnhĩ kukamã amnhĩ jarẽnh to. Tanhmã kot pika piitã hkôt mẽ pa xwỳnhjê nhĩpêx to hã amnhĩ jarẽ. Nê mẽmo arĩgro hã mẽ kot amnhĩ tomnuj mỳrapê tanhmã kot mẽ hipêx to hã mẽ hkukamã mẽ hã amnhĩ jarẽ. Tã ra ã mẽ hipêx anhỹr xà hã arĩgro kato. Jakamã koja kapêr o wrỳk xwỳnh kot hitepta õ pifti kakô hãmri nhũm mẽmojja ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kurê kumrêx. ãm hãmri na pa mẽ amã ja jarẽ. Anẽ.

⁸ Pa mar o ixãm rôm nhũm wam inhmã kapêr xwỳnhhta axte inhmã kapêr nê inhmã:

—E ma pika hwỳr wrỳ nê gô xujanãr kãm upôk rũm hte xãm nê amgrà kamã apke rũm hte xãm xwỳnhhta wỳr tẽ nê kêp kagà kaxkep grire pipôt xwỳnhhta py. Anẽ.

⁹ Hãmri pa kuma nê ma hwỳr wrỳ nê hã kuwỳ nhũm inhmã kugõ nê inhmã:

—E mĩ. Apy nẽ akrẽ. ànhre. Te kot menh xành pyræk. Nom kot kaj akrẽ nẽ anhõhy xà. Nom mãmri apy nẽ akrẽ. E mĩ. Anẽ.

¹⁰ Hãmri pa kêp kupy nẽ hkaki nhũm ànhre. Pa hkrẽr pa hãmri nẽ inhõhy xà kurê kumrẽx.

¹¹ Hãmri nhũm kot inhmã òr xwỳnhhta inhmã:

—Nà ãm hãmri na ka apy nẽ akrẽ. Jakamã kêr ka ano ho ate mẽmoj piitã omunh xwỳnhja nẽ ajamak o ate mẽmoj mar xwỳnhja nẽ ate tanhmã Tĩrtũm kapẽr mar toja ka piitã hã kagà hpa. Hãmri nẽ ate omunh xà hkõt akwỳjê mã piitã harẽnh o apa. Mẽ kot nhỹrmã Tĩrtũm kot tanhmã mẽ piitã mẽ hipêx to hã harẽnh mar kaxyw. Ahpỳnhã ri pika piitã hkõt mẽ urojê piitã koja nhỹrmã ã mẽ hipêx anẽ. Ahpỳnhã ri mẽ kapẽr xwỳnh piitã. Nẽ mẽ ò pahijaja. Æm mẽ piitã koja nhỹrmã ã mẽ hipêx anẽ. Anẽ.

11

Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr xwỳnh pijakrut wa harẽnh

¹ Tã nhũm mẽhõj inhmã mẽmoj to mĩdi xà hã pĩ ryre gõ nẽ inhmã:

—E ja py nẽ Jerujarẽ hwỳr wrỳ nẽ kamã Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkreja o mĩdi. Nẽ ixkre kamã amnepêm mẽ kot amnhĩ tomnuj pãnhã Tĩrtũm mã ôwêhti nhõr xà hã mẽstita mã ho anẽ nẽ ho mĩdi. Nẽ ixkre kamã mẽ kot Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh o mẽ hkrĩ xwỳnhjaja ka aprĩ hã mẽ ho kõta.

² —No ixkre kapem pikaja ka ho mĩdi hkêt nẽ. Ra Tĩrtũm kot mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnhjê mã hkaga jakamã koja mẽ htỳx ri kãm hprãm xà hkõt tanhmã homnu hto ho pa. Nẽ Jerujarẽ piitã hkõt

ri homnu ho paja ã hã amgrà axkrunẽpxi nẽ hkôt mytwrý kêp 6.

³ –Koja Tĩrtũm ma ÿ hã kapẽr xwýnh ho hamẽxkrut nẽ mẽ hwýr wa kumẽ nhũm wa ma mẽ hwýr wrý nẽ mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr jarẽnh o ri mẽ hkôt pa. Hãmri nẽ tee ri mẽ kot tanhmã amnhĩ tomnuj to hã mẽ omu nẽ hkaprĩ nẽ. Hãmri nẽ wa hkaprĩ xàj xak punure kaxó nẽ haxà nẽ mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr jarẽnh o ri wa pa hã amgrà axkrunẽpxi nẽ hkôt mytwrý kêp 6. Jakamã e. Pĩja py nẽ ma mẽ hwýr wrý nẽ ixkreta o mĩdi. Anẽ.

⁴ Wa pijakrut wa kot Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr jarẽnh o wa pa xwýnhhta wa. Na htem wa kot amnhĩ nhĩpêx ã wa harẽnh ma nẽ mẽmo pĩ hpàr pê oriwêhti kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx toja mã hamaxpẽr kurê kumrẽx. Nẽ amnepêm Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr o pa xwýnh pê Jakaris kot kanê hpôk xãmta mã mããnẽn hamaxpẽr. Oriwêhti xôja htwým rax kumrẽx nhũm htem htwým opôj nẽ ho kanê ho nýt nẽ hpôk nẽ kýt pê unhwý nhũm mẽ piitã hirã kamã rĩt mex o ri mra. Nẽ kanê hpôk mexja te kot Tĩrtũm kapẽr pyræk. Nẽ kanê xãm xàja te kot Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr jarẽnh o wa pa xwýnhhta wa uræk. Nẽ oriwêhtija haxwýja te kot wa uræk. Ra Tĩrtũm Karô kot wa hkarô mã àr jakamã na hte wa hprĩ hã mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr jarẽnh o pa nhũm mẽ kot mar xwýnhjaja te kanê nhĩrã kamã ri rĩt mex nẽ ri pa pyrà nẽ hprĩ hã mar týt nẽ.

⁵ Tã koja mẽhõ tanhmã wa hipêx to kaxyw wa hwýr tẽ nhũm wa hakwa rũm kuwy hpôk kato nẽ kot tanhmã wa ho mã xwýnhhta o hxêt o kupĩ.

⁶ Nẽ koja wa Tĩrtũm xàhpumunh týt xà ho tanhmã

ri mẽ hã mẽmoj nhĩpêx to pê mẽ kãm kapêr jarênh o ri mẽ hkôt pa. Jao tanhmã na hto nhũm mẽ hã wrýk kêt ry nê. Rý tanhmã mẽ kêp gô hto nhũm mẽ hkamrô hã mẽ kêp amnhĩ jahkre. Koja wa ã Tĩrtũm nhỹ hã mẽ kêp mẽmoj nhĩpêx anhỹr ho wa pa. Nê xatã wa kãm hprãm xà hkôt tanhmã mẽmoj tomnu hto.

⁷ Nê mẽ kãm kapêr o pa pê ã mẽ hipêx anhỹr o wa hã amgrà axkrunêpxi nê hkôt mytwrý kêp 6 nê rĩ kormã ho hapêx. Hãmri nhũm ahkre xupým rũm Satanasti nhõ kôwenatôja kato nê ma wa hwýr tẽ nê nhỹri pry kahti ri wa unê nê wa kupĩ nhũm wa pry kamã ty nê nõ.

⁸ Hãmri nhũm mẽ wa haxàr kêt nê nhũm wa arĩ pry kamã nõ. Krĩ kapem na prem pĩ kahpa hã Jejus nhõ nê kupĩ. Krĩ nhõ xwýnhjaja mẽ kot amnhĩ tomnuj tỳx xwýnh na mẽ. Te ho amnepêm krĩ pê Sotõ mẽ pika pê Ejit kamã mẽ kot amnhĩ tomnuj xwýnhjê kot amnhĩ nhĩpêx pyræk.

⁹ Jakamã nhũm mẽ kot wa haxàr nê axpên kurê nhũm wa pry kamã arĩ ty nê nõ nhũm mẽ piitã wa hwýr mra nê wa omu. Nê ahpýnhã krĩ piitã hkôt mẽ pa xwýnhjaja tanhmã amnhĩ to nê ja hã wa omu. Ahpýnhã ri pika piitã hkôt mẽ urojaja. Nê ahpýnhã ri mẽ kapêr xwýnh piitã. Hãmri arĩ ahpýnhã mẽ õ krĩ kamã pa htã tanhmã amnhĩ to nê wa htyk ã wa omunh ã hã apkati axkrunêpxi nê hkôt hã myt ahpa.

¹⁰ Koja mẽ wa htyk ã wa omu hãmri nê hkĩnh nê. Nê hkĩnh xàj axpên mã hkĩnh xà nhõr o pa. Wa kot kormã htĩr ri tanhmã mẽ homnuj to ho ri mẽ hkôt paja mã hamaxpêr nê wa htyk ã wa omu nê hkĩnh tỳx nê.

11 Tã koja wa htyk ã apkati axkrunëpxi nẽ hkõt hã myt ahpa hãmri nhũm Tĩrtũm wa kamã htyyxà rẽ nẽ akupỹm wa ho wa htĩr nhũm wa kànhmã xa nẽ ri mra. Hãmri nhũm mẽ kot wa omunh xwỹnhjaja tee ri hã wa omu nẽ kãm wa uma htỳx kumrẽx. ãm kãm wa uma ho kãm wa uma.

12 Hãmri nhũm kaxkwa kamã mẽhõja wa kãm kapër nẽ wa kãm:

—E war amnẽ mẽ ixwỳr war api. Anẽ.

Hãmri nhũm wa kuma nẽ ma kakrã kamã àpir o mō. Nhũm mẽ kãm wa hkurẽ xwỹnhjaja tee ri wa àpir ã wa omu.

13 Hãmri nhũm pika htertet tỳx nẽ. Nẽ krĩ kamã ixkre ohtō nẽ grành pa nẽ mẽ hkwy nhĩmex rax nẽ nhũm mẽ ohtō rax kumrẽx nẽ axkaprã. Mẽ kệp 7.000 nẽ pikaprãr pa. Hãmri nhũm arĩ mẽ htĩr nẽ ri mẽ pa xwỹnhjaja tee ri mẽ omu nẽ kãm ma xaj htertet tỳx nẽ axpẽn mã:

—Kwa Tĩrtũm mãn ã mẽ panhĩpêx anẽ. Hihtỳx o hihtỳx jakamã kaxkwa rũm ã mẽ panhĩpêx anẽ pu mẽ pahpiitã pano ho ixkre pigrành ã omu. Anẽ.

14 E na ra amnhĩ xà htỳx kamã hamak xaja hamẽxkrut nẽ hapêx. Tã no ãm arĩ mẽ kaxyw pyxi nẽ arĩk.

Mẽ kot pifti kot hitep kakôr ã harẽnh

Apokarip 4.8, 5.9-14, 7.9-12, 14.2-5, 15.3-4, 19.1-

2

15 Tã nhũm Tĩrtũm kapër o wrỳk xwỹnh kot hitepja ò pifti kakô nhũm kaxkwa kamã mẽ pa xwỹnhjaja kàx pê kapër o:

E ãm hãmri. Na ra Mẽpahpãm Maati mẽ Jejus Krisja wa kệp krĩ piitã hkõt mẽ piitã mẽ ò Pahihtina wa.

Koja Měpahpãm Maatija kêp Pahi Maati rãhã nẽ pa
ho pa xwỳnh. Anẽ.

16 Hãmri nhũm mẽ àptàr tũm pê 24jaja. Tĩrtũm kot
mẽ pahto amnhĩptàr o hkrĩ xà mã hipòk nẽ mẽ hkrĩ
xwỳnhjaja. Hãmri ã mẽ kapẽr anhỹrja ma nẽ Tĩrtũm
ã hpijaàm kaxyw hpar pê rôròk pa nẽ htu mỳr pê
hikwỹ. Hãmri nẽ kãm mex o mex ã harẽ nẽ kãm:

17 Pa Pahi Maati Tĩrtũm. Nà ãm hãmri mẽ ixrom
axàhpumunh o axàhpumunh nẽ axihtỳx o ax-
ihtỳx.

Amnepê mã kormã mẽmoj kêt ri na ka pre arãhã
apa ho apa.

Tã arĩ arãhã apa ho apa.

Ãm hãmri apê mẽ ixpiitã mẽ ixto amnhĩptàr xwỳnh.
Nà ãm hãmri amex o amex.

18 Kot kaj tokyx mẽ piitã tanhmã mẽ kot amnhĩ
nhĩpêx to ho pa hã mẽ omunh xà hkòt
tanhmã mẽ harẽnh to.

Nẽ ra mẽ htyk xwỳnhjaja kot kaj mẽ piitã akupỹm
mẽ ho mẽ htĩr pa nhũm mẽ pika rũm hapôx
pa nẽ ma mra nẽ arĩ mẽ htĩr xwỳnhjê nhĩhkò
hã akutã hkrĩ pa.

Ka mẽ piitã mẽ omu nẽ tanhmã mẽ kot amnhĩ
nhĩpêx to ho pa hã mẽ omunh hkòt tanhmã
mẽ harẽnh to.

Mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnhjaja kot kaj ma mẽ
kot amnhĩ xà htỳx kamã hamak o pa htũm
xà hwỳr amnhĩ nẽ mẽ arẽ nhũm mẽ ma
hwỳr hapêx. Hãmri nẽ tee ri amnhĩ kukamã
hamaxpẽr nẽ gryk tỳx kumrẽx.

Ka hpãnhã mẽ kot akòt amnhĩ xunhwỳr nẽ akapẽr
kòt amnhĩ nhĩpêx o mẽ pa xwỳnh piitã mẽ
omu nẽ tanhmã mẽ ho mex to.

Mě kot amnhĩ to rũnh xwỳnhjaja nẽ mẽ kot amnhĩ to hkryre xwỳnhjaja.

Nẽ amnepêm mẽ kot anhỹ hã mẽ kapēr o mẽ pa xwỳnhjaja.

Akrajê piitã kot atã hpijaàm xwỳnhjaja kot kaj kormã mẽ htĩr ri tanhmã amnhĩ to mex hã mẽ omunh xà hkôt tanhmã mẽ ho mex to.

Ã kot kaj tokyx mẽ piitã ahpỹnhã mẽ omunh xà hkôt mẽ hipêx anẽ. Anẽ.

¹⁹ Hãmri nhũm kaxkwa kamã Tĩrtũm nhõrkwỹ hã hakwakre kahê xà amnhĩ mẽ pa kamã ôr o mês kunĩhtita pumu. Pu nhũm na hkatõtøk nẽ haxênh nẽ hkrakrak nẽ na mê te kot jêr krã hakotre pyræk xwỳnhja pikap rôrøk rax nẽ. Nẽ pika htertet tỳx o htertet tỳx pa arĩ omunh o xa.

12

Mẽhõ ni mẽ kagãmnuti wa harênh

¹ Tã pa axte mẽmoj pumu. Kaxkwa kamã aa mẽ pahte mẽmoj pumunh kêt xwỳnhja pa omu. Nhũm mẽhõ nija xê te myt no mã hirã htỳx pyræk. Nẽ hpar nhõkwa kamã mytwrỹre ajêt. Nẽ kanhêti ho 12 o mẽ ahkà tu nẽ o xa.

² Na ra htujarô nẽ hpijagri kaxyw õhy xà nẽ amnhĩ kamnhêr o xa.

³ Tã pa axte mẽmoj pumu. Aa mẽ pahte mẽmoj ã kot anhỹr pumunh kêt xwỳnh õja pa omu. Kagãmnuti nom ãm axtem hkà kamrêk tỳx kumrêx. Nẽ rax kumrêx. Nẽ hkrã kêp 7. Nẽ hkrã piitã kamã ôr o pahi hã mẽ ahkà htu nẽ o nõ. Nẽ hkrã kamã pàr kêp 10.

⁴ Tã nhũm hamy ho apêr o kaxkwa kamã kanhêti ho ohtô nẽ pikap kurẽ. Hãmri nẽ õhy xà nẽ amnhĩ

kamnhêr o ãm xwÿnh̄ta wÿr tē nē hkra kator nhũm kot kēp krēr̄ kaxyw kutã hamãr o nō.

⁵ Hãmri nhũm hkra kato nē myre. Hihtÿx̄ o hihtÿx̄ ã kot pika piitã hkôt mē piitã mē ho amnhĩptãr mã xwÿnh̄ na pre. Nhũm kagãmnutija kot kēp utãr nē hkrēr̄ mã tã nhũm Tĩrtũm kapēr̄ o wryk xwÿnh̄jē hōja hwÿr wrȳ nē kēp kumÿ nē ma Tĩrtũm wÿr kaxkwa kamã kot mē pahto amnhĩptãr ã hkrĩ xà maatija wÿr ho api.

⁶ Hãmri nhũm kagãmnuti tee ri ma kot kēp o mōr ã omu nē hpãnhã nita o apkjē nē kot tanhmã ho kaxyw nhũm amnhĩ tã omu nē umaj hprōt nē ma tē nē nhÿri kapôt ã amũxu. Ra Tĩrtũm kot hkukamã kãm hpimxur xà nhĩpêx xà hwÿr hprōt nē ma tē nē kamã kēp amũxu. Nhũm Tĩrtũmja nē kagã pumunh mex nhũm kēp hpimxur mex ã amgrã axkrunēpxi nē hkôt hã mytwrÿ kēp 6.

Mē kot kaxkwa kamã mēkarōmnuti kurê kaxàr ã mē harēnh

⁷ Tã nhũm mē ra kaxkwa kamã kurê kaxàr kaxyw. Kagãmnuti mē hkwÿjaja nhũm mē ra Tĩrtũm kurê kaxàr kaxyw kutã amnhĩ xunhwÿ. Jakamã nhũm Tĩrtũm kapēr̄ o mē wryk xwÿnh̄jē hkrãhtũm Mikewja ma mē hwÿr amnhĩ kôt hkwÿjē o mra nē mē pijapu ho kuhê.

⁸ Hãmri nhũm kagãmnuti tee mē kutã amnhĩ to htÿx̄ kaprȳ nhũm Tĩrtũm kapēr̄ o mē wryk xwÿnh̄jaja amnhĩ nē mē ho axtem nē kaxkwa rũm mē kator o mē kator.

⁹ Satanasti pē kagãmnutita kagã kot ni kator ewa mã hêx xwÿnh̄ na pre. Nē hêx rom tanhmã hêx to ho pa xwÿnh̄. Jakamã nhũm Mikew mē hkwÿjaja

hkwÿjê mẽ mẽ ho hpimrààtã amnhĩ nê pikap mẽ rēnh pa.

¹⁰ Hāmri nhũm kaxkwa kamã mēhōja axte kàxpê kapēr nē kapēr o:

E ãm hāmri. Na ra Tĩrtũm hihtÿx o hihtÿx o mẽ panê mẽmoj punuj piitã ho hapêx par kumrêx.

Na pre hte Satanasti pê mẽkarõmnutija xatã hwÿr mra nē kãm tanhmã Jejus kwÿjê ho kapēr punuj to ho pa.

Tã koja axte mẽ ho kapēr kêt kumrêx. Ra Tĩrtũm kot amnhĩ nê kator o kator nhũm ra ma mōr o mōr kēnã.

Koja Tĩrtũm pika piitã hkôt mẽ ho amnhĩptàr xwÿnhjê japôx pa nē hpãnhã mẽ kaxyw Kra Krisja xãm nhũm pika piitã hkôt mẽ ho amnhĩptàr rãhã ho pa.

Nà ãm hāmri. Ja mex o mex.

¹¹ Na pre Jejus kôt mẽ pahtõ nē mẽ pahtõxjaja mẽkarõmnuti kutã amnhĩ to htÿx nē pa. No ãm amnhĩ nhÿ hã ã kutã amnhĩ nhĩpêx anhÿr kêt.

Mẽ pahte amnhĩ tomnuj pãnhã amnhĩrer xwÿnhhta na pre ty nē hkamrô ho mẽ kuhõ nē mẽ nē mẽ kot amnhĩ tomnuj o hapêx.

Jakamã nhũm prem kukwak ri Satanasti kutã amnhĩ to htÿx rãhã pa.

Nhũm mẽ kot Jejus ã mẽ himex par kaxyw tã nhũm mẽ kãm htyk pyma hkêt nē. ãm Jejus kôt arĩ amnhĩ to htÿx nē mẽ hkôt pa rãhã nē.

Jao arĩ mẽ kãm Jejus kot mẽ panê tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã harēnh o ri mẽ hkôt pa.

12 Tã Tĩrtũm ra kot mẽ panê mẽmoj punuj o hapêx par jakamã kwa kaxkwa kamã mẽ apa xwỳnhjaja kêr ka mẽ akĩnh nẽ apa.

Nom gô xujanâr kãm nẽ pika kamã mẽ pa xwỳnhjaja hêxta waa nẽ. Koja mẽ mex kêt nẽ.

Nẽ ra Mikew mẽ hkwyjaja kot amnhĩ nê kaxkwa rũm mẽkarõmnuti mẽ hkwyjê kator nẽ pikap mẽ rênh par jakamã nhũm Satanastija gryk tỳx kumrêx.

Tĩrtũm kot ma mẽ kot amnhĩ xà htỳx kamã hamak o pa tũm xàta wỳr mẽnh xà hã arĩgro hwỳr amgrà grêre nhũm tee ri amnhĩ kukamã hamaxpêr nẽ gryk tỳx o gryk tỳx. Anê.

13 Hãmri nhũm kagãmnutija mẽ kot amnhĩ nê kaxkwa rũm kator ã amnhĩ pumu nẽ gryk tỳx nẽ. Nẽ gryk xàj ma akupỹm ni kot hkra myre ho pijagri xwỳnhhta wỳr tẽ nẽ tanhmã ho kaxyw hkôt ho krihkrit.

14-16 Hãmri nhũm Tĩrtũm kapêr o mẽ wrỳk xwỳnhjê hõja omu nẽ nija mã àànHàhti jara gõ. Kot kagãmnuti pê ho htor nẽ ma nhỹri hpimxur xà wỳr htêm kaxyw. Nẽ kormã htor kaxyw nhũm kagãmnuti omu nẽ kot gô ho hanhir kaxyw hkôt hakwa rũm gô kapĩ nhũm hpikapĩr rax kumrêx. Te pyhti hprõt tỳx pyræk. Hãmri nhũm Tĩrtũm omu nẽ nija nê tanhmã pika hto nhũm kãm axkjê nhũm gô hprõt nẽ kamã pikapĩr pa. Jakamã nhũm mex pê àànHàhti jara ho to nẽ ma kapôt ã pimxur xà hwỳr ma tẽ. Nẽ kamã pa hã amgrà axkrunêpxi nẽ hkôt mytwrỳ kêp 6 nhũm prem hamâr mex rãhã ho pa.

17 Hãmri nhũm kagãmnuti tee ri kãm hpĩr prãm kaprỳ nẽ gryk tỳx kumrêx. Hãmri nẽ ma ni hkwyjê

hwÿr mō. Mě kot Tĩrtũm mẽ Jejus wa hkôt amnhĩ nhĩpêx o mẽ pa xwÿnhjê hwÿr tanhmã mẽ homnuj to kaxyw ma mẽ hwÿr mō. Hãmri nẽ tanhmã kot mẽ ho kaxyw gô xujanãr mÿ ri nō.

13

Satanasti nhõ kôwenatô wa kot gô xujanãr rũm kator ã wa harênh

Sikũn Tesarõn 2.3-5

¹ Tã pa axte mẽmoj pumu. Nhũm gô xujanãr rũm Satanasti nhõ kôwenatôjê hõja te mrymnuti pyrà nẽ àpir o mō. Kagãmnuti pyrà nẽ hkrã kêp 7. Nẽ uràk nẽ hpàr kêp 10. Nẽ hpàr piitã kamã pahi hã mẽ ahkà. Nẽ ahkà piitã hã axtem tanhmã Tĩrtũm o kapêr punuj to nẽ tanhmã haprÿ hto hã kagãja hikwÿ.

² Nẽ hkà te kêp ropkrorti kà pyràk. Nẽ hakwa te kot rêãwti jakwa pyràk. Nẽ ìhkra te kot pàati nhĩhkra pyràk. Jakamã na pre kagãmnuti nhÿ hã hihÿx o kêp pahi hã pika nhõ xwÿnhjê ho amnhĩptàr o pa.

³ Nẽ hkrã hõ te mẽ kot hayr o hpĩr nhũm ra akupÿm htĩr nẽ arĩ hayr xà wakre rã nyw pyràk. Jakamã nhũm pika kamã mẽ pa xwÿnhjaja amnhĩ jaer pè omu nẽ kamã no pyma nẽ. Hãmri nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx o pa.

⁴ Hãmri nẽ kagãmnuti kot tanhmã mrymnuti ho nhũm ÿ hã mẽ ho amnhĩptàr jakamã nhũm mẽ piitã hamẽ wa hã hpijaàm kaxyw wa kãm wa mex o wa mex ã wa harênh o pa. Nẽ mrymnuti hã axpên mã:

—Hêxta waa nẽ. Mě pahtõ na mẽ pahte mrymnutita pyrà nẽ ã mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx kot anhÿr?

Mě pahtõ kot pu kutã xa nẽ paxihtỳx o hkurê kapa? Nà amrakati kumrẽx. Anẽ.

⁵⁻⁶ Hãmri nhũm Satanasti tanhmã mrymnuti ho nhũm kapẽr o ri mẽ hkõt pa nẽ mẽ ho amnhĩptàr o hã amgrà axkrunẽpxi nẽ hkõt mytwrỳ kệp 6. No ãm axtem nẽ Tĩrtũm o kapẽr punuj o ri mẽ hkõt pa. Nẽ ri tanhmã haprỳ hto nẽ õ krĩja mex kêt ã harẽnh o ri mẽ hkõt pa.

⁷ Hãmri nhũm Satanasti ra kot mẽ hkurê kaxàr kaxyw kãm anẽ nhũm axtem nẽ Tĩrtũm pẽ hkrajẽ kutã amnhĩ xãm nẽ mẽ hwỳr hprõt nẽ tanhmã hpijapu hto ho pa nẽ mẽ ho axtem nẽ mẽ ho krihkrit pa nẽ ahpỹnhã ri pika piitã hkõt mẽ uro hkwyjê ho amnhĩptàr o pa. Nẽ ahpỹnhã mẽ kapẽr xwỳnh piitã mẽ ho amnhĩptà.

⁸ Jakamã nhũm mẽ ohtô rax kumrẽx nẽ mrymnuti hkõt amnhĩ nhĩpêx. Nẽ kutã hkõn krã ho rôrôk nẽ hkrĩ nẽ kãm mex o mex ã harẽ. No ãm mẽ piitã hkêt. Kot mẽ pahte amnhĩ tomnuj pãnhã amnhĩrer xwỳnh kôt ra mẽ kot amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjaja tapxipixjaja na prem hkõt amnhĩ xunhwỳr kêt nẽ. Amnepê mã kormã amrakati ri Tĩrtũm mẽ Jejus wa õ kagà kamã mẽ htĩr tũm nẽ mẽ pa mã xwỳnh nhĩxi xwỳnh pixjaja na prem mrymnuti pumu nẽ hkwyjê rom hprĩ hã kot amnhĩ nhĩpêx ã omunh kurê kumrẽx nẽ hkõt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ.

⁹ E ka mẽ atõ axumar kaxyw ajamak kre hã kot kaj ixujarẽnh piitã ama nẽ kãm ajamaxpẽr tỳx rãhã ho apa.

¹⁰ Jakamã kwa Tĩrtũm kôt ixkwỳjaja. Kwãr mẽ mãmrĩ mẽ apynê nẽ mẽ ajagjê.

Nẽ kwãr mẽ mãmrĩ wapo ho mẽ ajayr o mẽ apa.

Nom kêr ka mẽ umaj ixkaga hkêt nê. Ixkaga hkêt
o ixkaga hkêt.

Mê ãm ixkôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o ri apa rãhã ty.

Pika rûm mrymnuti hõ kator ã harênh

Makre 13.22

¹¹ Tã pa mrymnuti hõ pumu. Nom wamta pyrã
nê gô xujanãr rûm kator kêt axtem pika rûm kato.
Nê ôwêhti hkrare pyrã nê hpãr pijakrutre. Nê te
ho kagãmnuti kapêr tỳx pyrã nê kapêr tỳx kumrêx
o pa.

¹² Gô xujanãr rûm mrymnuti xàpir xwỳnhta nhỹ
hã pika nhõ xwỳnhjê mã kapêr tỳx nê mẽ kãm:

—E pika piitã hkôt mẽ apa xwỳnhjaja mẽ inhma.
Kêr ka mẽ kot hkrã hõ jayr o hpĩr nhũm akupỹm
htĩr xwỳnhta kôt pix mã amnhĩ nhĩpêx rãhã ho ri
apa. Nê kãm mex o mex ã harênh rãhã nê.

Anhỹr o mẽ kãm kapêr.

¹³ Hãmri nê Satanasti nhỹ hã mẽ kãm aa mẽ
kot mẽmoj pumunh kêt kwỳ ho anhỹr o pa. Jao
kaxkwa rûm tanhmã mẽ kãm kuwy ho wrỳk to
nhũm pikap rôrôk nhũm mẽ amnhĩ jaêr pê omu nê
kamã no pyna nê.

¹⁴ ã ri mẽ noo mã mẽ kãm amnhĩ nhĩpêx anhỹr
o ri mẽ hkôt pa. Gô xujanãr rûm mrymnutija noo
mã ã hêx rom amnhĩ nhĩpêx anhỹr o mẽ no kupy
o pa nhũm mẽ omu nê hkôt amnhĩ nhĩpêx. Hãmri
nhũm mẽ kãm mẽmoj tã karõ nê mẽ kãm:

—E wam mrymnutita. Mẽ kot hkrã hõ jayr o hpĩr
nhũm akupỹm htĩr xwỳnhta kêr ka mẽ kãm hkarõ
nhĩpêx nê ho mẽ anhõ sãnti. Kê mẽ piitã hwỳr mra
nê kutã hkõn krã ho rôrôk nê hkrĩ nê amnhĩ to
kuwỳ nê kãm mex o mex ã harê.

Anhỹr o mẽ kãm hã karõ.

15 Hāmri nhũm mẽ kuma nẽ mar xà hkôt hipêx nẽ ãm nhũm xa. Hāmri nhũm mrymnuti kot hitepta omu nẽ hwỳr tẽ nẽ tanhmã ho nhũm ra kapêr nẽ mẽ kãm:

—E kêr ka mẽ kot inhmex ã ijarênh kêt xwỳnhjê pynê nẽ mẽ himex pa. Anẽ.

16 Hāmri nhũm pika rũm mrymnuti kator xwỳnhhta haxwỳja mẽ kãm kapêr nẽ mẽ kãm:

—E koja ixkwỳjaja inhỹ hã mẽ apiitã mẽ apê ixkwỳ hã mẽ akagà. Mẽ ate amnhĩ to rũnh xwỳnhjaja nẽ mẽ ate amnhĩ to hkryre xwỳnhjaja. Nẽ amarĩ mẽ kãm mẽ axàpênh xwỳnhjaja nẽ amnhĩ mã mẽ axàpênh xwỳnhjaja. Nẽ mẽ akàxpore rũnh xwỳnhjaja nẽ mẽ apê amrakati xwỳnhjaja. Koja mẽ apiitã mẽ akagà hpa. Mẽ akwỳ nhõkrã kagà nẽ mẽ akwỳ xupòk rũm mẽ anhĩhkra katut kagà.

17 —Gô xujanãr rũm mrymnutita nhĩxi kot paj mẽ atã hipêx. Rỳ hixi hã nũm nhĩpêx. Hāmri ka mẽ axàpkur xà japrôr kaxyw nhỹhỹm mra nhũm mẽ atã hixita pumu nẽ rĩ kormã mẽ amã mẽmoj kwỳ ho wẽnê ka mẽ amnhĩm haprô nẽ ho axàpkur o ri apa. Nẽ mẽ ate mẽmoj to wẽnê xwỳnhjaja koja mẽ apê mẽmoj japrôr kaxyw mẽ awỳr mra ka mẽ tee ri nhỹhỹnh mẽ hã hixi japêr hāmri nẽ mẽ kãm mẽmoj to wẽnê hkêt nẽ. ãm nhỹhỹnh mẽ atã hixi hã kagàta pumunh pix kukwak ri kot kaj mẽ awjaprô rỳ mẽmoj to wẽnê. Anẽ.

18 E kwa kêr ka mẽ ixte mẽmoj pumunh nẽ mẽ amã hã kagàta pumu nẽ ama nẽ kãm ajamxpêr tỳx o apa. Mrymnutita nhĩxi na kêp nũm. Nũmja kêp 666. E kaj mẽ akrã hi mex xwỳnhjaja kot kaj mẽ aprĩ hã ja mar tỳx kurê kumrêx.

14

Tirtũm mex ã mẽ grer Apokarip 7.1-8

¹ Tã pa axte mẽmoj pumu. Nhũm mẽ pahte amnhĩ tomnuj pãnhã amnhĩrer xwýnhja hixêt pê Siãwja nhĩmõk ã xa. Nẽ puhã mẽ ohtô rax kumrêx nẽ kuhê. Mẽ ohtô ho mẽ ohtô. Piitã kamã mẽ kêp 144.000. Nẽ piitã ôkrã hã mẽ pahte amnhĩ tomnuj pãnhã amnhĩrer xwýnh mẽ Hipêêxà wa hixi jaxwýr pa mẽ omu.

² Nhũm mẽ kaxkwa kamã grer o kuhê. Mẽ grerja mex o mex. Te kot gô hprôt týx hkoko htýx pyræk. Nẽ te na katõtök týx pyræk. Nẽ te wiorãw môr xwýnhjaja kot hkakrênh mex pyræk pa mẽ mar o xa.

³ Nẽ mẽ grer xwýnhjaja. Jejus puhã mẽ ohtô rax kumrêx nẽ mẽ kuhê xwýnhjaja na prem Tirtũm kot mẽ ho amnhĩptàr ã hkrĩ xàta kuri grer o kuhê. Nẽ mẽmoj tĩr pê kwat xwýnhjê mẽ mẽ àptàr tũm pê 24jê kuri grer o kuhê. Mẽ grer nyw o gre. ãm mẽ tapxipixjaja mẽ kot mẽ grer nywja mar. Ra mẽ kêp Tirtũm kra hã mẽ kot mẽ ôkrã hã Tirtũm mẽ Kra Jejus wa hixi ã kagà nhũm Tirtũm kot ra mrymnuti mẽ hõta wa kêp mẽ utàr nẽ amnhĩ wýr mẽ ho àpir xwýnh na pre mẽ. ãm mẽ tapxipixjaja mẽ grer nywja ma nẽ wa kãm ho grer o kuhê.

⁴⁻⁵ Na prem tãm amnhĩ nhĩpêx nẽ Tirtũm kôt amnhĩ nhĩpêx rãhã ho pa. Te mẽ kot amnhĩ prõ pix tãnopxar rãhã ho pata pyræk. Nẽ ri tanhmã hêx to rý tanhmã ri amnhĩ tomnuj to ho pa hkêt nẽ. ãm tãm ri amnhĩ nhĩpêx mex o pa. Mẽ kêp Tirtũm mẽ mẽ pahte amnhĩ tomnuj pãnhã amnhĩrer xwýnh kwý jakamã na prem mẽ pahte amnhĩ tomnuj

pānhã amnhĩrer xwỳnhhta kôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o pa. Jakamã na prem mrymnuti kutã rôrôk nê kãm mex o mex ã harênh kêt nê. Tã mẽ kumrêxjaja Tĩrtũm mẽ Kra wa kuri wa kãm grer o kuhê.

Tĩrtũm kapêr o wrỳk xwỳnh pijakrunêpxi jarênh

⁶ Tã pa axte Tĩrtũm kapêr o wrỳk xwỳnhjê hõ pumu nhũm kỳx pê ri htor o pa. Ahpỳnhã ri pika piitã hkôt mẽ uro hkwyjê hkôt. Na ahpỳnhã ri mẽ kapêr xwỳnhjê piitã mẽ hkôt mẽ kãm Tĩrtũm kot tanhmã mẽ hipêx to hã harênh kaxyw. Ahpỳnhã mẽ kapêr xwỳnh piitã mẽ kãm harênh o pa. Nê htor o pa pê kỳx pê mẽ kãm kapêr nê mẽ kãm:

⁷ “E na ra Tĩrtũm mẽ ate amnhĩ tomnuj mỳrapê tanhmã mẽ ato kaxyw. Jakamã kwa mẽ tokyx hã apijaam kaxyw akõn krã ho arôrôk nê akrĩ nê kãm mex o mex ã harê. Kêp mẽmoj piitã ho kator xwỳnh na. Na pre kaxkwa ho kato nê pika ho kato nê gô xujanãr o kato nê hino ho kato nê mẽmoj piitã ho kator pa. Jakamã kwa kêr ka mẽ tapxipix ã mãn apijaam nê kãm mex o mex hã harênh rãhã ho apa.”

Anhỹr o mẽ kãm kapêr.

⁸ Hãmri nhũm hõja wamta kôt tẽ nê uràk nê kỳx pê mẽ kãm kapêr o:

—Koja Tĩrtũm tokyx Papirõn grành pa. Na hte krĩ nhõ xwỳnhjaja amnhĩ tomnuj pix rãhã ho pa. Mẽ kot amnhĩ nhĩpêx te mẽ kot kagôxyhti ho hkõm nê amnhĩ mẽ mẽ piitã mẽ kãm õr nê ho mẽ ho pipãnh pyràk. Na htem mênijê piitã ho amnhĩkati o pa. Nê amnhĩ kwỳjê pê mẽ hprõ ho amnhĩkati. Nê amnhĩ mẽ pika piitã hkôt mẽ pa xwỳnhjê mã anhỹr o pa. Mẽ kot mẽ uràk nê ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa

kaxyw mẽ kãm anhÿr o pa. Ja mÿrapê na ra Tĩrtũm kot tanhmã mẽ ho kaxyw mẽ hã amnhĩ jarê. Anê.

⁹ Tã nhũm wa hkôt hõja tẽ nẽ wa uràk nẽ kàx pẽ pika nhõ xwÿnhjê mã kapêr nẽ mẽ kãm:

—E mẽ ate mrymnuti kutã akõn krã ho arôròk nẽ akrĩ nẽ kãm mex ã harênh xwÿnhjaja. Nẽ mẽ ate karõ nhĩpêx nẽ kutã akõn krã ho akrĩ nẽ kãm mex ã harênh xwÿnhjaja. Nẽ mẽ anhõkrã nẽ mẽ anhĩkra hã hixi hã kagà xwÿnhjaja.

¹⁰⁻¹¹ —Tĩrtũm na tee ja hã mẽ apumu nẽ mẽ akamã gryk tÿx kumrêx. Mẽ ate kapêr kuhpa hã mrymnuti hkôt amnhĩ xunhwÿr jakamã nhũm mẽ akamã gryk tÿx o mẽ akamã gryk tÿx. Jakamã koja kuwy hpòk rãhã ho rãhã xwÿnhhta kamã mẽ arênh pa ka mẽ amnhĩ xà htÿx kamã ajamak rãhã apa ho apa. Koja kuwy hpòkja aa hapêx kêt nẽ kurũm kàx mã hkũm àpir o pa rãhã nẽ. Koja ã mẽ ate amnhĩ tomnuj o mẽ apa xwÿnhjê nhĩpêx anê ka mẽ kamã apa ho apa nẽ aa kurũm ajapôx kêt nẽ kamã amnhĩ xà htÿx kãm ajamak rãhã apa ho apa. Arĩgro hãn kamàt kãm arĩ ã amnhĩ nhĩpêx anhÿr rãhã apa ho apa. Mẽ ate gôj rũm mrymnuti mẽ hkarõ ho sãnti wa kutã akõn krã ho arôròk nẽ akrĩ nẽ wa kãm wa mex ã wa harênhja mÿrapê kot kaj mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anê. Kot mẽ pahte amnhĩ tomnuj pãnhã amnhĩrer xwÿnh mẽ Tĩrtũm kapêr o mẽ wryk xwÿnhjê noo mã kot kaj mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhÿr o apa.

¹² Anhÿr o mẽ kãm kapêr jakamã kwa kêr pu mẽ pahte Tĩrtũm kôt amnhĩ xunhwÿr xwÿnhjaja mẽ hkukamã mẽ harênhja ma nẽ Tĩrtũm kapêr kôt pix mã amnhĩ nhĩpêx rãhã ho ri papa. Mẽ kot tanhmã hã mẽ pahto htã pu mẽ hkaga hkêt nẽ

amnhĩ kaxyw Jejus kôt pajamaxpêr tỳx rāhā nē. Hāmri nē nhỹrmã mẽ kurom ma õ krĩ hwỳr api nē kamã pamex kumrêx nē papa ho papa.

*Mẽ kêp Jejus kwỳ hã mẽ htyk xwỳnhjê jarênh
Wam Tesarôn 4.16*

¹³ Tã nhũm kaxkwa kamã mẽhõja axte inhmã kapêr nē inhmã:

E Juãw. Kêr ka ã akwỳjê mã mẽmoj tã kagà anē nē mẽ kãm hã kagà ho: “E mẽ ate Tĩrtũm kôt ri amnhĩ nhĩpêx xwỳnhjaja. Mẽ kot Tĩrtũm ã mẽ apar nhũm mẽ atyk tã koja amnhĩ tã mẽ ato mex rax kumrêx.” Anhỹr o mẽ kãm hã kagà.

Anhỹr o inhmã kapêr. Hāmri nhũm Tĩrtũm Karõja kuma nē kãm:

—Nà ãm hāmri na ka ã mẽ harênh anē. Ra Tĩrtũm kot amnhĩ tã mẽ omunh rāhā ho pa. Mẽ kot kôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o pa pê mẽ kãm mẽ hkurê xwỳnhjê kutã amnhĩ to htỳx rāhā htykja nhũm Tĩrtũm kot amnhĩ tã mẽ omunh mex. Koja mẽ ho mex kumrêx. Mẽ kot Jejus ã mẽ hpar tã koja mẽ ho mex rax nē nhũm mẽ kuri mex rāhā nē pa ho pa nhũm mẽhõ axte tanhmã mẽ ho hkêt nē. Anē.

Tĩrtũm kot tanhmã mẽ kãm hkĩnh xwỳnhjê nhĩpêx to

¹⁴ Tã pa axte mẽmoj pumu. Kaxkwa kamã kakrã jakajre pumu. Nē kamã mẽhõj te panhĩ pyrà nē nhỹ. Nhũm ôr o pahi hã mẽ ahkà htũ nē kuteere xwagixre py nē o nhỹ.

¹⁵ Hāmri nhũm kaxkwa kamã Tĩrtũm kapêr o mẽ wrỳk xwỳnhjê hõja Tĩrtũm mã amnhĩ jarênh xà hã

ixkre rŭm kato nē kakrā jaka kamā ȳr xwŷnhhta mā kapēr. Kàx pē kām kapēr nē kām:

—E pika nhō xwŷnhjaja te mē hpur kām mēmo hy ra hkamrêk nē hikēnh mā mex pyrāk. Jakamā anhō kuteere ata py nē ma mē hkôt tanhmā ri mē ho ho ri mē hkôt apa. Te mē kot mēmo hy nhikēnh o ri pa pyrāk o mē hipêx nē ma ho mē himex o ri apa. Anē.

¹⁶ Hāmri nhŭm kuma nē pika piitā mȳri ō kuteere ho apē nē te mēmo hy jakār pyrāk o mē hipêx.

¹⁷ Hāmri nhŭm axte Tīrtŭm mā amnhī jarēnh xà hā ixkre rŭm kapēr o mē wrŷkjê hōja kato. ĩhkra kamā kuteere xwa gixre py nē o xa.

¹⁸ Hāmri nhŭm axte hōja ixkre rŭm kê hkôt kato nē hkukamā kator xwŷnhhta mā kapēr. Kàx pē kām kapēr nē kām:

—E na ra Tīrtŭm tanhmā mē kot amnhī tomnuj to hā tanhmā mē hipêx to kaxyw. Te mē kēp mē hpur kām mēmo xō pē uwa ra hkamrêk nē rēnh mā tām pyrāk. Jakamā ma pika hwȳr mē hwȳr wrŷ nē mē hkôt ri anhō kuteere ho mē himex o ri apa. Anē.

¹⁹ Hāmri nhŭm kuma nē ma pika hwȳr wrŷ nē mē hipêx o te mē kot uwa xō rēnh nē prēs kām hkapīr nē kagô janēnh pyrā nē mē hkôt ri kuteere ho mē hpar o pa. Tīrtŭm ra mē kamā gryk tȳx o mē kamā gryk tȳx jakamā nhŭm ā mē hkôt mē hipêx anhȳr o ri pa.

²⁰ Jakamā nhŭm mē hkamrô hpikapīr rax kumrêx o uwa kagô jakre. Te ho pyhti hprôt o nōr pyrāk. Jao upȳm o 2 met nē hkôt ho mēj met. Nom hprôt xà hkôt ry rax o ry rax. Ho 300 kirōm. Nhŭm ā mē kamrô hprôt rax anē.

15

Tĩrtũm mex ã mẽ grer

¹ Tã pa axte kaxkwa kamã mẽmoj pumu. Hãmri nẽ amnhĩ jaêr pê omu nẽ tee ri hkukamã ija-maxpêr. Aa mẽ pahte mẽmoj ã kot anhỹr pumunh kêt xwỳnh pa pre omu. Nhũm Tĩrtũm kapêr o mẽ wryk xwỳnh pê 7jaja ahpỹnhã pika hkôt mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnhjê homnuj kaxyw akuprõ nẽ kuhê. ãm jajê pixjaja koja Tĩrtũm nhỹ hã axte tanhmã mẽ homnuj to nẽ ho anhỹr pa hãmri nhũm ra ja hapêx o hapêx.

² Jakamã pa axte Tĩrtũm kapem gô rax pumu. Te kot kax karỹr jaxênh mẽ kuwy hpôk o pihkâr pyrak xwỳnhja hprôt o nõ. Nhũm Tĩrtũm kra hkwyjaja gô mỳ ri ohtô rax kumrêx nẽ kuhê. Na pre ra mrymnutija tee ri amnhĩ kôt mẽ rênh mã nẽ tee ri mẽ hã amnhĩ nhĩxi hã kagà hprãm kaprỹ nom nhũm mẽ hkaga nẽ Jejus kôt amnhĩ nhĩpêx rãhã ho pa. Nẽ mrymnuti karõ ho sãnti mã mex ã harênh kêt rãhã ty nẽ kaxkwa hwỳr api. Jakamã nhũm Tĩrtũm amnhĩ tã mẽ omu nẽ mẽ kãm wiorãwti hkwy gô nhũm mẽ piitã hamỳ nẽ gô rax mỳ ri ho kuhê.

³ Hãmri nẽ Tĩrtũm mã tanhmã amnhĩ to ho pa xwỳnh pê Mojes mẽ mẽ pahte amnhĩ tomnuj pãnhã amnhĩrer xwỳnhhta wa kot Tĩrtũm mã greta nhũm mẽ Tĩrtũm mã ho grer o kuhê nẽ grer o:

E Pahi Maati Tĩrtũm. Na pa mẽ ra inhmex pê awỳr ixàpir pa.

ãm hãmri na ka hte tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ri apa.

Aa tanhmã axêx to hkêt.

Nẽ mẽ ixrom axihtỳx o axihtỳx.

Ně mẽ ixrom axàhpumunh o axàhpumunh.
 Jakamã na ka hte mẽ inhmã aa mẽ ixte mẽmoj
 pumunh kêt kwỳ ho anhỹr o apa.
 Pika piitã hkôt ahpỹnhã mẽ ho amnhĩptàr xwỳnhjê
 nhõ Pahi Maati na ka.
 Ně ate tãm amnhĩ nhĩpêx xwỳnh na ka.
 4 Jakamã na htem piitã atã hpijaàm o pa.
 Ně amã mẽ kapêr xàptàr pix o amã kapêr.
 Ně amã amex o amex ã ajarênh rãhã nẽ. ãm hãmri
 mẽ ixrom kapxipix amex o amex.
 Jakamã koja ahpỹnhã pika piitã hkôt akrajê pi-
 itã ate tãm amnhĩ nhĩpêx nẽ tãm mẽ piitã
 tanhmã mẽ harênh to hã ajarênh ma nẽ
 awỳr mra nẽ akutã hkõn krã ho rôrôk nẽ
 hkrĩ nẽ amã amex o amex ã ajarê. Anẽ.

Mẽ homnu xà hã xijere jamỳnh xwỳnh jarênh

5 Tã na pa axte mẽmoj pumu. Kaxkwa kamã
 Tĩrtũm nhõrkwỹ hã hitom xà piitã amnhĩ kahê xà
 rẽ nẽ kuhê pa omu. Nẽ ixkre kamã õ hitom mex
 maati haxwỳja amnhĩ kahê xà mẽ nẽ xa.

6 Hãmri nhũm ixkreja rũm Tĩrtũm kapêr o mẽ
 wrỳk xwỳnh pê 7jaja hapôj nẽ kuhê. Mẽ ê hakajre
 nẽ hirã htỳx kumrêx. Nẽ mẽ hinô pre xàja ôr pix o.
 Nẽ piitã Tĩrtũm mã tanhmã kot mẽ homnuj to xà
 hã xijere pê 7ta jamỳnh kaxyw kuhê.

7 Hãmri nhũm mẽmoj tĩr pê kwatjê ôja mẽ kãm
 xijere hkwỳ jamỳ nẽ mẽ hwỳr o tẽ. Xijere kêp 7
 nẽ piitã ôr o. Nhũm hamỳ nẽ Tĩrtũm kapêr o mẽ
 wrỳk xwỳnhhtajê hwỳr o tẽ nẽ ho mẽ hipêx nhũm mẽ
 ahpỹnhã hamỳ. Xijere kamã Tĩrtũm gryk xà jamỳ
 nẽ o kuhê.

⁸ Pu nhũm Tĩrtũm rũm kuwy hkũm hapôj. Tĩrtũm mex nẽ hihtỳx xwỳnhhta rũm hapôx rax o ixkreta kunor pa nhũm mẽ tee ri hwỳr gjêx prãm kaprỳ.

16

Xijere kamã mẽ homnu xà pê 7 jarênh

¹ Tã pa arĩ mẽmoj pumu nhũm Tĩrtũm nhõrkwỳ kamã mẽhõja kapêr o wrỳk xwỳnhh pê 7jê mã kàx pê kapêr nẽ mẽ kãm:

—E na pa ra mẽ kot ixkapêr kwỳm ri amnhĩ nhĩpêx xwỳnhjê pumu nhũm ixpê ja omnuj tỳx o ixpê omnuj tỳx. Jakamã e mẽ anhõ xijereta jamỳ nẽ ma pika hwỳr mẽ hwỳr wrỳ nẽ axpên pãnhã mẽ hã xijere kamã mẽ homnu xà kapĩ. E mẽ tokyx ma mẽ hwỳr wrỳ. Anẽ.

² Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ axpên pãnhã mẽ hwỳr wrỳ. Nhũm wamta kumrêx pika piitã hkôt mẽ homnu xàta kapĩ. Pu nhũm mẽ kot mrymnuti mẽ õ sãnti wa kãm mex ã harênh nẽ amnhĩ tã wa hixi jaxwỳr xwỳnhh piitã hkànhy hpa nẽ à htỳx kumrêx nẽ ri pa.

³ Hãmri nhũm wamta kôt hõja õ xijere py nẽ gô xujanãr kãm hkapĩr pa nhũm gô te mẽ htykjê kamrô pyrà nẽ kamã mẽmo mry htyyxà rênh xwỳnhh piitã pikaprãr pa.

⁴ Tã ra xijere kapĩr xwỳnhh o axkrut nẽ õ xijere kapĩ hãmri nhũm hkôt hõta õ xijere py nẽ hpãnhã gô hkryre piitã hkôt hkapĩr pa. Pyhti nẽ ri hino piitã hkôt hkapĩr pa nhũm piitã gô xujanãr pyrà nẽ mẽ hkamrô hã amnhĩ jahkre hpa.

⁵ Hāmri nhũm axtem Tĩrtũm kapēr o mẽ wryk xwỳnhjê hõ kot kãm gô piitã hamãr xwỳnhhta ja hã omu nẽ Tĩrtũm mã kãm:

Pa amex rãhã apa ho apa xwỳnh. Nẽ arãhã apa ho apa xwỳnh.

Nà ãm hãmri na ka ã mẽ kêp gõta nhĩpêx anẽ.

⁶ Na prem mẽ kot akõt amnhĩ nhĩpêx xwỳnhjê mẽ mẽ kãm ri akapēr jarēnh xwỳnhjê hpar o pa nhũm mẽ hkamrô hpikapĩr rax nẽ.

Tã ka ra mẽ hã mẽ kêp mẽ hkõm xà homnu hpa nhũm mẽ kêp mẽ hkamrô ã amnhĩ jahkre nhũm mẽ tee ri ho hkõm mã. Nà ãm hãmri na ka ã mẽ kêp gô nhĩpêx anẽ Tĩrtũm. Anẽ.

⁷ Hãmri nhũm mẽ kot Tĩrtũm mã mẽmoj nhõr xà hã mẽsti hpar pẽ hkrĩ xwỳnhjê hõja kuma nẽ kãm:

Nà ãm hãmri na ã ajarēnh anẽ Tĩrtũm.

Ãm hãmri na ka ã akrajê hã mẽ hipêx anẽ.

Ra ate mẽ hã amnhĩ jarēnh xà hkõt na ka hte tanhmã mẽ hipêx to.

Nà apê mẽ inhõ Tĩrtũm Maati na ka. Mẽ ixrom axihtỳx o axihtỳx nẽ axàhpumunh o axàhpumunh. Anẽ.

⁸ Tã ra axkrunẽpxi nẽ õ xijere kapĩ. Jakamã nhũm mẽ hpãnhã hõja õ xijere o tẽ nẽ myyti hã hkapĩr pa nhũm hkagro htỳx nẽ pika hkõt mẽ pa xwỳnhjê hkà ho hxêt o pa.

⁹ Kagro htỳx o hkagro htỳx jakamã mẽ hkà ho hxêt nhũm mẽ kamã hkà kajê hpa. Hãmri nẽ tee ri amnhĩ pumu nẽ hamaxpēr o:

—Nà Tĩrtũmtija na ã mẽ pahtomnuj tỳx anẽ. Anẽ.

Hãmri nẽ kamã gryk tỳx nẽ haprỳ nẽ tanhmã ho kapēr punuj to ho pa. Nom mẽ kot amnhĩ

tomnuj kaga nê kãm mex o mex ã harênh kêt nê arĩ tanhmã amnhĩ tomnuj to ho pa.

¹⁰ Nhũm ra kêp kwat nê õ xijere kamã mẽmojja kapĩ. Jakamã nhũm ra hpãnhã hõja õ xijere o tẽ nê gôj rũm mrymnuti kot mẽ ho amnhĩptâr xà hã hkrĩ xà hã hkapĩr pa. Jakamã nhũm ra kot mẽ ho amnhĩptâr xà hã pikaja kamã kamàt kô htyk par kumrêx. Hãmri nhũm mrymnuti mẽ hkôt mẽ kot amnhĩ nhĩpêx xwỳnhjê hã kamàt kô hpa nhũm mẽ amnhĩ xà htỳx ã maj amnhĩ nham o axpên kamnhar tỳx kumrêx.

¹¹ Nê ã Tĩrtũm kot mẽ hipêx anhỹr ã amnhĩ tã omu nê kamã gryk tỳx nê tanhmã ho kapêr punuj to ho pa. No ãm kot amnhĩ tomnuj xwỳnh ã amnhĩ pumunh nê kot amnhĩ tomnuj kaga hkêt nê.

¹² Nhũm prem ra kêp sĩk nê õ xijere kamã mẽmoj kapĩ. Jakamã nhũm hpãnhã hõja õ xijere kamã mẽmojta o tẽ nê pyhti pê Erax kamã hkapĩr pa nhũm gôja grà pa nê te kêp pry pyrà nê nõ. Jakamã nhũm myt japôx xà rũm mẽ ho amnhĩptâr xwỳnhjaja nê pôristijaja hãmri pijapu kaxyw Jeru-jarê hwỳr nojarêr nê hã hwỳr pa.

¹³ Tã nhũm kagãmnuti mẽ ỹ hã mẽ kãm hêx o pa xwỳnh mẽ mrymnutita wa mẽ hakwa rũm mẽmoj te priti pyrà nê hapôx o pa. No ãm priti hkêt mẽ kêp Satanasti mã mẽ àpênh xwỳnh kwỳy.

¹⁴ Jakamã na prem pika piitã hkôt mẽ kot aa mẽmoj pumunh kêt kwỳ ho anhỹr o hêx rom mẽ no kupyw o mẽ hkôt pa. Tã pika piitã hkôt mẽ ho amnhĩptâr xwỳnhjê mẽ ho pikuprõnh kaxyw mẽ hapêr o pa. Mẽ kot Tĩrtũm xihtỳx o hihtỳx kurê

kaxàr kaxyw mẽ pijapu xà hã arĩgro kukamã mẽ ho pikuprõnh o pa.

Jejus kot amnhĩ kwỳjê mã kapêr ã harênh

¹⁵ Tã nhũm Jejus pika hkôt hkrajaja arĩ mẽ htĩr nê pa xwỳnhjê mã kapêr nê mẽ kãm:

E mẽ inhma ixkwỳjaja. Akupỹm ixte mẽ awỳr ixwryk xà hã arĩgroja ã kot paj te mẽ àhkĩnh xwỳnh kot amnhĩ nhĩpêx pyrà nê mẽ ajaêr pê mẽ awỳr wrỳ. Jakamã kêr ka mẽ amnhĩ wỳr ijamãr rãhã ho apa. Kêr pa akupỹn wrỳ ka mẽ amnhĩ wỳr ixpumu nê akĩnh nê amnhĩ kamã amã ixpuma hkêt nê. Anê.

Mê kot axpên kurê kaxàr kaxyw mẽ pikuprõnh ã mẽ harênh

¹⁶ Tã nhũm Satanasti hkwỳjaja pika piitã hkôt mẽ ho amnhĩptàr xwỳnhjê ho pikuprõnh pa nê mẽ hkurê kaxàr kaxyw ma Ijaew kot kãm “Amaketõ” jarênhja wỳr mra.

¹⁷ Hãmri nhũm Tĩrtũm kapêr o mẽ wryk xwỳnh pê 7 kot hitepta õ xijere py nê kàx mã kamã mẽmoj kapĩr pa. Jakamã nhũm Tĩrtũm nhõrkwỹ kamã mẽ ho amnhĩptàr ã hkrĩ xà rũm Tĩrtũm kàx pê kapêr o:

—E hãmri. Na pa ra mẽ kot amnhĩ tomnuj mỳrapê tanhmã mẽ ho jatur xàm mênh kaxyw. Anê.

¹⁸ Pu nhũm na hkatõtõk nê hkrakrak nê haxênh nhũm pika htertet tỳx nê. Aa mẽ kot pika htertet tỳx kot anhỳr ã omunh kêt kumrêx.

¹⁹ Jakamã nhũm Papirõnja kajê axkrunêpxi. Papirõn nhõ xwỳnhjaja kot amnhĩ tomnuj tỳx o paja mỳrapê nhũm Tĩrtũm ã mẽ hipêx anê. Nê pika htertet o pika piitã hkôt krĩ grành pa.

20 Nhũm gô hipôk piitã gôja hã axkamur nhũm hapêx pa. Nê kên prêk nê hkrã hixêt rôrôk nê hpigranh pa. Pika httertet tỳx kumrêx jakamã ã mêmoj amnhĩ nhĩpêx anê.

21 Nê na mê pê jêr krã jakootija mê piitã mê hipy rôrôk. No ãm hkrã hkryre hkêt hkrã rũnh kumrêx. ãm hpỹnh nê kamã kêp 40 kir nê mê hã rôrôk nhũm mê tee ri amnhĩ tã ã omu nê Tĩrtũm kamã gryk tỳx nê haprỳ nê ho kapêr punuj nê.

17

Tĩrtũm kra hkêt xwỳnhjê jarênh

1 Tã pa pre kê axte mêmoj pumu. Nhũm kot xijere jamỹnh xwỳnhjê hõja ixwỳr tẽ nê inhmã:

—E ma ixkôt tẽ nê mêmoj pumu. Anê.

Hãmri pa kuma nê ma hkôt tẽ nhũm inhmã:

—Nà ahpỹnhã gô rax mỳri krĩ nhõ xwỳnhjaja te ho ni hkuprỳ gô mỳ ri ỹr nê kãm mêmjê piitã hkĩnh o ỹr xwỳnhhta pyràk. Na htem uràk nê Tĩrtũm kapêr kôt ri amnhĩ nhĩpêx kêt nê. ãm htỳx ri tanhmã amnhĩ tomnuj to ho pa. Jakamã koja Tĩrtũm tanhmã mê homnuj tỳx to nê mê ho hapêx.

2 Krĩ piitã hkôt mê ho amnhĩptar xwỳnhjaja na hte ma mê õ krĩ hwỳr mra nê te mê kot mê hkuprỳjê ho amnhĩkati pyràk o amnhĩ nhĩpêx. Nê te pipãnh nê htỳx ri amnhĩ nhĩpêx pyràk o amnhĩ nhĩpêx o pa. Nhũm krĩ nhõ xwỳnhjaja mê uràk nê amnhĩ krã hkôt pix mã tanhmã amnhĩ tomnuj to ho ri pa. E ma ixkôt tẽ nê ja hã mê omu. Anê.

3-4 Hãmri nhũm Tĩrtũm Karõ tanhmã ixto nhũm kapêr o wrỳk xwỳnhja ma kapôt wỳr ixto mõ pa kapôt ã mrymnuti hkrã kêp 7 nê kamã hpàr kêp 10

xwỳnhta pumu nhũm hkamrêêti nê xa. Nê ï piitã hã tanhmã Tĩrtũm o kapêr punuj to hã kagà. Nhũm katut ã mēhõ ni kuprýta nhỹ. Mē ho amnhĩptàr xwỳnh ã mē ê kakrã htyk nê hkamrêk o hkukàr jaxà nê hã nhỹ. Nê ôr o ôkrexê. Nê ôr o hinwỳyê nê ïhkra kamã kàx. ãm ôr pix o hikukrêx. Nê kēn mex karýr pix o amnhĩ jamrêx. Nê ôr o kopti hõ py nê hã nhỹ. Kopti kamã ni kuprý kot amnhĩ tomnuj xà. ãm kot mē kēp mē mjên o amnhĩkati ho pa xà pix nhũm kupy nê o nhỹ.

⁵ Nê ôkrã hã amnhĩ nhĩxi hã kagà kot:

Inhĩxi pimxur pê PAPIRÕN RAXTI.

Nê ixpê mē kēp mē mjênjê ho amnhĩkati ho mē pa xwỳnhjê nã na pa.

Nê ixpê mē kot axpēn prõ ho amnhĩkati o mē pa xwỳnhjê nã na pa.

Nê ixpê mē kot Tĩrtũm nê mē kãm hêx o ri mē pa xwỳnhjê nã na pa.

Nê ixpê mē kot Tĩrtũm kapêr kôt amnhĩ nhĩpêx o pa hkêk xwỳnhjê nã na pa.

Anhỹr o ôkrã hã amnhĩ nhĩxi hã kagà kot anhỹr.

⁶ Nhũm axpã nê nhỹ pa omu. No ãm kagôxýhti ho hpipãnh kêt. Mē kot Jejus kôt amnhĩ xunhwýr nê ri mē kãm Jejus kēp mē ô pahĩti hã harēnh xwỳnhjê kamnhwýr o mē hpar nhũm mē hkamrô pikapĩr xwỳnhjê kamrô ho na pre axpã nê nhỹ. Pa ã kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã omu nê tee ri ijamaxpêr.

⁷ Hãmri nhũm Tĩrtũm kapêr o wrýk xwỳnhja inhmã:

—Kwa mon ka ri ja pumu nê tee ri ajamaxpêr? E kot paj ixprĩ hã amã harê ka inhma. Niti mē hã ýr xwỳnh pê mrymnutita. Krã pê 7 nê kamã hpàr pê

10 xwỳnh̄ta kot paj ixprĩ hã amã hamẽ wa harẽ ka wa harẽnh ma.

8 –Nà mrymnutija na pre htĩr nẽ ri pa tã ty nẽ ahkre xupỳmti kamã hikwỹ. Nom koja akupỹm htĩr nẽ kurũm kato nhũm mẽ piitã omu nẽ ahpỳnhã tanhmã hamaxpěr to. Amnepêm kormã amrakati ri Tĩrtũm kot õ kagà kamã mẽ htĩr tũm nẽ mẽ pa mã xwỳnhjê nhĩxi jaxwỳr xwỳnhjaja koja kator ã omu nẽ ãm omu nẽ tanhmã hamaxpěr to hkêt nẽ. No mẽ kot Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr kêt xwỳnhjaja koja mẽ amnhĩ jaêr pẽ akupỹm kator ã omu nẽ tee ri hkukamã hamaxpěr. Hãmri nẽ axpẽn mã: “Kwa amnepêm htyk tã ra tanhmã amnhĩ to nẽ akupỹm htĩr nẽ api nẽ mõ.” Anhỳr o axpẽn mã harẽ. Hãmri nhũm kato nẽ ma tẽ nhũm Tĩrtũm tã ho hapêx kumrêx nhũm hapêx o hapêx.

9 –Kwa inhma nẽ jam ajamaxpěr tỳx nẽ. Mrymnuti krã pẽ 7ta te kệp hixêt prêk pẽ 7 pyrà nẽ hã ỳr xwỳnh ni kuprỳta te hixêt prêk pẽ 7ta ã ỳr pyràk.

10 –Nẽ mrymnuti hkrã pẽ 7ja te kệp mẽ ho amnhĩptàr xwỳnh pẽ 7 pyràk. Nhũm mẽ ho amnhĩptàr xwỳnhjaja te mẽ kệp 5 nẽ ra htyk pyràk nhũm hkôt hõja arĩ mẽ ho amnhĩptàr o pa. No kot hitepta kormã. Nom koja mẽ ho amnhĩptàr ry hkêt nẽ.

11 –Mrymnuti htĩr nẽ pa htã htyk nẽ ra akupỹm htĩr nẽ àpir xwỳnh̄ta koja hkrã hitepta pãnhã mẽ ho amnhĩptàr o pa. Jakamã te mẽ ho amnhĩptàr xwỳnh pẽ 7jê hõ pyràk. Koja hkrã pẽ 7ja mẽ ho amnhĩptà nẽ gaa nẽ htyk mẽ nhũm hpãnhã mrymnutita hpãnhã mẽ ho amnhĩptà. Hãmri nhũm rĩ kormã Tĩrtũm tã mẽ ho hapêx par kumrêx.

12 —Ně ate mrymnuti hkrã kamã pàr pê 10 pumunh xwýnhata te mẽ kêp mẽ ho amnhĩptàr xwýnh pê 10 pyràk. No ãm jaja na kormã mẽ ho amnhĩptàr kêt nẽ. Kojã mẽ nhỹrmã anhĩpê mrymnuti nhỹ hã ahpýnhã ri mẽ ho amnhĩptàr o pa nom mẽ ho amnhĩptàr japjê hkêt nẽ.

13 Kojã mẽ tanhmã ja hã axpẽn mar to hãmri nẽ mrymnuti mã anẽ nhũm mẽ hpãnhã mẽ piitã mẽ ho amnhĩptã.

14 —Ně mẽ ho amnhĩptàr xwýnh pê 10jaja kojã mẽ pahte amnhĩ tomnuj pãnhã amnhĩrer xwýnh kurê kaxàr kaxyw hwýr mra nẽ kutã pijapu ho kuhê. No ãm tee ri kãm tanhmã ho hprãm hkapyrý nhũm mẽ ho axtem nẽ amnhĩ tã mẽ himex pa. Hihtýx o hihtýx o kot mẽ ho hpimràatã mẽ hakrenh par. Nẽ kêp pika piitã hkôt mẽ ho amnhĩptàr xwýnhjê nhõ Pahihti. Tãm na pre amnhĩ wýr mẽ kot hkôt amnhĩ nhĩpêx o mẽ pa xwýnhjê wý nhũm htem amnhĩ kaxyw hkôt hamaxpêr mex rãhã ho pa.

15 —Ně krĩ pê Papirõn kapem gô xohtô mý ri ni kuprý hkrĩ xwýnhata. Gô xohtôja te kêp ahpýnhã ri pika piitã hkôt mẽ uro hkwy pyràk. Nẽ te ahpýnhã ri mẽ kapêr xwýnh kwý pyràk.

16 —Ně mrymnuti hpàr pê 10ta kêp mẽ ho amnhĩptàr xwýnh pê 10 pyràk. Jakamã kojã mẽ kãm ni kuprýta prãm nõkati nẽ kamã gryk týt kumrêx. Hãmri nẽ hwýr mra nẽ kêp hikukrêx piitã utà nẽ kêp ê hkwrýnh pa nhũm hkênh mex nẽ xa. Hãmri nhũm mẽ kupĩ nẽ ĩ hkrêr pa nẽ kuwy kamã hi rẽ nhũm kaxàr pa nẽ hapêx.

17 —Na pre pahi pê 10jaja mrymnuti hkôt amnhĩ xunhwý nhũm Tĩrtũm ãm ja hã mẽ omu nẽ tanhmã

nê mẽ kãm nê hkêt nê. Jakamã koja mẽ ãm hkôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o pa rãhã nhũm Tĩrtũm mẽ ho hapêx. Nê mẽ õ krĩ mẽ mẽ ho hpimràatã mẽ ho hapêx pa. Hãmri nê mẽ ho hapêx o mẽ ho hapêx.

¹⁸ —Nê ate mēhõ ni kuprỳ pumunh xwỳnhhta te kêp krĩ rax pê Papirõn nhõ xwỳnhjê pyràk. Nê mẽ ho amnhĩptàr xwỳnhja pika piitã hkôt mẽ ho amnhĩptàr xwỳnhjê hkrãhtũm na. Anê.

Ã Tĩrtũm kapêr o mẽ wrỳk xwỳnhja inhmã mẽ harênh anê. Pa kuma nê ô ri mẽ amã hã kagã. Mẽ ate kamã harênh nê aprĩ hã mar tỳx kaxyw.

18

Tĩrtũm kot Papirõn grành par ã harênh

¹ Tã pa kê axte mẽmoj pumu. Nhũm axte Tĩrtũm kapêr o mẽ wrỳk xwỳnhjê hõja kaxkwa rũm ahpar mã wrỳk o tẽ. Tĩrtũm nhỹ hã hihtỳx nê kamã hirã rax kumrêx o pika piitã hkôt mẽ kãm hirã pa.

² Nê ahpar mã tẽn wrỳ nê kàx pê kapêr o:

E koja Papirõnja pigrành pa nê hpãnhã kêp Satanasti mã mẽ àpênh xwỳnhjê papxà nê kêp nhônhti papxà. Hãmri nê aa kamã mẽmoj mex kêt kumrêx.

³ Krĩ nhõ xwỳnhjaja na htem Tĩrtũm kapêr kôt amnhĩ nhĩpêx kêt nê amnhĩ krã hkôt kãm prãm xà hkôt pix mã tanhmã amnhĩ tomnuj to ho pa. Te mēhõ pipãnh nê htỳx ri amnhĩ nhĩpêx o pa pyràk.

Nhũm krĩ piitã hkôt mẽ ho amnhĩptàr xwỳnhjaja mẽ hwỳr mra nê mēnijê ho amnhĩkati ho pa.

Ně krī nhõ xwỳnhjaja mẽmoj pumu nẽ kãm hkĩnh
nẽ haprôr kurê kumrêx o pa nẽ aa ujaoprôr o
hapêx kêt nẽ.

Jakamã na hte krī hkwỳ nhõ xwỳnhjaja mẽ hwỳr
mẽmoj to pa nẽ xatã mẽ kãm ho wẽnê nẽ mẽ
kukwak ri mẽ hikàxpore rũnh nẽ pa.

Anhỹr o kapêr.

⁴ Hãmri nhũm Tĩrtũm Papirõn kamã hkrajê mã
kapêr nẽ mẽ kãm:

E mẽ tokyx mẽ kot ri htỳx amnhĩ nhĩpêx xwỳnhjê
nhõ krĩta rũm ajapôj ixkrajaja.

Kot kaj mẽ anhỹr kêt nẽ ra mẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx
pa mẽ ato apimràatã mẽ ate amnhĩ tomnuj
ã mẽ atomnuj tỳx nẽ.

⁵ Krĩ nhõ xwỳnhjaja na htem amnhĩ tomnuj rũnh o
pa.

Mẽ kot amnhĩ tomnuj xà te mẽ kot kẽn katutxô
nhũm hprêk rax o kot kaxkwa kanhwỳr
kaxyw pyràk.

Na pa hte ã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã mẽ
omunh rãhã ho ri ixpa. Jakamã kwa ixkra-
jaja mẽ tokyx mẽ kurũm ajapôj.

Anhỹr o hkrajê mã kapêr. Hãmri nẽ kapêr o mẽ
wrỳk xwỳnhjê mã kãm:

⁶ E kwa mẽ ma mẽ hwỳr wrỳ nẽ tanhmã ixkrajê hã
mẽ ho.

No ãm kêr ka mẽ tanhmã mẽ ho htỳx o mẽ kot ra
tanhmã ixpê ixkrajê nhĩpêx tota jakre.

Kê mẽ tanhmã ixpê mẽ ho grire htã ka mẽ hã
tanhmã mẽ ho htỳx kumrêx o mẽ kot mẽ
hipêxta jakre.

⁷ Krĩ nhõ xwỳnhjaja na prem mex nẽ pa.

Nẽ mẽ hikukrêx rũnh nẽ hkĩnh nẽ pa.

Ně tanhmã amnhĩ to jarkrar to ho ri pa ně amnhĩ jarěnh o:

“Ot pa mẽ te pahi ni kot amnhĩ nhĩpêxta pyrã ně ixkrĩ xà mex pix kãm ixkrĩ pyrãk.

Ně te Tĩrtũm kot amnhĩ nhĩpêx pyrãk o na pa htem amnhĩ nhĩpêx o ri ixpa.

Ně mẽ ixkĩnh ně mẽ inhmex rãhã ri ixpa.

Ã mẽ ixte amnhĩ nhĩpêx anhỹr xwỹnh na pa mẽ.”

Anhỹr ã amnhĩ to jarkrar o pa.

Tã kê ka mẽ tanhmã mẽ homnuj to kê mẽ mexta pãnhã omnuj tỳx ně pa.

Ně kê mẽ hkaprĩ ně amnhĩ xà htỳx kãm hamak rãhã ně pa ho pa.

⁸ E kê mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa.

Jakamã koja mẽ arĩgro hpỹnh kãm mẽ hkwyjaja hpikaprãr rũnh ně nhũm arĩ mẽ htĩr xwỹnhjaja omnuj ně pa.

Ně tee ri amnhĩ pumu ně hkaprĩ xàj mỳr o pa.

Ně amnhĩ xà htỳx kãm hamak o pa.

Ně tee ri amnhĩ nhĩpêx o pa.

Ně kãm prãm ně pa rãhã ty nhũm kuwy mẽ ho hkaxàr pa.

Ixpê Pahi Maati Tĩrtũm kot paj ixihtỳx kãm ã mẽ hipêx aně. Aně.

⁹ Hãmri nhũm krĩ piitã kurũm mẽ ho amnhĩptàr xwỹnhjaja. Mě kot mẽ hwỳr mrrar ně mẽ hkuprỳjê ho amnhĩkati ně mẽ uràk ně mẽmoj pumunh ně haprôr rãhã ho pa xwỹnhjaja tee ri krĩ kaxàr ně kàx mã kuwy hkũm àpir o paja pumu ně hkaprĩ ně mỳr o kuhê.

¹⁰ Ně Tĩrtũm kot mẽ ho hapêx par ã mẽ omu ně kãm ma htỳx kumrẽx. Amỳm mẽ omunh o kuhê ně

tee ri amnhĩ kukamã hamaxpēr nē htertēt tỳx nē.
Nē mỳr kãm kapēr o:

Hêxta waa nē Papirõn nhõ xwỳnhjaja.

Mẽ amex nē axihtỳx mex nē apa htã nhũm Tirtũm
mẽ anhĩmex pa. Hêxta waa nē. Anẽ.

¹¹ Nē mẽ hwỳr mrar nē mẽ kãm mẽmoj to wēnê
ho mẽ pa xwỳnhjaja haxwỳja krĩ pumu nē tee ri
amnhĩ kukamã hamaxpēr nē hkaprĩ nē mỳr o
kuhê. Nhỹri koja mẽ tokỳx axte mẽmoj to wēnê?
Mẽ kêp mẽmoj japrôr rũnh xwỳnhjaja hkaxàr par
kumrẽx kênã.

¹² Na prem mẽmoj piitã ho pa nē mẽ kãm ho
wēnê. Mẽmoj mex piitã. ôr o mẽ hkukrêx nē prat
o mẽ hkukrêx nē kên jaxênh ã kàxpore xohtôô. Nē
kupêxê mex. Kakrã htyk nē hkamrêk nē hkroore
nē hã hapjê. Nē mẽmo pĩ kuxware nē pĩ htỳx nē
kên jakàr nē kàx o ri mẽmo nhĩpêxja nhũm prem mẽ
kãm ho wēnê ho pa.

¹³ Nē mẽmo htwỳm nē mẽ hkuxwa xà. Nē mẽ õ
ho ành xà nē mẽ õ kuxwa xà nē xwỳgrà nē harôj.
Nē môx nē ôwêhti nē kawar nē kaxyw kawarti
hkjênh xà hã karrotre. Nē nhỹhỹnh krĩ hõ kamã
panhĩ hkwỳ pynê nē mẽ hwỳr mẽ o pa nē mẽ kãm
mẽ ho wēnê nhũm mẽ amarĩ mẽ hkôt ri àpênh rũnh
o pa. Na prem ã mẽ kãm mẽmoj to wēnê anhỹr o pa.
Tã ra mẽ kot mẽ haprôr xwỳnh mẽ mẽ pimràatã
hapêx pa.

¹⁴ Jakamã nhũm mẽ tee ri mẽ hkukamã
hamaxpēr nē te kot mẽ kãm kapēr pyrà nē mẽ
kãm:

Hêxta waa nē. Mẽ amã mẽmoj prãm nē amnhĩm
haprôr xwỳnhhta na mẽ apê hapêx par
kumrẽx.

Ně mẽ akàxpore rŭnh nẽ mẽ akukrêx rŭnhťa mẽ mẽ apimrààtã ajapêx pa. Kot kaj mẽ axte tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho apa hkêt nẽ. Anẽ.

15 Hãmri nẽ amým ri Tĩrtŭm kot tanhmã mẽ hipêx to hã mẽ omu nẽ kãm ma xaj mur nẽ htertet o kuhê.

16 Nẽ mÿr kãm kapêr o:

Hêxta waa nẽ. Na pre htem ê mex pix jagjê nẽ ri hã mra. Kakrã htykre nẽ hkamrêkre.

Ně mẽ hikukrêx mex o amnhĩ jamrêx nẽ ri hã mra. Nẽ ôr nẽ kěn mex ã ohtô xwÿnh o amnhĩ jamrêx nẽ ri hã mra.

17 Tã ra hapêx par kumrêx. Anẽ.

Hãmri nhŭm gô xujanãr kãm pàr nhõ dõn nẽ mẽ kot mẽ kãm pàr o ri mrar xwÿnhjaja nẽ mẽ kot kamã tep pynênh xà ho tep pynênh o ri mẽ pa xwÿnhjaja nẽ pàr kãm amarĩ mẽ pa xwÿnhjaja hãmri mẽ hwÿr mra nẽ wamtajê pyrà nẽ tee ri amým ri mẽ õ krĩ pumu nẽ mÿr o kuhê.

18 Nẽ kurŭm kuwy hkŭm xàpir o pa hã omu nẽ tee ri mẽ hkukamã hamaxpêr nẽ axpẽn mã:

Hêxta waa nẽ. Krĩ mũj na pre mex o mex. Mex o krĩ piitã hakrenh par htã hapêx pa. Anẽ.

19 Hãmri nẽ mur nẽ hkaprĩ xaj pika hkwy jamÿ nẽ ho amnhĩ kamĩ nẽ mÿr kãm kapêr o:

Hêxta waa nẽ. Krĩ mũj na pre rax o rax.

Nhŭm pre nhÿhÿnh pàr kãm mẽmoj to wẽnê ho pa xwÿnhjaja mẽ hwÿr mẽmoj to pa nẽ mẽ kãm ho wẽnê nẽ mẽ hkukwak ri hikàxpore rŭnh nẽ ri pa.

Tã hãmri mẽ hapêx pa. Anẽ.

20 Hãmri nhŭm Tĩrtŭmja krajê piitã mẽ kãm kapêr nẽ mẽ kãm:

E ixpê Tĩrtũm na pa ã mẽ hipêx anê.

Mẽ kot mẽ apê ixkrajaja tanhmã mẽ atomnuj to ho paja mỳrapê na pa mẽ atã ã mẽ hipêx anê.

Jakamã e kaxkwa kamã mẽ apê ixri mẽ apa xwỳnhjaja.

Nẽ mẽ ate inhỹ hã ri mẽ kãm ixkapêr jarênh o mẽ apa xwỳnhjaja.

Nẽ Jejus nhỹ hã mẽ akapêr o ri mẽ apa xwỳnhjaja. Mẽ apiitã mẽ apê ixkra na ka mẽ.

E mẽ amnhĩ tã ja pumu nê akĩnh nê axpẽn mã apikunhar o akuhê. Pa na pa mẽ atã ã mẽ ho ijapêx anê. Anê.

²¹ Tã nhũm kapêr o mẽ wrỳk xwỳnhjê hõja hihtỳx o kẽn rax kumrêxja mỳ nê o tẽ nê gô xujanãr kamã kãm gêt nê kumẽ nhũm mrõ nê akunok. Hãmri nhũm kapêr o:

E krĩta koja Tĩrtũm te ho ixte gõx kãm kẽn mẽn nhũm mrõr nê hpikunor pyrãk o hipêx nhũm hapêx par kumrêx.

²²⁻²⁴ Na pre hte krĩja kamã mẽ kot ri mẽ kãm mẽmoj to wẽnê xwỳnhjaja amnhĩ to rũnh o krĩ piitã hkõt mẽ hakrenh pa.

Nẽ krĩ nhõ xwỳnhjaja na prem pika piitã hkõt hêx rom tanhmã mẽ no kupyrt to ho ri pa. Jakamã ra mẽmoj to wẽnê xwỳnhjê pyrã nê mẽ hikukrêx rũnh gryk ã Tĩrtũm kaga.

No ãm ja pix kêt. Tĩrtũm krajê mẽ Tĩrtũm nhỹ hã kapêr o mẽ pa xwỳnhjaja na prem mẽ himex rax nê. Hãmri nhũm krĩ piitã kamã mẽ pa xwỳnhjaja mẽ kot mẽ hipêx ã mẽ omu nê mẽ urãk nê ã mẽ hipêx anhỹr o pa.

Tã Papirõn nhõ xwỳnhjaja kot mẽ hipêx anhỹrja
mỳrapê koja Tĩrtũm mẽ himex par kumrêx.
Jakamã koja mẽ axte hkĩnh nẽ hkĩnh xàj ri grer kêt
nẽ.

Nẽ axte hkĩnh nẽ grer kãm hakwa kôr o ri pa kêt nẽ.

Nẽ axte ri wiorãw kakrênh hkêt nẽ.

Nẽ axte ri amnhĩm kawà hyr o hkrĩ hkêt nẽ.

Nẽ axte harôj kahuk o kuhê hkêt nẽ.

Nẽ axte mẽ õrkwỹ kamã kanê hpôk kêt nẽ.

Nẽ axte axpẽn mã ri hkrajê rer o ri pa hkêt nẽ. Koja
ã mẽmoj kot anhỹr piitã hapêx pa. Anẽ.

19

Mẽ kot Tĩrtũm mex ã mẽ harênh

¹ Tã pa kê axte mẽmoj pumu. Nẽ kaxkwa
kamã mẽ kapêr ma nhũm mẽ ohtô rax kumrêx
nẽ tanhmã axpẽn mã kapêr to. Nẽ anhĩpê kàx pê
kapêr tỳx nẽ kapêr o:

E pu mẽ pahpiitã Tĩrtũm mã mex o mex ã harê.

Tapxipix na hihtỳx o hihtỳx.

Nẽ tapxipix na àhpumunh o àhpumunh.

Nẽ tapxipix na mex o mex.

Tapxipix na mex o kot mẽmoj piitã hakrenh par.

Ra kot mẽmoj punuj pê mẽ papytâr par jakamã kêp
mẽ papytâr xwỳnh ã pixi mex na.

² Na hte amnhĩ jarênh xà hkôt tanhmã mẽmoj to ho
pa.

Nẽ amnhĩ to hêx kêt nẽ.

Tã âm hãmri na ã Papirõn nhõ xwỳnhjê nhĩpêx anẽ.

Na prem mẽ kãm Tĩrtũm kapêr jarênh o mẽ pa
xwỳnhjê nhĩmex rax kumrêx.

Nẽ krĩ piitã hkôt ri pa nẽ amnhĩ kôt mẽ kurê nhũm
mẽ kuma nẽ mẽ hkôt amnhĩ tomnuj o pa.

Nhũm Tĩrtũm tee ri hã mẽ omu nẽ ã hkrajê hã mẽ
hipêx kati anẽ. ãm hãmri na ã mẽ hipêx anẽ.
Anhỹr o axpẽn mã harẽ.

³ Hãmri nẽ xatã axpẽn mã:

Nã ãm hãmri na ã mẽ panhõ Tĩrtũmja mẽ hipêx anẽ
nhũm mẽ kurũm kuwy hkũm kàx mã àpir o
pa.

Koja krĩ nhõ xwỳnhjaja amnhĩ xà htỳx kamã
hamak rãhã ho pa nẽ aa à htỳx hapêx kêt.

E pu mẽ hã Tĩrtũm mã mex o mex ã harẽ. Anẽ.

⁴ Hãmri nhũm mẽ àptàr tũm pẽ 24 mẽ mẽmoj tĩr pẽ
kwatjaja hãmri Tĩrtũm kot mẽ ho amnhĩptàr ã hkrĩ
xà maati kutã rôrôk nẽ kãm hipô hpa. Hãmri nẽ ã
mẽ kapẽr anhỹr xwỳnhjê mã kapẽr nẽ kãm:

Nã ãm hãmri na ka mẽ ã Tĩrtũm mex ã harẽnh anẽ.
E pu mẽ pahpiitã kãm mex o mex ã harẽ.
Anẽ.

⁵ Hãmri nhũm mẽhõja Tĩrtũm krĩ xà maati kamã
kapẽr o:

E mẽ axte Tĩrtũm mã mex o mex ã harẽ.

Mẽ ate Mẽpahpãm kôt amnhĩ nhĩpêx o mẽ apa
xwỳnhjaja.

Nẽ mẽ apê mẽ ho amnhĩptàr xwỳnhjaja nẽ amarĩ
ri mẽ apa xwỳnhjaja nẽ mẽ apiitã mẽ ate
Tĩrtũm ã apijaàm o mẽ apa xwỳnhjaja kãm
mex o mex ã harẽ. Anẽ.

*Kot mẽ pahpãnhã amnhĩrer xwỳnh mẽ hkwỳjê
jarẽnh*

⁶ Tã pa tanhmã mẽ kapẽr to hã mẽ kuma nhũm
mẽ kàx pẽ kapẽr tỳx nẽ. Te mẽ ohtô rax kumrẽx
kapẽr pyræk. Nẽ te gô koko htỳx rỳ na katõtøk tỳx
pyræk. Hãmri nẽ mẽ kapẽr o:

E na ra Tirtũm k ep m emoj piit a ho amnh ipt ar
xw ynh.

N e k ep m e panh o Pahi Maati.

N e hiht yx o hiht yx n e  hpumunh o  hpumunh.

E pu m e k am mex o mex   m an har e.

⁷⁻⁸N e h a pahk inh n e.

N e k am hiht yx o hiht yx   har e.

Te m e kot axp en m a m e rer xw ynh kot amnh i
nh ip ex pyr ak.

Jao m e pahte amnh i tomnuj p anh a amnh irer
xw ynhta te k ep myja pyr ak.

N e m e kot hk ot amnh i nh ip ex xw ynh piit a te m e
k ep nija pyr ak.

N e te m e kot axp en m a wa rer nh um wa kot axp en
k ot pa ho pa pyr ak o koja m e amnh i nh ip ex.

N e te m e kot mj en m a xw ynh m a   mex jakare nh or
nh um kot hagj enh pyr ak. N e   mexja te m e
kot t am amnh i nh ip ex x a pyr ak. An e.

⁹H amri nh um Tirtũm kap er o wr yk xw ynhja inhm a:

—E Ju aw. Pa am a m emoj jar e ka mar t yx n e
akw yj e m a h a kag a. Tirtũm kap er kw y kot paj am a
har e. K ep Tirtũm kap er jakam a  m h amri na. Na
hte m emoj jar enh o h ex k et n e. E kap er   kag a ho:

Na htem axp en m a m e rer kaxyw n e amnh i w yr
hkw yj e w y nh um m e hw yr mra n e wa h a
hk inh n e apkur mex n e.

Ja pyr a n e Tirtũm kot amnh i w yr m e hw yr
xw ynhjaja koja m e nh ym a m e pahte amnh i
tomnuj p anh a amnh irer xw ynhta w yr api n e
  amnh i nh ip ex an e n e hk inh n e apkur mex
n e.

H amri nh um Tirtũm m e ho mex rax kumr ex. An e.

—E k er ka   akw yj e m a ja h a kag a an e Ju aw. An e.

Hāmri pa kuma nē kagà ja kamã mē amã hã kagà.

¹⁰ Hāmri nē hã kagà hpa nē ra ixte kãm mex o mex ã harēnh kaxyw kutã ixkõn krã ho tēm nē nhỹ nhũm tee ri amnhĩ tã ixpumu nē inhmã:

—Kwa ã ri inhĩpêx anhỹr kêt nē. Apyrà nē ixte Jejus mã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to xwýnh kênã. Jejusja apyrà nē kêp inhõ pahшти na. Jejus kapêr na prem hkukamã mē kot Tĩrtũm nhỹ hã kapêr o mē pa xwýnhjaja hã kagà nē mē kãm harēnh o pa. Jakamã kwa pu mē Tĩrtũm pix kutã mãn pahkõn krã ho parôrok nē pahkrĩ nē kãm mex o mex ã harē. Anē.

Kawar jaka hã ýr xwýnh jarēnh

¹¹⁻¹⁶ Tã pa kê axte mēmoj pumu. Nhũm kaxkwa axkjê nhũm kamã kawar jakajre xa nhũm mēhõja hã nhỹ. Hixi na pre kêp “Aa kot Tĩrtũm kaga hkêt xwýnh.” Anē nē hixi hõ na pre kêp: “Tĩrtũm kôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o pa xwýnh.” Anē. ã hixi kot anhỹr jakamã na hte katàt kôt ahpýnhã mē kot amnhĩ nhĩpêx ã mē omunh xà hkôt tanhmã mē harēnh to. Mē kot amnhĩ to mex ã mē omunh xà hkôt tanhmã mē hkwýjê jarēnh to nē mē kot amnhĩ tomnuj ã mē omunh xà hkôt ahpýnhã tanhmã hkwýjê jarēnh to. Na pre mē kot tanhmã hkwýjê nhĩpêx to ho pa xwýnhjê kutã amnhĩ xunhwý nē mē hã tanhmã mē ho. ã na pre kawar ã ýr xwýnhja amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa.

Nē no te kot kuwy hpòk pyràk jakamã hprĩ hã mēmoj piitã omu nhũm mēmoj kêp hpimxur kêt nē. Nē kêp pahi hã mē ahkà ho ohtô nē kutu. Nē nhỹhỹnh ĩ hã hixi hõ hã kagà nom ãm tapxipix kot

amnhĩ tã amnhĩ nhĩxija pumunh. Na pre ra amnhĩ kamrô ho ê xy hpa nẽ xa. Nẽ hixi hõ pê:

TĪRTŪM KAPĒR O AMNHĪRĪT XWŸNH

Nẽ ê ryti hã hixi hõ hã kagà. Nẽ ihkjê hã ãm tãm. Hã kagà jarênh kot:

Ixpê mẽ ho amnhĩptàr xwŸnh piitã mẽ õ Pahi
Maati na pa.

Nẽ hakwa rŭm wapo xwa gixre põm katon ajêt. Kot ho tanhmã mẽ kot Tirtũm mẽ wa kutã amnhĩ xunhwÿr xwŸnhjê nhĩpêx to kaxyw. Jakamã ra mẽ piitã mẽ ho pikuprõnh pa nẽ mẽ hipêx o te mẽ kot prês kãm uwa xõ kagô janênh pyræk nhũm mẽ hkamrô hpikapĩr rax kumrêx. Tirtũm xihtÿx xwŸnh kot mẽ kamã gryk tÿx jakamã nhũm ã kãm mẽ hipêx anẽ. Mẽ kot amnhĩ tomnuj o paja mÿrapê.

Nhũm õ pôristi piitã uræk nẽ kawar jakare hã hkrĩ nẽ hkôt ri pa. Mẽ ê jaka muxre jagjê nẽ hã ma hkôt ri pa.

¹⁷⁻¹⁸ Tã pa axte Tirtũm kapêr o mẽ wrÿk xwŸnh õja pumu nhũm myyti kutã xa nẽ kàx pê nhônhti mã kapêr nẽ mẽ kãm:

—E mẽ amnẽ mẽ ixwÿr wrÿ nẽ Tirtũm ã akĩnh nẽ mẽ htyk nẽ mẽ hikwÿ xwŸnhjê hã atu nẽ aku. Mẽ ho amnhĩptàr xwŸnhjaja nẽ pôristijaja nẽ mẽ hkrãhtũm nẽ kawar nẽ kawar ã mẽ hkrĩ nẽ ri mrar xwŸnhjaja nẽ mẽ kot amnhĩ to rŭnh xwŸnhjaja nẽ mẽ kot amnhĩ to hkryre xwŸnhjaja. Nẽ mẽ kãm mẽ àpênh xwŸnhjaja nẽ amnhĩ mã ri mẽ àpênh xwŸnhjaja. ãm mẽ htyk nẽ mẽ hikwÿ xwŸnh mÿj piitã mãmrĩ mẽ hwÿr wrÿ nẽ mẽ hã atu nẽ mẽ aku. E mẽ tokyx nhônhti. Anẽ.

19 Tã nhũm mrymnuti nẽ krĩ piitã hkôt mẽ õ pahi nẽ mẽ õ pôristijaja piitã axpẽn wỳr akuprõ. Wam kawar jakare hã ỳr nẽ htẽm xwỳnh mẽ õ pôristijê hwỳr hprõt nẽ mẽ hkurê kaxàr kaxyw axpẽn mar kaxyw akuprõ.

20-21 Hãmri nẽ mẽ hwỳr mra nẽ mẽ hkurê kapa. No ãm tee ri amnhĩ nhĩpêx nẽ tee ri kãm tanhmã mẽ ho hprãm hkaprỳ nhũm wam kawar jakare hã ỳr nẽ htẽm xwỳnhhta hakwa rũm wapo xwagixre kator o mẽ himex pa. Hãmri nhũm mẽ hkwỳjê pyràn htyk pa nẽ hikwỹ. Nhũm nhônhti mẽ omu nẽ mẽ hwỳr wrỳk o mra nẽ mẽ kuku hãmri nẽ kãm mẽ hkur kaga nẽ mẽ hkaga. No nhũm mrymnuti nẽ ỹ hã mẽ kãm hêx o pa xwỳnhhta wa nhũm mẽ axtem nẽ htĩr rãhã wa unê nẽ ma wa o tẽ nẽ ẽsôf o kuwy maati kamã wa kumẽ. Hãmri nhũm wa kamã htĩr tũm nẽ hxêt rãhã nẽ pa ho pa nẽ aa htyk kêt nẽ.

20

Mẽ kot Satanasti hpa hpre hã mẽ harẽnh

Wam Korõt 15.20-28

1 Tã pa kê axte mẽmoj pumu. Nhũm Tĩrtũm kapêr o mẽ wrỳk xwỳnhjê hõja kaxkwa rũm wrỳ nẽ ahkre xupỳmti hpro xà ho htỳx xà hã safja py nẽ kàx pytĩhti ho mẽ hpre xàja õ py.

2-3 Hãmri nẽ kagãmnuti pê hêx xwỳnh maati Satanastija pynê. Amnepêm Atãw mẽ Ewa wa kãm hêx xwỳnhhta pynê nẽ kàx pytĩ o hpa hpre nẽ hte hpre hãmri nẽ ahkre xupỳmti nhĩtom xà mẽ nẽ kamã kumẽ. Hãmri nẽ akupỳm hpro xà ho hpro nẽ saf o hã ho htỳx. Kot pika piitã hkôt mẽ kãm hêx o pa pymaj ã hipêx anẽ. Kojã tokyx kator kêt ry rax kumrẽx. Kojã kamã arĩ hkrĩ hã amgrà xohtô nẽ.

Hã amgrà pê 1.000 nhũm rĩ kormã Tĩrtũm akupỹm kator nhũm kato nẽ ri pa. Nom pa hkrãre.

⁴ Tã pa mẽ htyk nẽ akupỹm mẽ htĩr xwỹnh kwỹjẽ pumu. Kormã mẽ htĩr ri na prem Tĩrtũm kapẽr kõt pix mã amnhĩ nhĩpêx o pa. Nẽ Jejus kęp mẽ õ pahihtĩ hã harẽnh rãhã ho pa. Aa mẽ kot mrymnuti kutã hkõnkrã ho rôrøk nẽ kãm mex ã harẽnh kêt. Nhũm prem tee mẽ ôkrã hã nẽ mẽ ãhkra katut ã mrymnuti nhĩxi nhĩpêx kaxyw nom nhũm prem hkaga kamã hihtỹx nhũm prem kãm mẽ hkurê xwỹnhjaja tee ri ja hã mẽ omu nẽ mẽ mut jakar o mẽ kupa. Hãmri nhũm Tĩrtũm akupỹm mẽ ho mẽ htĩr nẽ mẽ kot mẽ ho amnhĩptar ã hkrĩ xà kamã mẽ hkrĩ. Jejus nhĩhkô hã mẽ hkrĩ hã amgrà pê 1.000 kaxyw.

⁵ Mẽ kumrẽx na pre Tĩrtũm akupỹm mẽ ho mẽ htĩr nhũm mẽ hkwyjaja mẽ hkĩnh ã arĩ ty nẽ hikwỹ hã amgrà pê 1.000 jakre nhũm rĩ kormã akupỹm mẽ ho mẽ htĩr.

⁶ Wam akupỹm mẽ htĩr xwỹnhjaja kęp Tĩrtũm kra jakamã koja mẽ Tĩrtũm kra hkêt xwỹnhjê kurom hkĩnh nẽ pa ho pa. Nẽ mẽ kurom mẽ kot amnhĩ xà htỹx kamã hamak o pa htũm xà wỳr pa hkêt nẽ. Nẽ mẽ kurom Tĩrtũm mẽ Kra Jejus Kris wa kuri mex kumrẽx nẽ wa kãm tanhmã ri amnhĩ nhĩpêx to ho pa. Nẽ Jejus nhĩhkô hã mẽ ho amnhĩptar o pa hã amgrà pê 1.000.

Tĩrtũm kot kuwy hwỳr Satanasti mẽnh ã harẽnh

⁷ Tã koja amgrà pê 1.000 hapêx nhũm rĩ kormã Tĩrtũm kapẽr o wrỹk xwỹnhja akupỹm ahkre xupỹm wỳr tẽ nẽ Satanasti mã kahê xà mẽ nhũm kato.

⁸ Hāmri nê kê axte pika piitã hkôt tanhmã mẽ kãm hêx to ho ri pa. Gorti nhõ xwỳnhjê mã nê Makok nhõ xwỳnhjê mã nê krĩ piitã hkôt Tĩrtũm nê tanhmã mẽ kãm hêx to ho mẽ hkôt pa. Hāmri nê mẽ kot Tĩrtũm krajê kutã amnhĩ xunhwỳr nê mẽ hkurê kaxàr kaxyw amnhĩ kwỳjê ho akuprõ nhũm mẽ ohtô rax kumrêx nê axpẽn wỳr akuprõ. Te pikahti grà xohtô pyràk.

⁹ Hāmri nê ma Tĩrtũm krajê nhĩmex par kaxyw mẽ hwỳr mra nê mẽ õ krĩ mã hipòk pa nê kuhê. Mẽ õ krĩja Tĩrtũm mã mex tã nhũm mẽ kot kêp grành par kaxyw ma hwỳr mra. Hāmri nhũm kaxkwa rũm kuwy hpòkja mẽ haêr pê mẽ hã rôròk nê mẽ ho hxêt pa.

¹⁰ No mẽ kãm hêx xwỳnh maati Satanastita nhũm Tĩrtũm kapêr o wrỳk xwỳnhja axte unê nê ma êsôf o kuwy maatita wỳr o tẽ nê kamã kumê. Ra mẽ kot kamã mrymnuti wa kot Tĩrtũm nê mẽ nokupyr o pa xwỳnh wa mênh tã wa hkôt Satanasti mã ho anê nê kamã kumê nhũm kamã pa ho pa. Koja mẽ aa kator kêt kumrêx. Nê arĩ kamã amnhĩ xà htỳx kamã hamak rãhã nê pa ho pa.

Tĩrtũm kot ahpỳnhã tanhmã mẽ piitã mẽ harênh to kaxyw

Matêwre 25.31-46; Juãw 5.25-29

¹¹ Tã pa axte mẽmoj pumu nhũm kaxkwa mẽ pikaja wa ra hapêx pa. Pa Tĩrtũm kot tanhmã mẽ piitã mẽ harênh to hã hkrĩ xà raxja pumu. Nhũm hakajre nhũm Tĩrtũm kamã nhỹ.

¹²⁻¹³ Hāmri nhũm ra mẽ htyk nê mẽ hikwỳ xwỳnh piitã akupỳm hapôx pa nê Tĩrtũm kot tanhmã mẽ harênh to hã hkrĩ xàta kutã hkrĩ pa. Mẽ piitãã. Mẽ

kot amnhĩ to rũnh xwỳnhjaja nẽ mẽ kot amnhĩ to hkryre xwỳnhjaja nẽ mẽ ho amnhĩptàr xwỳnhjaja nẽ gô xujanār kãm mẽ mrõr nẽ mẽ htyk xwỳnhjaja. Ra mẽ htyk nhũm mẽ kot mẽ hagjênh xwỳnhjaja piitã mẽ htykjê papxà rũm hapôx pa nẽ Tĩrtũm kutã ohtô ho ohtô nẽ hkrĩ. Hãmri nhũm Tĩrtũm ô kagà py nẽ kamã mẽ piitã mẽ hixi japêr. Kagà kamã ra mẽ hkukamã mẽ htĩr tũm nẽ mẽ pa ho mẽ pa mã xwỳnhjê nhĩxi japêr. Nẽ kagà hõ kamã mẽ htĩr ri tanhmã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx to ho pa hã mẽ piitã mẽ hã kagàja. Nhũm kupy nẽ kamã tanhmã mẽ harênh to nẽ hkôt hprĩ hã mẽ piitã mẽ omunh pa nẽ rĩ kormã ahpỳnhã tanhmã mẽ harênh to.

¹⁴⁻¹⁵ Hãmri nẽ mẽ htĩr tũm nẽ mẽ pa mã xwỳnhjê nhĩxi hã kagàja kamã tee ri mẽ hkwỳjê nhĩxi japêr nhũm kamã amrakati. Jakamã nhũm mẽ ma kuwy maatita wỳr mẽ o mra nẽ kamã mẽ rênh pa. Te axte mẽ htyk nhũm mẽ kot kuwy kamã mẽ hagjênh pyræk nhũm mẽ kamã rôrôk nẽ tee ri amnhĩ xà htỳx kamã hamak rãhã nẽ pa ho pa nẽ aa kator kêt kumrêx.

21

Pika mẽ kaxkwa wa nyw jarênh

Sikũn Pêtre 3.8-13

¹ Tã pa axte mẽmoj pumu. Nhũm Tĩrtũm ra pika mẽ kaxkwa nyw wa ho kato. Ra pika nẽ kaxkwa nẽ gô xujanār tũmja hapêx pa nhũm kaxkwa mẽ pika nyw wa ho kato. Nom axte gô xujanār o kator kêt nẽ.

² Hãmri nhũm Tĩrtũm nhõ krĩ mex pê Jerujarê nywja tanhmã amnhĩ to nẽ pika nyw wỳr wryk o mõi. Krĩa mex kumrêx. Mex o mex. Te mjên mã

xwỳnh ê mex jaxàr nẽ amnhĩ to muxre nẽ mjên wỳr htẽm pyrà nẽ pika nyw wỳr mex kumrẽx nẽ wrỳk o mō.

³ Hāmri nhũm Tĩrtũm kot mẽ ho amnhĩptàr ã hkrĩ xà maatija kamã mēhōja kapẽr o:

—Nà ãm hāmri. Na ra Tĩrtũm hkrajê hkôt pa ho pa. Pika nyw kamã mẽ hkôt pa ho pa nhũm mẽ tã no ho omu nẽ hkôt pa ho pa rãhã nẽ. Nà ãm hāmri. Ja mex o mex.

⁴ —Koja hkrajaja hkôt pa ho pa nẽ axte htyk kêt kumrẽx. Nhũm Tĩrtũm mẽ nẽ mẽ no kagô nhĩnhĩnh pa nhũm mẽ axte hkaprĩ nẽ mỳr kêt nẽ. Nẽ ri axte amnhĩ xà kamã hamak kêt nẽ. Nẽ axte ri tanhmã omnu hto hkêt nẽ. Ra mẽ hkaprĩ nẽ à nẽ mỳr o pata hapêx par kumrẽx nhũm hpãnhã mẽmoj nyw pix. Anẽ.

⁵ Hāmri nhũm Tĩrtũm tãm tanhmã inhmã kapẽr to. Krĩ xà maati kamã ỳr xwỳnhhta tãm inhmã kapẽr o:

—E na pa ra akupỹm mẽmoj piitã ho nyw pa. Jakamã e Juãw. ãm hāmri na pa ã amnhĩ kukamã amã mẽmoj jarẽnh anẽ. Ixêx kêt. Jakamã kêr ka akwỳjê mã piitã hã kagà hpa. Kê mẽ kamã harẽ nẽ tokyx kuma nẽ hkôt hamaxpẽr rãhã ho pa.

⁶ —Ra ixte amnhĩ kukamã mẽmoj mã ijamaxpẽr xwỳnhja na pa ra ho anhỳr pa. Ixpê mẽmoj piitã ho anhỳr o hkrax xwỳnh nẽ mããnẽn ixpê mẽmoj piitã ho ijapêx par xwỳnh. Nẽ ixrãhã ixpa xwỳnh. Amnepêm kormã mẽmoj kator kêt ri na pa pre ixrãhã ixpa. Nẽ ot pa arĩ ixrãhã ixpa. Tã mẽ kãm kôr nẽ kãm gô hkwỹ ho hkõm hprãm xwỳnhjê pyrà nẽ mẽ kãm ixpix prãm xwỳnhjaja kot paj te mẽ kãm inhõ hino rũm gô hkwỹ nhõr nhũm mẽ kot ho hkõm

pyràk o mẽ hipêx. Hãmri nhũm mẽ htĩr tũm nẽ ixri pa ho pa nẽ axte htyk kêt nẽ. Kot paj ã mẽ hipêx mex anẽ.

⁷—Mẽ ate tanhmã amnhĩ tomnuj to nẽ amnhĩ to htỳx nẽ ixkôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o mẽ apa rãhã mẽ atyk xwỳnhjaja kot paj ã mẽ anhĩpêx mex anẽ. Ka mẽ apê ixkra hã amex nẽ ixkôt ri apa rãhã ho apa. Pa ixpê mẽ anhõ Tĩrtũm ã tanhmã mẽ ato mex to rãhã ho ixpa.

⁸—No mẽ kot amnhĩ kaxyw ixkôt hamaxpêr kêt xwỳnhjaja. Nẽ mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnhjaja nẽ mẽ kot ri mẽ hpar prãm xwỳnhjaja. Nẽ mẽ kot nhãm ri mẽnijê ho amnhĩkati xwỳnhjaja. Nẽ wajagajaja. Nẽ mẽ kot amnhĩ to sãnti hwỳr o pa xwỳnhjaja. Nẽ ri mẽ hêx nhi xwỳnhjaja. Æ mẽ kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr xwỳnh piitã koja mẽ apê ixkrajê hkĩnhã ma kuwy maati wỳr hapêx par kumrêx. Te axte mẽ htyk pyràk nom koja mẽ axte htyk kêt nẽ. Anẽ.

Jerujarẽ nyw jarẽnh

Sikũn Korĩt 6.16; Karatas 4.26; Eprêw 12.22-24

⁹Tã nhũm mẽ kot xijere pê 7 kamã Tĩrtũm gryk xà jamỳnh xwỳnhjê hõja hãmri ixwỳr tẽ nẽ inhmã:

—E ma ixkôt tẽ nẽ mẽmoj pumu. Na ra krĩ nywja pika nyw wỳr wrỳk o mỗ. Te mjên mã xwỳnh ê mex jaxàr nẽ amnhĩ to muxre nẽ mjên wỳr htêm pyrà nẽ mex kumrêx nẽ kaxkwa rũm pika nyw wỳr wrỳk o mỗ. Nẽ kot ho mjên mã xwỳnhhta te mẽ pahte amnhĩ tomnuj pãnhã amnhĩrer xwỳnhhta pyràk. E tokyx tẽ nẽ omu. Anẽ.

¹⁰Hãmri nhũm Tĩrtũm Karõ tanhmã ixto pa ma kot inhmã kapêr xwỳnhhta kôt tẽ nhũm ma ixto mỗ

ně kěn krā hprêeti hwÿr ixto api ně himōk ā ixiām. Pa Tirtũm nhõ krī mex pē Jerujarē nywja pumunh o xa. Nhũm mex o mex. Ām hāmri te mjên mā xwÿnh kot ê mex jaxār ně amnhĩ to muxre ně mjên wÿr htēm pyrā ně ahpar mā wrÿk o mō pa ixprĩ hã omu.

¹¹ Na pre rax o rax ně mex o mex. Tirtũm kamā pa ho pa jakamā nhũm kamā hirā htÿx kumrēx. Te kěn mex ā kàxpore xohtō jaxēnh mex tÿx pyrāk.

¹²⁻¹³ Ně krī puhā kahêja hprêk rax ně. Ně hwÿr mē gjêx xā kēp 12. Na pre myt japôx xā rũm axkrunēpxi. Ně myt gjêx xā rũm haxwÿja axkrunēpxi. Ně akutā kahpa hkôt haxwÿja axkrunēpxi. Ně ahpÿnhā hakwakre hã Tirtũm kapēr o wrÿk xwÿnhjaja hamār o kuhê. Ně hakwa kre piitā hã Ijaew pē ahpÿnhā mē pikjēr kām mē kēp 12jaja mē hixi hã kagà.

¹⁴ Ně kahê xunhwÿr xā hkukamā kěn pytyrja ahpÿnhā kēp 12. Kěn pytyrta ā na mē kot Jejus nhÿ hã mē ahkre o mē pa xwÿnh maati pē 12jê nhĩxi hikwÿ.

¹⁵ Tã nhũm kot ixto mōr ně inhmā mēmoj jahkre xwÿnhnta ôr o mēmo pĩ py ně kot ho krī ho mĩdi kaxyw xa. Ně ho kahê piitā ho mĩdi kaxyw. Ně mē gjêx xāja ho mĩdi kaxyw.

¹⁶⁻¹⁷ Hāmri ně ho mĩdi hpa. Krīja ry ně kahpa piitā axpēn pyrāk. Ně hprêk piitā määnēn axpēn pyrāk. Kamā mēmoj piitā ahpÿnhā kēp 2.200 kirōm. No puhā kahêja hprêk o 64 met pix ně.

¹⁸ Ně kahêja kěn jaxēnh pix o kot amnhĩ nhĩpêx jakamā mex o mex. Ně hkarÿr tÿx kumrēx. Ně kahê hkre kamā krī kamā ahpÿnhā ri ixkreja ôr pix o kot amnhĩ nhĩpêx. Ně piitā hkarÿr tÿx.

19-20 Nē kahê xunhwÿr xà hkukamã kēn pytyrta ahpÿnhã ri kēn mex pix o kot amnhĩ nhĩpêx. Piitã mex kumrêx nē hkarÿrti.

Wamta kawax pê grãgrãre.

Nē hkôt ja kawax pê grãgrã kakrã htyk.

Nē hkôt ja kakrã htyk.

Nē hkôt hõja grãgrã karÿr.

Nē hkôt ja hkamrêk pihkãrti.

Nē hkôt ja grãgrã kakrã htyk.

Nē hkôt ja hkamrêk tÿx kumrêx.

Nē hkôt ja ràrààre.

Nē hkôt ja grãgrã mẽ pihkàr.

Nē hkôt ja ràràr mẽ pihkàr.

Nē hkôt ja grãgrã karÿÿre.

Nē hkôt ja kakrã htyk pihkàr.

Ã kēn pytyr mex kot anhÿr.

21 Nē mẽ gjêx xà hã hakwakre kahê xà pê 12ja mẽmo kēn jakooti rũnh kumrêx pix o. Nē krĩ kahti hkôt pry nhĩkwÿ xwÿnhja ãm ôr pix o. Nē hkarÿÿre.

22 Pa pre tee ri krĩ kamã Tĩrtũm mã amnhĩ jarēnh xà hã ixkre japêr nhũm amrakati. Mo kaxyw koja mẽ axte ixkreja hwÿr mra? Ra Pahi Maati Tĩrtũm xihtÿx xwÿnh mẽ mẽ pahte amnhĩ tomnuj pãnhã amnhĩrer xwÿnhhta ra hkrajê kamã pa ho pa kēnã kot kêt mẽ axte ri ixkreta o presija. Koja mẽ kãm wa mex ã wa kãm harēnh prãm nē nhÿri tãm wa hwÿr mra nē ã wa kãm kapêr anē. Te mẽ pahte pahĩ hwÿr pamrar nē kãm pakapêrta pyrã nē wa hwÿr mra nē wa kãm kapêr.

23 Nē koja krĩja kamã myyti nē mytwrÿre hkêt. Mo kaxyw kot kêt myyti nē mytwrÿreja arĩ ri hirã ho pa? Krĩ kamã Tĩrtũm pa ho pa jakamã kamã

hirã mex kumrêx. Nê mẽ pahte amnhĩ tomnuj pãnhã amnhĩrer xwÿnhhta haxwÿja kamã pa ho pa. Te kêp kanê hpôk rax kumrêx pyrã nê hirã mex o pa. Kot hirã mex o kot myyti jakrenh. ã Tĩrtũm mẽ Kra wa krĩja kamã pa ho pa jakamã nhũm mẽ axte myyti ho presija hkê nê.

²⁴ Koja krĩ nhõ xwÿnhjaja hirã mex pix kãm ri pa ho pa nê tãm ri amnhĩ nhĩpêx o ri pa. Tã koja mẽ ho amnhĩptàr xwÿnhjaja Tĩrtũm wÿr mra nê amnhĩ rom kãm mex o mex ã harê nê kãm:

—Na pre mẽ ixkwÿjaja mẽ ixpê mẽ ho amnhĩptàr xwÿnh ã axpên mã mẽ inhmex nê mẽ ixàhpumunh ã ri axpên mã mẽ ijarê. Nom mẽ ixrom amex o amex nê axàhpumunh o axàhpumunh. Jakamã ãm hãmri na htem amã amex o amex ã ajarê Tĩrtũm. Anê.

²⁵ Nê krĩ hwÿr hakwakre koja amnhĩ kahê xà rênh rãhã kuhê nê aa amnhĩ kahê hkê nê. Jar mẽ panhõ pika kamã na hte kamàt kaxyw nhũm htem amnhĩ tã hakwakre kahê hpa. No mo kaxyw koja mẽ axte pika nywja kamã ã amnhĩ nhĩpêx anê? Koja kamàt kêt nê hirã rãhã ho rãhã jakamã nhũm mẽ amnhĩ tã kahê hkê rãhã nê pa ho pa.

²⁶ Nê koja mẽ piitã Tĩrtũm wÿr mra nê kãm mex o mex ã harê nê kãm:

—Pa Tĩrtũm. Hêxta waa nê. Anhõ krĩja mex kumrêx. Mex o mex. Nê mẽ ixrom amex o amex nê axihtÿx o axihtÿx. Nê mẽ ixrom axàhpumunh o axàhpumunh. ãm hãmri na ka ra mẽ ixpê akrajê kamã apa ho apa Tĩrtũm. Anê.

²⁷ Nê koja mẽmoj punuj krĩja wÿr gjêx kêt kumrêx. Mẽ hpijaàm kêt xwÿnhjaja nê ri mẽ hêx xwÿnhjaja hwÿr gjêx kêt nê. ãm mẽ pahte amnhĩ tomnuj pãnhã amnhĩrer xwÿnhhta nhõ kagà kamã

Tĩrtũm ri mẽ htĩr tũm nẽ mẽ pa mã xwỳnhjê nhĩxi nhĩpêx xwỳnh pixjaja koja mẽ hwỳr agjê nẽ kamã pa ho pa.

22

¹⁻² Tã pa pre axte mẽmoj pumu. Nhũm Tĩrtũm kapêr o wryk xwỳnhja axte inhmã mẽmoj jahkre. Nhũm Tĩrtũm mẽ kot mẽ pahpãnhã amnhĩrer xwỳnhja wa kot mẽ ho amnhĩptàr ã hkrĩ xà maati rũm pyhti hprõt. Krĩ kahti hkõt pry pohti nør xwỳnhhta kahti hkõt hprõt o nõ. Pyhti kamã gôja na htem ho ixkõ nẽ htĩr tũm nẽ pa ho pa. Gô karỳỳre. Nhũm mẽmo pĩ hpàr muxre xwỳnhja akutã hijê nẽ xa. Pĩ xôja na htem kuwô nẽ htĩr tũm nẽ pa ho pa. Na hte apkati mẽ ô rãhã nẽ kuhê. Nẽ axtem hõja mẽ piitã mẽ mex nẽ à hkêt kaxyw na hõja.

³ Amnepêm na pre Tĩrtũm Atãw mã kapêr nẽ kãm:

—Ate amnhĩ tomnuj mỳrapê kot paj tanhmã pika homnu hto nhũm apê mex kêt nẽ. Ka kamã apur nẽ kamã axàpênh rũnh o apa rãhã nẽ rĩ kormã kamã axàpkur o ri apa. Apê jamnuj tã kot kaj mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỳr o apa rãhã ty. Anẽ.

Tã ra Tĩrtũm nhõ krĩ nyw kamã mẽ omnuj xàja amrakati kumrêx. Nẽ Tĩrtũm mẽ kot mẽ pahpãnhã amnhĩrer xwỳnhhta wa õ krĩ kamã pa ho pa jakamã mẽ pahte kamã mẽ papa xwỳnhjaja kot puj mẽ wa kãm tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ri papa.

⁴ Kot puj mẽ tã pano ho Tĩrtũm pumunh o papa. Hãmri nhũm te mẽ pahpiitã mẽ panhõkrã hã amnhĩ nhĩxi nhĩpêx pyrak o mẽ panhĩpêx.

⁵ Nẽ kot puj mẽ Pahi Maati Tĩrtũm nhĩrã kamã ri papa nẽ axte myyti nhĩrã ho presija hkêt nẽ.

Koja kamàt hapêx pa pu mē axte kanê ho presija hkêt nê. Nê Jejus nhîhkô hã hirã kamã mēmoj to amnhîptâr rãhã ho papa.

*Jejus tokyx akupÿn wrÿk ã harênh
Apokarip 1.1-3*

⁶ Tã nhÿm Tîrtÿm kapêr o mē wrÿk xwÿnh kot ixto môr xwÿnhhta axte inhmã kapêr nê inhmã:

—E nã ãm hãmri na ixte amã mēmoj piitã harênh xwÿnhja. ãm hãmri na. Jakamã kwa kêr ka arî hã ano htÿx rãhã ho apa. Amnepê m Tîrtÿmja ÿ hã mē kapêr o pa xwÿnhjê mã tanhmã kapêr o amnhîrît to. Kot tanhmã amnhî nhîpêx to hkukamã mē kãm ho amnhîrît nhÿm prem kuma nê ô ri ma hkwÿjê mã harênh o ri mē hkôt pa. Tã ra mē hpãnhã pa mē awÿr inhmê. Mē ate Tîrtÿm mã tanhmã amnhî to ho apa xwÿnhjê mã ixte ja jarênh kaxyw Pahiti Tîrtÿmja mē awÿr inhmê pa wrÿ. Nã koja mēmoj tokyx ã amnhî nhîpêx anê.

⁷ Na pre Jejus mē amã amnhî jarênh o: “Kot paj tokyx akupÿm mē awÿr wrÿ. Tã mē ate ijarênh ã kagã kamã harênh nê mar nê amnhî kaxyw hkôt ajamaxpêr nê hkôt amnhî nhîpêx xwÿnhjaja kot kaj mē akînh nê ri apa.” Anhÿr o amnhî jarê. Anê.

⁸ Nã ixpê Juãw na pa pre ã inhno ho mēmoj pumunh anê. Hãmri nê omunh pa nê Tîrtÿm kapêr o wrÿk xwÿnh kot inhmã harênh xwÿnhhta kutã ixkôn krã ho ixtêm nê inhÿr kaxyw. Nom nhÿm amnhî nê inhmã kapêr kãm hihtÿx nê inhmã:

⁹ —Kwa nã ri ã inhîpêx anhÿr kêt nê. ãm Tîrtÿm pix kutã na pu htem ã amnhî nhîpêx anê. Apyrà nê ixpê Jejus kwÿ kênã. Na pa hte apyrà nê ÿ hã tanhmã amnhî nhîpêx to ho ixpa. Nê mē apyrà nê

kapēr ã kagà hkôt pix mã amnhĩ nhĩpêx. Na pu htem axpên kutã pahkôn krã ho parôrôk kêt nê. ãm Tĩrtũm pix kutã na pu htem ã amnhĩ nhĩpêx anê.

10 –E ã ate mẽmoj pumunh nê mar anhỹr xwỳnhja koja tokyx ã amnhĩ nhĩpêx anê. Jakamã kwa kêr ka akwỳjê pê ho apimxur kêt nê. Piitã hã kagà hpa kê mẽ kamã harê nê kuma nê mẽmoj kot ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr mã xwỳnhhta piitã hkukamã harênh ma. Kojã tokyx mẽmoj ã amnhĩ nhĩpêx anê.

11 –Jakamã kwâr mẽ mãmrĩ piitã tanhmã kãm amnhĩ nhĩpêx to ho pa hprãm xà hkôt amnhĩ nhĩpêx o pa. Kwâr mẽ mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnhjaja ã amnhĩ anhĩpêx anhỹr o pa. Nê kwâr mẽ kot tanhmã kapêr punuj to xwỳnhjaja mãmrĩ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa. Nê kwâr mẽ kot tãm amnhĩ nhĩpêx o ri mẽ pa xwỳnhjaja mãmrĩ Tĩrtũm kôt pix mã ri tãm amnhĩ nhĩpêx o pa. Anê.

Nhũm pre ã kaxkwa hwỳr ixto àpir xwỳnhhta inhmã kapêr anê.

12 Hãmri nhũm hpãnhã Jejus tãm inhmã kapêr nê inhmã:

–E kot paj tokyx akupỹm mẽ awỳr wrỳ. Nê akupỹm pøj hãmri nê mẽ kot amnhĩ tomnuj o mẽ pa xwỳnhjaja pa ja mỳrapê ma mẽ kot amnhĩ xà htỳx kamã hamak tũm xàta wỳr mẽ rênh pa. No mẽ kot ixkôt amnhĩ nhĩpêx xwỳnhjaja kot paj akupỹn inhõ krĩ hwỳr amnhĩ kôt mẽ ho api.

13 –Nê ixrãhãã xwỳnh na pa. Amnepê mã kormã mẽmoj kêt ri na pa pre ra ixrãhãã. Nê koja nhỹrmã mẽmoj piitã akupỹm hapêx pa arĩ ixrãhã nê ixpa ho ixpa.

14 —Ně Tĩrtũm kot mẽ anê mẽ ate amnhĩ tomnuj kuhõnh par xwỳnhjaja kot kaj mẽ amex kumrẽx nẽ apa ho apa. Nẽ akĩnh nẽ ajamakêtkati nẽ ri atỳx apa ho apa. Te ho mẽ kot amnhĩ xê kahõnh nẽ mex jagjênh nẽ ri hã pata pyræk. Kojã Tĩrtũm mẽ amã anê ka mẽ ajamakêtkati nẽ õ krĩ hwỳr agjê nẽ kamã ri amex kumrẽx nẽ ri apa ho apa. Nẽ kamã mẽmo pĩ xõ mẽ kot kur nẽ htĩr tũm nẽ pa mã xwỳnhhta wỳr mra nẽ amnhĩm ô rê nẽ hkur o ri apa. Ra mẽ ate Jesus kõt amnhĩ xunhwỳr jakamã kot kaj mẽ axamnhĩx hwỳr mra nẽ amnhĩm hkwỳ rê nẽ hkur o ri apa. Kot kaj mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anê.

15 —Nom mẽ kot amnhĩ tomnuj o mẽ pa xwỳnhjaja kojã mẽ akĩnhã inhõ krĩ hwỳr gjêx kêt nẽ. Mẽ kot ri mẽ y ho mẽ pa xwỳnhjaja. Nẽ mẽ kot nhãm ri mẽnìjê ho amnhĩkati ho mẽ pa xwỳnhjaja. Nẽ mẽ kot ri mẽ hpar o mẽ pa xwỳnhjaja. Nẽ mẽ kot ri sãnti nhĩpêx o te Tĩrtũm nhĩpêx pyræk o mẽ pa xwỳnhjaja. Nẽ mẽ kãm ri hêx prãm o ri mẽ pa xwỳnhjaja. Kojã mẽ akĩnhã inhõ krĩ hwỳr pa hkêt nẽ.

16 —E Juãw. Nà ixpê Jesus na pa awỳr ixkapêr o mẽ wrỳk xwỳnhhta mẽ. Kot ixkwỳjê kaxyw amã ixkapêr jarênh kaxyw. Ixpê Tawi pàr krax na pa. Te ixpê arĩgro hkõt kanhêti hpòk rax kot arĩgro ho mõi ã ho amnhĩrĩt xwỳnhhta pyræk. Anê.

Nhũm pre ã Jesus inhmã kapêr anê.

17 Tĩrtũm Karõ mẽ Jesus kwỳjaja na htem ã Jesus kot amnhĩ jarênh anhỳrja ma nẽ hkĩnh nẽ. Nẽ kãm kapêr o:

—Hêxta waa nẽ. Kwa amnhĩm anojarêt nẽ tokyx akupỳn mẽ ixwỳr wrỳ Pahihti. Pa mẽ tokyx ã amnhĩ nhĩpêx anhỳr o ri war akõt ixpa. Anê.

Ně mẽ ate ja mar xwỳnhjaja kêr ka mẽ uràk nẽ ã kãm akapêr anẽ.

Ně te mẽ amã kôr nẽ ri mẽ apa pyràk xwỳnhjaja kêr ka mẽ te Jejus wỳr amrar nẽ ò gô ho akôm pyrà nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳ. Te Jejus amarĩ mẽ pamã ò gô nhõr pyràk o mẽ panhĩpêx pu mẽ hkôt amnhĩ xunhwỳ nẽ ra pahpê pahĩr tũm nẽ papa mã xwỳnh. Hãmri nẽ amnhĩ pãnhã tanhmã kãm amnhĩrer to hkêt nẽ.

Nhỹrmã mẽmoj nyw par ã harẽnh jatur xà

¹⁸ E ixpê Juãw na pa Jejus nhỹ hã mẽ amã mẽmoj tanhmã kot amnhĩ nhĩpêx to hkukamã ã mẽ amã hã kagà anẽ. Tã kwa mẽ o kora. Kêr ka mẽ atõ amnhĩ krã hkôt ri ajamaxpêr o te ho ja pyrà nẽ hijuk ri axte mẽmoj nhĩpêx kêt nẽ. ãm kwarĩ ho kwarĩ. Kot ka mẽ atõ anẽ nhũm Tĩrtũm ja hã apumu nẽ kagàja kamã tanhmã mẽ hipêx kati hto xàta o tanhmã anhĩpêx to ka arĩ amnhĩ pumu.

¹⁹ Rỳ ka mẽ atõ kagà kamã harẽ nẽ ama nẽ tanhmã ajamaxpêr to nẽ ajamaxpêr o:

—Nà ja kot anhỹr kêt. Na mẽ ãm harẽnh o hêx. Kot paj kuma nẽ ãm kuma.

Anhỹr o ajamaxpêr japêr. Hãmri nhũm Tĩrtũm amnhĩ tã ama nẽ kagà mexta kamã kot tanhmã mẽ ho mex toja o ato mex kêt nẽ. Ka ò krĩ hwỳr axàpir nẽ mẽmo pĩ xô mẽ kot hkur nẽ hĩr tũm nẽ pa kaxyw mã xwỳnhta ka amnhĩm hõ hyr nẽ hkrêr kêt nẽ. Jakamã e kwa mẽ o kora. Kêr ka mẽ kagàta kamã ã mẽmoj kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr mã xwỳnhta jarẽnh ma nẽ aprĩ hã piitã hkôt ajamaxpêr tỳx rãhã ho ri apa.

20 E Jejus kot inhmã mẽmoj kukamã tanhmã ujarẽnh to xwỳnh̄ta na pre inhmã amnhĩ jarẽnh o: “Kot paj tokyx akupỹn mẽ awỳr wrỳ.” Anẽ. ãm hãmri na pre ã amnhĩ jarẽnh anẽ. Koj tokyx akupỹn mẽ pahwỳr wrỳ hãmri nhũm mẽmoj piitã mex o mex.

Jakamã kwa kêr ka amnhĩm anojarêt nẽ tokyx akupỹn mẽ ixwỳr wrỳ Pahihti Jejus.

21 Nẽ ixpyrà nẽ mẽ apê Tĩrtũm krajaja na pa hte mẽ ato Pahihti Jejus wỳr rãhã ho ri ixpa nẽ kãm:

–Kwa akwỳjê pumu nẽ mẽ kutã anojarêt rãhã ho ri apa Pahihti. Anẽ.

E mẽ ujarẽnhja na hapêx. Ixpê Juãw na pa Jejus kot inhmã tanhmã ujarẽnh toja pa amnhĩ xô ri mẽ amã hã kagà hpa. E na hapêx.

Tĩrtũm kapēr ã kagà nyw
New Testament in Apinayé (BR:apn:Apinayé)

copyright © 1999 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Apinayé

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Apinayé [apn], Brazil

Copyright Information

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Apinayé

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-21

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022

383a4e22-34cd-505f-9cc2-2f9921e7aa9f